

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta tělesné výchovy a sportu

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2007

Blanka Suchá

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta tělesné výchovy a sportu

VÝVOJ LEDNÍHO HOKEJE V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ

The Development of Ice Hockey in Havlíčkův Brod

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
Doc.PhDr.Marek Waic, CSc.

Zpracovala:
Blanka Suchá

Praha, červenec 2007

Název práce:

Vývoj ledního hokeje v Havlíčkově Brodě

Cíle práce:

Cílem mé práce je snaha o zdokumentování tak populárního sportu, jakým lední hokej na celém území naší republiky bezesporu je, od jeho počátků v Havlíčkově Brodě až po současnost.

Metoda:

Ke zpracování tématu mi byl velkou pomocí výzkum archivních materiálů a řešerše dobového tisku. Využívala jsem i rozhovorů s hokejovými veterány, ale i se současnými hvězdami světového hokeje, kteří pocházejí právě z brodské Kotliny.

Klíčová slova:

lední hokej, Kotlina, Jiskra Havlíčkův Brod, zimní stadion

Title of the Dissertation:

The Development of Ice Hockey in Havlíčkův Brod

Aim of the dissertation:

The aim of my dissertation is the documentation of such a popular sport like ice hockey, undoubtedly popular throughout our Republic, particularly in Havlíčkův Brod from its inception upto the present day.

Method:

Researching on archive materials and going through periodicals was very helpful to me. I have also used interviews with veteran hockey players as well as the contemporary stars of world hockey, who in fact come from the Brod Kotlina(Basin).

Key words:

Ice hockey, Basin, Jiskra Havlíčkův Brod, winter sports stadium

Poděkování:

Tato práce by nevznikla bez vstřícnosti a laskavého přístupu mnoha lidí, kterým bych touto cestou chtěla upřímně poděkovat.

Děkuji Doc.PhDr.Marku Waicovi, CSc. za odborné vedení, praktické rady a za možnost využít jeho zkušeností v této problematice.

Děkuji také všem dotazovaným hokejistům (Josefu Vašíčkovi, JUDr. Josefu Košmiderovi, Janu Suchému) za ochotu a čas, který mi věnovali, a zejména pak Václavu Chytráčkovi za poskytnutí materiálů a fotografií z jeho soukromého archivu.

Největší poděkování pak patří Mgr. Zdeňku Vašákovi, který je velkým brodským sportovním patriotem, za ochotu zapůjčit materiály z jeho rozsáhlého soukromého archivu a též díky za mnoho jeho bohatých vzpomínek a trpělivé vyprávění. Byl mi nepředstavitelnou oporou při zpracování této práce. Jeho životní i odborné zkušenosti mi byly velice cennou pomocí.

Seznam

Práce

Int.

Int.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Doc. PhDr. Marka Waice, CSc. V práci jsem použila informační zdroje uvedené v seznamu.

Praha, 23.července 2007

Suchá

Blanka Suchá

Svoluji k zapůjčení své diplomové práce ke studijním účelům.

Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatелů, kteří musejí pramen převzaté literatury řádně citovat.

Jméno a příjmení: Číslo obč. průkazu: Datum vypůjčení: Poznámka:

OBSAH

1 ÚVOD.....	10
1.1 Práce s prameny a dokumenty.....	11
2 HLAVNÍ ČÁST.....	14
2.1 Charakteristika ledního hokeje.....	15
2.2 Prehistorie hokeje.....	17
2.2.1 Počátky hry "hokej" v Čechách.....	18
2.3 Sport na Havlíčkovobrodsku.....	19
2.3.1 Stručný historický přehled města Havlíčkův Brod(Německý Brod).....	19
2.3.2 Geografický přehled Havlíčkovobrodsku.....	21
2.3.3 Podmínky pro pěstování sportu na ČMV.....	22
2.3.4 Počátky sportu na Havlíčkovobrodsku.....	25
2.4 Počátky bruslení a hokeje v oblasti až do konce I.sv.války.....	28
2.4.1 20.léta.....	29
2.4.2 30.léta.....	34
2.4.3 Léta okupace.....	38
2.5 Vývojové období do roku 1957.....	41
2.5.1 První etapa výstavby ZS.....	44
2.6 Vývojové období po roce 1957.....	48
2.6.1 Druhá etapa výstavby sport.komplexu KOTLINA.....	48
2.6.2 Někteří slavní odchovanci.....	51
2.6.3 Trochu hokejového zeměpisu.....	62

3 ZÁVĚR.....	64
4 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY.....	66
5 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	68
6 PŘÍLOHY.....	69

1 ÚVOD

Téma vybrala jsem si možná zcela neobvyklé, ale toto sportovní odvětví již dnes není jen doménou mužů. Navíc jsem měla i určité rodinné důvody, abych si tento sport oblíbila a tudíž i vybrala jako téma své diplomové práce. Můj (nedávno zemřelý) otec byl na ledě s hokejkou od žákovských let a po skončení aktivní činnosti působil řadu let jako trenér extraligy juniorů a druholigového mužstva HC REBEL Havlíčkův Brod. Můj bratr úspěšně působí v prvoligové Dukle Jihlava a i přes krátkou dobu své existence ženského ledního hokeje v našem městě jsem to s hokejovou holí zkoušela i já. Lední hokej mi tedy není neznámým sportem. K mému rozhodnutí zabývat se tímto tématem snad přispěla i skutečnost, že město Havlíčkův Brod letos vzpomíná trojí významné výročí tohoto sportu – 100 let bruslení ve městě a okolí, 60 let od účasti (sice pouze jednu sezonu) v I. lize ČSR a 50 let od otevření zimního stadionu s umělým ledem. Lední hokej je tedy mým sportem. Doufám, že i můj s nadějí očekávaný syn bude v rodinné tradici pokračovat.

Letos se o ledním hokeji ve městě a jeho okolí hodně hovoří, vzpomíná se, ale i dále plánuje. Při své práci jsem tedy čerpala ze vzpomínek aktérů i pamětníků, pročetla řadu brožur a publikací, seznámila jsem se i s dobovým (především regionálním) tiskem v Okresním archivu v Havlíčkově Brodě.

Tato práce vznikla proto, aby zájemce o lední hokej seznámila se skutečnostmi a fakty tohoto sportu na Havlíčkobrodsku v rozsahu od jeho počátků až po současnost.

Práci jsem rozdělila na několik částí, přičemž všechny části jsou zpracované tak, aby si čtenář dovedl udělat představu o městě, které leží na Vysočině, a zejména pak o vývoji ledního hokeje, který má v Havlíčkově Brodě tak slavnou a bohatou tradici. Práce zahrnuje tři vývojová období a to: období do I. sv. války, lední hokej do roku 1957, kdy byl vystavěn zimní stadion s umělým ledem a období po roce 1957 až do dnešních dnů.

Období po druhé světové válce bylo pro mne obdobím stěžejním. Důvodem je, že z tohoto období bylo možno sesbírat největší množství dat k danému tématu a jak již jsem uvedla, práce byla též napsána u příležitosti 50. výročí vzniku zimního stadionu v roce 1957.

Přestože má hokej v Havlíčkově Brodě tak bohatou tradici, nebyla jeho historie v takovém rozsahu doposud zpracována. Literatura o uceleném vývoji ledního hokeje v HB neexistuje, to znamená, že celá práce je založena na výzkumu dostupných historických pramenů a na vzpomínkách pamětníků. Za další zdroj informací mohou být považovány různé

tituly okresního a krajského tisku. Při tvorbě své práce jsem se nechala inspirovat publikacemi *Brodský Kaleidoskop* (Kolektiv autorů, 2001) a *50 let TJ Jiskra HB 1953-2003* (Vašák Z., 2003).

1.1 Práce s prameny a dokumenty

Dříve než popíši v této práci vývoj vlastního sportu, ráda bych upřesnila svoji práci s prameny i pamětníky. Dle získaných informací kronika oddílu ledního hokeje, zápisy ze schůzí a jednání, korespondence, články z novin a fotografie neexistují! Odpovědí různých funkcionářů je, že byly ztraceny při stěhování. Stalo se to v době (1976), když se klubovny sportovních oddílů stěhovaly do nově vystavěné a otevřené sportovní haly TJ Jiskra Havlíčkův Brod, kam prakticky veškerý sport patřil.

Ke zjištění nejstarších údajů (tj. počátek XX. století) mi posloužily fondy Státního okresního archivu v Havlíčkově Brodě.

„Okresní archiv Havlíčkův Brod byl úředně zřízen v roce 1954 na základě vládního nařízení č. 29/1954 Sb. jako odborné zařízení okresního národního výboru a to pro tehdejší obvod okresu dle správního členění státu z roku 1949. Historie jeho předchůdců je však mnohem starší a bohatší.

Jeden z nejbohatších byl a dodnes jako samostatný fond zůstává Archiv města Havlíčkův Brod. V letech 1858 - 1877 začal jeho registraturu archivně zpracovávat místní rodák a bývalý pracovník guberniálního archivu v Praze Jan Hulakovský, který tehdy vytvořil pořádací schéma používané i v dnešní době.

V roce 1974 bylo právní postavení archivů upraveno zákonem ČNR č. 97/1974 Sb. o archivnictví a jejich úkoly podrobně rozpracovány řadou prováděcích vyhlášek, schválených v letech 1974 - 1977. K adaptaci platných předpisů na nové společenské podmínky došlo potom v roce 1992 po schválení zákona č. 343/1992 Sb, kterým byl novelizován archivní zákon z roku 1974. Dle jeho ustanovení došlo tehdy k přejmenování Okresního archivu Havlíčkův Brod na Státní okresní archiv Havlíčkův Brod.

V letech 1993 - 1994 byla potom pro potřeby archivu získána a stavebně upravena budova bývalého Okresního stavebního podniku v Havlíčkově Brodě. Do nových depozitářů

byly v letech 1994 - 1995 soustředěny archivní fondy celého okresu a jsou zde umístěny i nezbytné provozní prostory archivu (pracovny, pořádací místnosti, badatelna pro veřejnost, archivní knihovna, ...).“ (<http://www.archivhb.cz/>)

Pro zajímavost, jak takové bádání v archivu probíhá, přikládám v přílohách této práce badatelský řád(Příloha č.7). Dodávám, že rovněž ochota tamních zaměstnanců byla velkým přínosem a pomocí pro mé hledání. Na druhou stranu v tomto archivu bylo možno čerpat především z dobového regionálního tisku a to mi mnohokrát bádání zkomplikovalo z důvodů stručných,kusých článků v následujících tiskovinách:

- Hlasy Českomoravské Vysočiny(týdeník od roku 1902)
- Náš kraj(týdeník od roku 1906)
- Hlasy z Posázaví(deník od roku 1908)
- Havlíčkův kraj(týdeník od roku 1909 do roku 1945)
- Svobodný Havlíčkův kraj(od roku 1945 do 1948, pak zrušen)
- do roku 1949 Jiskra(deník,Pochodeň od roku 1961)

Je jistě pochopitelné, že zejména v případě deníků, ale ani týdeníků nebyly zachovány veškeré výtisky, nicméně zmíněné tituly jsem prohledala, zaměřila se zejména na zimní období) od roku 1906 – Náš kraj až po I.světovou válku – průběžně jsem hledala v různých titulech výše jmenovaných tiskovin.

Dobrym pramenem pro zisk informací doby nedávné byly stále vycházející okresní noviny(Cesta Vysočiny a Deník Vysočina).

Vzhledem k tomu, že neexistuje prakticky žádná literatura s problematikou historie ledního hokeje na Havlíčkobrodsku, musela jsem se zaměřit na soukromé archivy pamětníků. Těmi v tomto případě byly archivy pana Václava Chytráčka a Mgr.Zdeňka Vašáka. Přístupu obou k celé práci si velice cením.

Václav Chytráček, bývalý vynikající hráč a trenér BK Německý Brod i Havlíčkův Brod a stejně tak i dlouholetý ředitel zimního stadionu(viz osobní příspěvek), se mnou velmi podrobně prošel jednotlivá období výstavby zimního stadionu od přípravných prací přes zahájení činnosti a následné zastřešení. Dal mi k dispozici detailní dokumenty a fotografie výstavby, dokumenty o shánění finančních prostředků, strojů apod.(viz Příloha č.1,2,3) Byl poutavým vypravěčem a bez okolků ochotně zodpověděl každý můj dotaz. Jeho soukromý

archiv je bohatý na novinové výstřižky a fotografie(jmenovaný si je vylepoval na kartony papíru a ve většině případů ještě graficky „vylepšoval“), ale je častokrát bohužel označen jen rokem, ve kterém se události staly. Díky dobrému zdraví jmenovaného a jeho úctyhodné paměti jsem se spoléhala i na jeho bohaté vzpomínky. Velmi mi také pomohl(svým soukromým archivem a vzpomínkami) další z pamětníků Mgr.Zdeněk Vašák, dlouholetý učitel na středních školách v Havlíčkově Brodě. Zastával práci trenéra u mládeže a byl stálým členem výboru oddílu ledního hokeje. Jeho soukromý archiv je uspořádán podobným způsobem jako u pana Chytráčka a proto v mnoha případech, kdy z tiskovin cituji, uvádím pouze název a rok jejich vydání.

Těch, které jsem oslovila a pomohli mi, bylo více, jen do mé práce nezasáhli takovou měrou jako dva výše jmenovaní.

Pro uvedení informací o městě jako takovém jsem pročetla a prolistovala řadu publikací a brožur o městě Havlíčkově, sepsaných různými autory, častokrát vytištěných Tiskárnami a.s.v Havlíčkově Brodě. Za všechny bych pak jmenovala v tomto úvodu alespoň jednu s názvem Havlíčkův Brod a okolí, autorů Sochrová-Sochr vydanou MÚ v Havlíčkově Brodě v roce 1992.

21 □

22 □

23 □

24 □

25 □

26 □

27 □

28 □

29 □

30 □

31 □

32 □

33 □

34 □

35 □

36 □

37 □

38 □

39 □

40 □

41 □

42 □

43 □

44 □

45 □

46 □

47 □

48 □

49 □

50 □

2 HLAVNÍ ČÁST

2.1 Charakteristika ledního hokeje

„Lední hokej je jedna z fyzicky nejnáročnějších sportovních her, kterou proti sobě hrají dva soupeřící hokejové týmy. Oba soupeři se snaží prokázat lepší způsob ovládnání společného předmětu, puku, pomocí hráčských holí. Snaží se prokázat lepší bruslařské schopnosti, lepší kondiční připravenost po stránce silové, rychlostní, obratnostní. Předvést lepší úroveň spolupráce a taktického myšlení. Snaží se přehrát svého soupeře. Jde o brankovou kolektivní hru, cílem obou soupeřů je tedy dopravit kotouč do branky protivníka a to vícekrát než, se to podaří tomuto protivníkovi. Jde o silově-rychlostní činnost, prováděnou v proměnlivých podmínkách daných vzájemným soupeřením a pohybem na bruslích po mantinely ohraničené ploše. Na každé straně je po 5 hráčích v poli, kteří mohou neomezeně střídát a doplňuje je jeden brankář.“(Bukač a Dovalil, 1990).

Každý z hráčů je oblečen do výstroje, která se pro hráče v poli a pro brankáře liší. Nejspolehlivějším svědectvím vývoje výstroje jsou fotografické dokumenty. Podle těchto dokumentů měl na ME 1911 brankář Hamáček betony a jediný hráč Vindy jednoduché kožené chrániče kolen. Už ale na ME 1914 měl brankář Pondělíček brankářskou hůl s rozšířenou čepelí. Na olympijském turnaji v Antverpách 1920 nastupovalo čs.družstvo s rákosovými chrániči holení a chrániči kolen – pouze však tři hráči měli hokejové rukavice. Na ME 1922 se u našeho družstva poprvé objevily vypolstrované kalhoty. Největší vliv na vývoj výstroje v Evropě pak mělo družstvo Kanady na již zmiňovaném olympijském turnaji v roce 1920. Vývoj všech chráničů postupoval zvolna ve 30.a 40 letech, ve své klasické podobě byl dovršen v 60 letech, aby v 70 letech odstartoval další vývoj pomocí umělých hmot. Svůj specifický vývoj prodělaly přilby, maska i hůl.

„Lední hokej je hra kolektivní, je v ní pravidly umožněn přímý kontakt se soupeřem. Je zde důležitá jak kolektivní spolupráce, tak i individuální hráčské schopnosti a dovednosti. Hra je „přitažlivá“ rychlou změnou situací, velkým množstvím osobních soubojů a neustálým předváděním individuálních dovedností hráčů. Individuální dovednosti jsou projevem možností organismu hráče a jeho hráčské techniky. Hráčská technika a její zvládnutí spolu s možnostmi organismu určují individuální styl každého hráče. Každý hráč využívá svých předností a snaží se ve hře vyhýbat svým slabostem. Tak vzniká „nepřeberné“ množství typů hráčů, které činí lední hokej variabilnější, komplexnější, zajímavější.“(Havlíčková a kol., 1993).

Nejvyšší mezinárodní institucí je IIHF(International Ice Hockey Federation), která pořádá Mistrovství světa a vydává mezinárodně platná pravidla, podle kterých se hrají zápasy na mezinárodním poli. Do jisté míry tím ovlivňuje směr vývoje ledního hokeje. Pravidla mohou být také upravena pro potřeby národních hokejových svazů. V České republice vydává oficiální pravidla Český svaz ledního hokeje.

Tato hra se hraje na zimních stadionech, což jsou sportovní areály s ledovou plochou, upravenou speciálně pro hřiště ledního hokeje a zařízením pro větší počet diváků. Součástí stadionů jsou tribuny pro diváky, sociální zařízení pro sportovce(šatny), zařízení pro výrobu umělého ledu, společenské místnosti, brusírna bruslí, opravářské dílny atd. Zimní stadion slouží k tréninkům a utkáním a mimo to je využíván i pro bruslení veřejnosti. V našich klimatických podmínkách se stavějí zimní stadiony výhradně s umělým ledem, v Severní Americe se objevují i stadiony s ledem přírodním. Výstavba zimních stadionů v celém světě se výrazně rozvinula po druhé světové válce. Důvodem byly nejen klimatické podmínky, ale i větší potřeba tréninku a rozšíření soutěží. Stadiony u nás se zpočátku stavěly nekryté, teprve později byly zastřešovány. Prvním zimním stadionem u nás byl pražský stadion na Štvanici vystavěný roku 1932 a zastřešený roku 1956. První zastřešený stadion vůbec u nás měla Ostrava(1955), první krytý stadion byl postaven v Hodoníně(1958). V Havlíčkově Brodě byl zimní stadion postaven v roce 1957 a následně zastřešen v roce 1979.

2.2 Prehistorie hokeje

Populární a česky psané slovo (teprve odnedávna) není svým původem slovem českým. Renomovaná „Encyklopedia Britannica“ přibližuje význam tohoto slova od pokusů pohybovat pastýřskou holí jakýsi chlupatý předmět (snad podobný míčku), jimiž si krátili čas pasáci již v antice. Ve staré angličtině se objevovalo pofrancouzštělé slovo „hoquet“. Toto slovo ve francouzštině znamenalo „přerývavě do něčeho bušit“ (nakonec slovo hoquet existuje i v moderní francouzštině a znamená běžné slovo „škytavka“). Nelze ovšem přehlédnout i další možnost výkladu, slovo „hoquet“ má ještě jiný význam a to „rána pěstí pod bradu“, což se v hokeji vídává a stává.

Objevují se i jiné zprávy, že i jihoameričtí indiáni v chilských oblastech provozovali jakousi hru se zahnutými holemi a míčem(?). V obou možných případech však chybí něco, co by připomínalo brusle.

Nizozemští umělci z 15.-18. století na řadě svých rytin a olejomalb zobrazili ruch na zamrzlých říčkách a kanálech či bažinách své domoviny. Díky těmto výtvarným svědectvím poznáváme hráče fríské hry s míčkem a holí na ledě, řečené „koever“. (Dokonce se tvrdí, že tento nizozemský „koever“ byl oblíben i v Čechách v době Jiříka z Poděbrad (1458-1471). Avšak přibližně v téže době, kdy holandští mistři portrétovali mužné, do kožichu oblečené hráče „koeveru“, daleko za oceánem kreslil španělský malíř a mořeplavec Alfons de Ovalle jiný zajímavý obrázek. Připojil ho pak k oficiální zprávě o životě původních obyvatelů jihoamerického prostoru chilských indiánů. Stalo se tak v roce 1846. Nakreslil dvě skupiny indiánů (celkem asi 15-20 mladíků) přichystaných ke sportovní hře. Ti mají krátké kalhotky, které připomínají oblečení evropských sportovců z posledních desetiletí 19. století. Do pokrývky hlavy mají vetknutá péra. Všichni drží v rukou zahnuté hole a dva muži, stojící v čele, jsou snad připraveni k zahájení (čehosi). Zde šlo o indiánskou hru „chueca“. Přejdeme-li do Severní Ameriky, tady staré kresby z oblastí kolem osady Hochelaga (dnes zhruba Montreal) ukazují početný zástup indiánů, pobíhajících po zamrzlé řece (kterési kanadské řece či jezerním zálivu). Mají v ruce nedlouhé tenké hůlky, zakončené rozšířenou ploškou a sportovně zápolí o nějaký předmět (o míček či jakoukoli jinou věc). Jenom brusle(?) nahrazují běžné mokasiny. (Sábl, Sigmund, Gut, 1969)

2.2.1 Počátky hry „hokej“ v Čechách

Než došla čeština jako evropský jazyk k pojmenování pronikající zimní hry na její území a pomalu si získávající oblibu, především mezi mládeží, došlo k celé řadě změn v podobě tohoto slova...Ve sporých článcích(především v regionálním tisku) se vyskytují pojmy jako „hockeyi“, „hokkeyi“ či „hockey“ anebo(v časopise Sportovní obzor z roku 1895) „hockey čili míč ledový“. V této publikaci vyskytují se také stručná a velmi obecná pravidla. Podle již těžko potvrzených dokumentů se počátky této hry v Čechách objevují již v roce 1888, jiné prameny hovoří o roce 1890. Jisté ovšem je, že vysoce vznešený člověk dr.Rössler-Ořovský přivezl z Paříže do Prahy pomůcky ke hře „bandy – hockeye“. Hole a míček tedy byly v Praze, upravená pravidla rovněž a tak mohli Pražané na břehu zamrzlé Vltavy sledovat „závodníky“ BZK(bruslařského závodního klubu Praha), jak asi 200 x 100 yardů uhrabaného vltavského ledu slouží ke sportovnímu zápolení. Používaly se „kýje“ – hole na konci zahnuté, lawntenisový(či jiný, ale jen do velikosti dětské pěsti a celý z pryže), drátěné branky o šíři 2,13m. Nikdo ze závodníků nesměl zvednout hůl nad výši ramen.

Nový „sport“, nové pomůcky k jeho provozování, upravené hřiště ale jistě i zápal do hry upoutávaly nejen další „závodníky“, ale i vážené pražské občany. První tiskem komentované utkání se v Praze hrálo 6.ledna 1901 na bubenské závodní dráze a Slávia v něm pokořila dosud úspěšný BZK Praha 11 : 4. Krátce nato se již uskutečnila první soutěž o „Pohár Sportu a her“, zúčastnilo se jí již 7 družstev a úspěšná byla Slávia. Zlákat novou hrou se daly i pražské dámy, již v roce 1905. V „bruslařských“ kostýmech zápolilo několik pražských dámských klubů.

Rozmach „bandy hokeje“ končí zvolna v letech 1909-1910. Po první světové válce se bandy na ledu v ČSR prakticky nehraje.

Zbývá snad jen dodat, že v Evropě se bandy na ledu dařilo ve Skandinávii, v Rusku a Anglii.

2.3 Sport na Havlíčkověbrodsku

2.3.1 Stručný historický přehled města Havlíčkův Brod (Německý Brod)

Vilém Mrštík: „...sem poputuji, kdykoliv se jen budu moci odtrhnout.

Praha má své krásy, velké rozměry, kontury siláka, ale takových partií, jako má německobrodské náměstí od Orla diferencíálním směrem k Havlíčkovu domu, nemá ani Praha, nemá ani Norimberk. Jací to lidé musili zde obývat...“(V dopisu svým přátelům v Praze roku 1899).

V místech, kde je Sázava již řekou, se pravděpodobně ve dvanáctém století objevili stálí obyvatelé. Hluboké lesy, které řeku obklopovaly, umožňovaly překonat vodu a tak zde pravděpodobně ve 13.století byla malá osada – Brod. I větší bezpečnost a jistota řeka zajišťovala. Rozvoj osady zřejmě urychlil výskyt a těžba stříbrných rud, příliv německých horníků a vznik velkého revíru rudního. Avšak hornická sláva netrvala dlouho, ve 2.polovině 13.století nález a těžba stříbrných rud u Kutné Hory znamenal odchod horníků a konec těžby ve městě i v jeho okolí. Městem značně otřásl počátek dvacátých let XV. století. V prosinci 1421 přitáhl Zikmund se svým vojskem podruhé do Čech ke Kutné Hoře a počátkem ledna 1422 překvapený Zikmund počal od Hory ustupovat pod tlakem Jana Žižky. Po pokusu o odpor u Habrů se celé seskupení přesunuje až k Německému Brodu, městu hrazenému a Brod byl Žižkou pobořen i pokořen. Přes velké škody lidské i materiální lze vystopovat i malý klad – s poraženými Zikmundovými bojovníky se k Jihlavě dali na útěk i příslušníci bohatých patricijských rodin německé národnosti. Silná německá kolonie se tedy v Brodě zřejmě oslabila.

V lednu 1730 složila šlechtná brodská měšťanka Kateřina Barbora Kobzinová určitý obnos na založení latinských škol v Německém Brodě. Po zdlouhavém a složitém jednání bylo 4.listopadu 1735 slavnostně otevřeno čtyřleté latinské gymnasium. Kromě jiných významných osobností jako Dobrovský, Smetana apod. zde studoval i Karel Havlíček Borovský, jehož rodiče se do města přistěhovali v roce 1832 z nedaleké vsi Borová.

V roce 1890 žilo ve městě 5.744 obyvatel a díky vybudování „železné dráhy“ ve směru na Pardubice, na Jihlavu a na Prahu se ve městě začal rozvíjet textilní a potravinářský průmysl, dařilo se i obchodu. Díky musíme vzdát radním města, kteří v roce 1889 rozhodli o založení městských sadů („Budoucnost“). Rozsáhlé a krásné sady dnes leží uprostřed městské zástavby – tím se dnes může pochlubit jen málokteré město!

S velkou láskou a pýchou otevírali místní Sokolové v roce 1911 sokolovnu, která byla prakticky uprostřed města a měla sloužit k „sokolování“. Jenže válečný požár, který se rozhořel roku 1914, změnil všechny prostory sokolovny v rezervní vojenskou nemocnici!

Město se pomalu vzpamatovalo z válečných škod, začaly se stavět nové domy, továrny i provozovny, město se stalo železničním uzlem tratí do pěti směrů, byly zde střední školy i výzkum (např. Výzkumný ústav bramborářský VÚB). S velkou slávou vzpomnělo v roce 1935 Havlíčkově gymnasium 200 let svého trvání.

Když se v sousedním Německu k moci dostal Adolf Hitler, oživil své „velkoněmecké“ snahy pouze nečetní lidé německé národnosti v okolních obcích. Ve městě samotném (i když má v titulu „Německý“) byl v podstatě klid, žilo tu totiž pouze několik německých rodin. Velkou morální podporou pro Brodské bylo, když v roce 1938 byla do města převelena vojenská posádka (v počtu asi 200 mužů a byli to letci). Do města i okolí se pomalu stěhovaly rodiny, které v pohraničí dále nemohly snášet henleinovské křiklouny. Rozhodnutí z Mnichova o rozdělení Československa nešťastného 15. března v poledních hodinách museli představitelé města i vojenské posádky „vítat“ okupanty. Začala kalvárie, začalo zatýkání, činnost končily různé spolky a korporace, rušily se střední školy. Od roku 1940 nebyl v Havlíčkově Brodě okres, muselo se jezdit do Humpolce. I v okolí města operovaly partyzánské skupiny, občané s neskrývanou radostí sledovali, když se jim podařilo „vyhodit vlak“ či způsobit havárii vojenského transportu na silnici. A tak se pomalu psal rok 1945, ilegální národní výbory připravovaly a plánovaly.

Květnové dny roku 1945 probíhaly v podstatě stejným způsobem jako v jiných českých městech. Výjimkou bylo naše město v tom, že bylo křižovatkou státních silnic a bylo doslova ucpáno ustupujícími německými vojáky, mezi které se pletli uprchlíci s koňskými potahy apod. Bolestivé bylo, že posledních v hodinách své nadvlády pozatýkali okupanti

několik českých vlastenců a v okolí města je bestiálně umučili. Tito byli potom pohřbeni pod sochou KHB v městských sadech.

V dopoledních hodinách 5.května se před radnicí konal tábor lidu, z jejího balkonu navrhl člen národního výboru Antonín Šouba, aby se město přejmenovalo na Havlíčkův Brod. Odpovědí byl bouřlivý souhlas shromážděných občanů.

A nyní jen krátce k německému vlivu ve městě a okolí:

Jak jsem již uvedla, v době republiky žilo ve městě jen několik německých rodin, poměrně silné bylo německé okolí města – např. Pohled(Frantál), Mírovka(Frýdnava), Okrouhlice(Šejdorf), Vysoká(Hochtanov) apod. A směrem k Jihlavě německý živel a vliv sílil(tzv. Iglauer Sprachinsel). V okolí našeho města ale žili lidé v podstatě v klidu a v pokoji, běžné šarvátky mezi kluky či chlapy v hospodě se nedaly chápat jako národní třenice.

S velkým elánem a nadšením se Brodští vrhli na úpravy poničeného města, počátkem července 1946 měly proběhnout tzv.Havlíčkovy oslavy. A skutečně – ve vyprázdněném městě byl přivítán prezident dr.Edvard Beneš s několika ministry. Město i četné akce se líbily.

Poválečné nadšení a elán přerušily politické tahanice, které vyvrcholily komunistickým převratem v únoru roku 1948.

Totalitní režim napáchal škody nejen v ekonomice a v celém národním hospodářství, ale i ve vzájemných vztazích občanů.

(ze vzpomínek Mgr.Z.Vašáka)

2.3.2 Geografický přehled Havlíčkobrodsko

Geograficky patří Českomoravská vrchovina(ČMV) v České republice k oblastem, které spolu se Šumavou a dalšími pohořími patří k jádru tzv.Českého masivu, jehož počátky lze klást do období před 1 miliardou let. Následná složitá geologická období(především tzv.vrásnění)vytvořila nejrozsáhlejší horopisnou oblast Čech a Moravy(celkem 11.750km). A do její části(tzv.Hornosázavské pahorkatiny) patří i Havlíčkobrodsko.

Složité a dlouhý geologický vývoj způsobil, že Českomoravská vrchovina je pramennou oblastí řek, v níž probíhá hlavní evropské rozvodí mezi Severním mořem (toky Sázava, Doubrava, Chrudimka, Krounka a další menší toky) a Černým mořem (toky Jihlava, Oslava, Svratka a menší). Pramenné oblasti řek většinou leží v přibližné nadmořské výšce 700 metrů. Jmenované toky (a řada dalších) protékají zpravidla hlubšími údolími a zalesněnou krajinou. Již od 15. století byly v uvedených oblastech zakládány četné rybníky.

Podnebně patří ČMV k mírně teplé klimatické oblasti. Havlíčkovobrodsko v její západní části je teplejší než vyšší Žďárské vrchy či Jihlavské vrchy. Rostlinstvo ani zvířena ČMV nevykazují vcelku zvláštnosti oproti ostatním krajům České republiky. Vzhledem k menší hustotě osídlení je ale obojí více chráněné.

Z hlediska lidského osídlení je vcelku nepravděpodobné, že by rozlehlá náhorní plošina ČMV s drsným podnebím a pralesem byla v prehistorické době trvale osídlena. Teprve od 10. století lidé začali pronikat do hvozdů a jejich osídlování se rozvinulo ve 13. století. Svoji úlohu při kolonizaci sehráli feudálové a kláštery, později i hrady.

Nádherných pohledů a zákoutí nám náš region skýtá nespočet. Vlastní město neleží v rovině, ale právě kopce a kopečky ho dělají hezkým a zajímavým. Lze říci, že je skutečným geografickým centrem republiky.

2.3.3 Podmínky pro pěstování sportu na ČMV

V předcházející pasáži o geografickém přehledu Havlíčkovobrodsko jsem záměrně neuváděla podrobnější údaje o podnebí a počasí. Vracím se k těmto údajům, neboť ty byly (a jsou i dnes) určujícím faktorem pro provozování některých druhů (zvláště letních) sportů.

Město Havlíčkův Brod leží na návětrné straně Českomoravské vrchoviny a jeho nejnižším bodem je hladina řeky Sázavy 422 metrů nad mořem. Ovšem na všechny směry od řeky se terén značně vlní, okraje města jsou ve výšce 490 metrů vysoko a další okolí již nad 500 metrů. Asi 6 km od města je 600 metrů vysoký vrch Vysoká, který je pro lyžaře z města i širokého okolí snadno (i pěšky) dosažitelný. Okrajové části regionu jsou ještě výše (Štocko 650 m, Melechov 709 m, Přibyslavsko nad 650 m, Lipnice nad Sázavou nad 600 m apod.)

Region je otevřený západním a severozápadním větrům, lyžař najde ve vhodném terénu sníh již v listopadu a mnohdy ještě koncem března. Rekordní teploty mají hodnoty -41,2°C(únor 1929) a +34,1°C(roku 2006). Poměrně široká řeka, četné potoky a spousta rybníků spolu s krásnými a zdravými lesy a loukami minusové i plusové hodnoty zmírňují, avšak tzv.letní sporty mají často(v časném zahájení tzv.letní sezony) problémy s mokřým terénem, sněhem apod.

Po vzniku ČR(1993) se město Havlíčkův Brod prakticky stalo geografickým středem státu. Praha i Brno jsou z města vzdálené stejně(kolem 110km), na Ostravsko či do Krušných hor tachometr natočí zhruba 250km. Město má velmi dobrou polohu v železniční síti ČR a na nejstarší českou dálnici má necelých 20km, okres má hustou síť tzv. státních i okresních silnic.

Pokud jde o usplavnění řeky Sázavy: v tzv. 1.republice byla skutečně snaha o usplavnění této řeky, dnes je tato „čistá“ řeka již mimo program.

Poměrně odlišná od ostatních krajů republiky je Českomoravská vrchovina, jde-li o hustotu osídlení a průmyslový potenciál. Naše město má 24.500 obyvatelů, je průměrným centrem(bývalé okresní město) v České republice. Po 2.světové válce počet obyvatel vzrostl a drží se zhruba na svém standardu. Kraj vždy postrádal (a stále postrádá) větší průmyslové podniky. Slučováním, rušením, či přesouváním podniků dokonce po roce 1989 o některé provozy přišel. Lehký průmysl(textil, potravinářské provozy živily převážnou většinu brodských občanů a mnozí z nich jsou dnes nuceni za prací dojíždět do průmyslovějších center(Jihlava, Žďár nad Sázavou apod.). Všechny výše jmenované faktory, činitelé a skutečnosti mají samozřejmě i značný vliv na úroveň sportu a TV. Řečeno soudobou a užívanou frází – chybí materiální zabezpečení!

Vše toto je i příčinou toho, že ČMV nemá(až na malé výjimky) zastoupení v žádné nejvyšší republikové soutěži(mimořádnou výjimkou byla hokejová DUKLA Jihlava – zde šlo ovšem o klub vydržovaný a vedený armádou a podporovaný politickými špičkami státu).

Jiná situace nebyla ani s možnostmi kde cvičit a sportovat. Podle dostupných pramenů v poslední třetině 19.století konali občané pouze vycházky – časté byly podle toku řeky Sázavy, podle rybníků přes Jandovo pole(budoucí městské sady) do Knyku, proti toku potoka Žabince do lázní Petrkova i jinam. Dvě obecné školy postavené v této době měly miniaturní prostory pro tělesná cvičení žáků. Tzv.Průmyslová škola pokračovací(zal.roku 1883) či Hospodyňská škola(1898) se tělesným cvičením nevěnovaly. Do města na Sázavě pronikly

pokrokové a moderní myšlenky Tyršovy – díky studentovi filosofie Valentovi byla založena tělocvičná jednota Sokol 27.zář 1868 v hostinci U Lázníků. Vedle studentů cvičili v Sokole i žáci hlavní školy. Starší žáci se rovnali nynějšímu dorostu a vedle jednoduchých nářadových cvičení se provozovaly box, zápas a pořadová cvičení. Po příkladu pražské jednoty se zaváděl šerm, který zajímal zejména studenty. Dokladem toho bylo, že nemajetní studenti vybrali mezi sebou 10zlatých na zakoupení šermířského náradí. V červenci 1906 byla zahájena stavba nové gymnasijské budovy, která byla po dvou letech dokončena(4.října 1908 byla slavnostně vysvěcena a 20.října počalo vyučování). Touto budovou se dostalo německobrodskému gymnasiu konečně krásného stánku umístěného v tiché školní ulici v blízkosti rozlehlých městských sadů. Chloubou byla hlavně tělocvična v západním traktu budovy: byla 19,25m dlouhá, 10m široká a 6m vysoká a po obou delších stranách 4velká trojdílná okna. A ještě před začátkem 1.světové války byla dostavěna zděná sokolovna(ta ovšem již v prvních dnech válečných byla změněna na lazaret!). Z prostor „pod otevřeným nebem“ nabyly na významu pláce v tzv. Kotlině, místě na okraji rozlehlých městských sadů. Sem směřovaly nejen procházky, ale konala se zde i cvičení hasičů, vystoupení pěveckého sboru „Jason“, divadla apod. A také se zde(s těžkými raketami) objevovali tenisté.

Válka ovšem veškerý život(samozřejmě i rozbíhající se sokolování) a těl.cvičení utlumila. Brzy po skončení války a uklidnění poměrů se přestalo cvičit ve zděné tělocvičně(ta se změnila v kino SOKOL). A dobrovolníci-Sokolové- postavili v západním okraji města ve čtvrti Letná dřevěnou tělocvičnu a za několik málo let vedle ní vyrostlo i letní hřiště. Zde našli útočiště lehcí atleti, ale i některé začínající sporty. Město s rozbíhající se sportovní činností tedy získalo solidní(dřevěnou) tělocvičnu a k její cti sloužilo, že se zde připravovali cvičenci na všesokolské slety. Změna přišla až po druhé světové válce. Návěst na XI.Všesokolský slet probíhal již v nové tělocvičně(opět dřevěné), ale to je již jiná kapitola brodské tělovýchovy.

2.3.4 Počátky sportu na Havlíčkově Brodě

V předcházejících odstavcích jsem se pokusila přiblížit město a život jeho obyvatelů v poměrně tvrdých podmínkách Českomoravské vrchoviny. Život ale nepřinášel jenom stinné nebo málo radostné stránky, objevují se postupně i stránky radostnější a příjemnější. Mezi ty patřil nastupující a rozvíjející se sport, tj. řada různých her a těl. cvičení. V některých případech bylo možno hledat počátky sportu, sportovních seskupení či spolků v přibližně stejném časovém údobí. Vysočina však zůstávala malinko pozadu. Z dnešního hlediska je možno dát prioritu šachové hře. Z osobních vzpomínek, článků a dopisů bylo jasno, že šachové hře se věnoval již Karel Havlíček. Se svým přítelem Žákem „hrával šachy vášnivě, byly mu všemocným lékem“. Ustavující schůze šachového klubu byla sice až 1. dubna 1914, její znovuzaložení proběhlo po válce v roce 1919. Čilá byla tělocvičná jednota Sokol (21. června 1868) – již v červenci se konalo první veřejné cvičení, na podzim potom vlastenecký ples a každé neděle potom přátelské společenské zábavy. Pro členy byla poté roku 1869 otevřena na řece Sázavě veřejná plovárna. Při Havlíčkových oslavách roku 1871 byli přítomni zástupci 115 sokolských jednot z mocnářství a 16 ze zahraničí. Roku 1892 založen Odbor českých turistů, válka sice jeho vycházky (zejména pro oblast Českomoravské Vysočiny) přerušila, rokem 1917 byla činnost obnovena. (Dnes se brodští turisté chlubí největším počtem členů z odborů KČT na Českomoravské Vysočiny).

K prvním provozovaným sportům vůbec (od roku 1911) patřila anglická hra kopaná (football). I zde zapůsobili studenti – Broďáci studující na vysokých školách. V roce 1914 byl založen kroužek Sázavan a kopalo se i na lukách u Sázavy, na Kokořině a na Škvárovně (viz pozn.). V roce 1923 byl klub rozpuštěn a vznikl AFK Německý Brod. Pozadu nezůstávají ani příslušnice něžného pohlaví – v roce 1919 vznikl „dámský oddíl házené. Hrávalo se na Losích a roku 1931 se přidali i muži, takže o rok později vznikl AFK Německý Brod – odbor házené. (Z dnes existujících činných oddílů se kromě ledního hokeje, o němž bude řeč, může házená chlubit sedminásobným titulem mistryň republiky!!). A když 30. dubna 1919 přednášel v Německém Brodě prof. A. B. Svojsík o skautingu, okamžitě nato byl ve městě založen Junák. V roce 1937 byla postavena vlastní klubovna Junáka Na Ostrově.

Pozn.: Škvárovna, Kokořín, Losy – městské části Havlíčkova Brodu

Ve svém pokusu podat přehled, jak se tělesná výchova a sport rozvíjejí a jak jednotlivá odvětví získávají oblibu, je třeba zdůraznit velkou a důležitou otázku. Kdo sportuje, kdo(mnohdy přes nesouhlas rodičů a narážky sousedů a známých) navštěvuje hřiště a plácky? Jak již uvedeno – jsou to především broďští vysokoškoláci, zvyklí(z Prahy či Brna) na uvolněnější režim života, málo je místních studentů z gymnázia(až na nepatrné výjimky jsou profesori proti sportování) a potom je tu ostrý protest církve. Proti sportování jsou i mnozí měšťané, o venkovu pak vůbec nelze hovořit.

Dobré přírodní podmínky daly možnost masovému lyžování, které se organizuje na sklonku dvacátých let. Kromě již zmíněných výhodných přírodních podmínek byl roku 1932 zřízen skokanský můstek(u továrny Stiassny). Práci měli především měšťtí i venkovští truhláři a bednáři, kteří dovedli „vykouzlit“ z prkýnek sudů prkýnka, na kterých se daly sjíždět kopce...

„Přicházejí třicátá léta 20. století a lze o nich prohlásit, že tělesná výchova a sportování vůbec nabývají určitý společenský význam. Počátek tohoto desetiletí je ve znamení rozvoje odbíjené. Na Českomoravské Vysočině se prezentuje jako „letní sport“(přesněji – na ČMV nebyly vhodné prostory, aby se odbíjená hrála celoročně). Odbíjená se rozšířila nejen v našem městě, ale i v Chotěboři, Okrouhlici, Světlé nad Sázavou či Štokách. Hrála se ponejvíce v sokolských jednotách v DTJ či ve FDTJ.

Poměrně pozdě získává oblibu další zimní sport – krasobruslení. Nestává se ale sportem, který by uvítal hodně zájemců(rozhodovaly podmínky, materiální zabezpečení, školení odborníci apod.). A tak v našem městě se v příhodné zimě věnují tomuto odvětví pouze studentky místního gymnázia – musí ale zápasit s nekvalitním ledem...

A opět pochvala studentům z Prahy – přivážejí těžké rakety, sítě a pravidla tenisu. Skutečné kurty ve městě nejsou, slouží opět plácek „Kotlina“. Zde ovšem nacvičují hasiči, zpěváci apod. Jeden kurt(poměrně slušný) zřídil majitel továrny Patria(u Sázavy).“(50 let TJ Jiskra, 2003)

Na sklonku druhé světové války zavítala do města i košíková. Za pěkného počasí se hrálo Na žabinci, v zimě k tréninku sloužily malé venkovské „sály“ – především sokolovna v Okrouhlici.

Ve druhé polovině XX.století vznikala(především díky iniciativě mladých lidí) další sportovní odvětví. Tak především na jaře roku 1956 se ve Svazarmu ustavil oddíl šermu,

v roce 1967 zahájil činnost Jezdecký klub(vyvíjí záslužnou činnost v rámci hipologie nemocných dětí). Počátkem sedmdesátých let shromáždil kolem sebe „partu kluků ze Žižkova“ učitel František Červín a za primitivních podmínek je učil základům zápasu. Tento sport, ve městě bez tradice, dosáhl díky mladým republikové úrovně.

Osmdesátá léta byla počátkem vodáckých sportů. Ochotní činovníci využili dobrých podmínek(řeka, přehrada apod.) a dodnes mají kolem sebe spoustu zájemců.

Stručný přehled o sportovním životě a jeho počátcích dokázal, že průměrné okresní město může být dobrou baštou sportu. Materiální podmínky mnohdy ustupují před nadšením, elánem i kamarádstvím, které jsou ve sportu nezbytné.

2.4 POČÁTKY BRUSLENÍ A HOKEJE V OBLASTI

Krátký nástin geologicko-geografických poměrů v předcházejících kapitolách dává určité předpoklady k počátkům některých sportovních odvětví. A tak (kromě šachů, sokolování a turistiky) se objevuje i tzv. „zimní sport“ – bruslení. Dle sporých článků tehdejšího regionálního tisku z let 1907 a 1908 (Hlasy z Posázaví) lze zjistit, že bruslení se začalo provozovat (nikoli masově) v roce 1907. Povědomosti, náčiní, techniku a vybavení přivezli (jak již uvedeno) brodští studenti studující vysokou školu v Praze. K bruslení se zprvu využívalo čtených zamrzlých močálů u řeky Sázavy, později se přešlo do blízkých sadů, kde výtečně sloužil rybník Hastrman. Byla zde na dřevěných kůlech dřevěná bouda, v zimě vytápěná, a sloužila jako šatna a ohřívárna bruslícím.

Prakticky od stejné doby ji využívali „hockeyisté“, kteří měli na druhém konci rybníka svůj prostor. Přibližně jako bruslení se hlásí o slovo další zimní sport – „hockeyi s míčkem“. Na hřišti, které bylo ohrazeno asi 20 cm vysokým dřevěným hrazením, zkoušeli základy nového sportu u nás. Dobrymi rádci jim byli především studenti, kteří studovali v Praze. Dováželi na ukázkou hole, vzory chráničů, výklad pravidel apod. Po válce se přešlo na „kanadský hokej“. Hřiště bylo stejné, nadšenců přibývalo. Za značného zájmu diváků se po válce začaly hrát první zápasy.

„Jakýmsi vyvrcholením sezon bruslení byl karneval na ledě (víceméně se po ledě nejlépe pohybovali na bruslích v různých pohádkových či legračních úborech nečetní odvážlivci. Tito byli sledováni z břehů obou stran rybníka početným obecnstvem, které se halasně bavilo.“ (Hlasy z Posázaví, 1909) Prvé dvě „sezony“ byly krátké a dle stručných zpráviček celkem zdařilé. O mnoho delší nebyl ani rok 1909, dle přiložené fotokopie článku z Hlasů z Posázaví se povedl. Zajímavé jsou údaje o vybavení kluziště – lihové lampy, ohřívárna a oblékárna. Přes pouhých 35 dnů provozu kluziště, pramen uvádí návštěvnost 5600 osob platících. (viz fotokopie novinového článku – Příloha č.4)

A ještě jedna zprávička o uskutečněném karnevalu (týden na to ve stejných tiskovinách): „Karneval na ledě, který uspořádán byl 25. ledna zdejším bruslařským klubem, vydařil se v každém ohledu. Ač mráz toho večera byl opravdu velký, přece dostavili se na kluziště vroubené lampiony, mnoho maskovaných dam a pánů, kteří za veselých zvuků hudby bavili svým pestrým rejem diváky, jichž se na břehu rybníka několik set shromáždilo.“ (Hlasy z Posázaví, únor 1909)

Na sklonku roku 1909(16.prosince) sdělují „Hlasy z Posázaví“, že: „Bruslařský klub zahájil v těchto dnech svou činnost a naše mládež se s vervou oddává oblíbenému zimnímu sportu na pěkném a přímo ideálně položeném kluzišti našem. Vstupné na kluziště bude letos valně sníženo a bruslařský klub hodlá již na počátku ledna pořádat karneval na ledě, který prý bude daleko vynikat nad karneval loňský.“(Hlasy z Posázaví, prosinec 1909)

Bruslícím(užíval se termín „závodníci“ sloužila již zmiňovaná dřevěná bouda(zvaná barabina). S přibývajícimi „závodníky“ ale přibývaly i problémy. Shora citované noviny 18.ledna 1911 oznamují, že „konečně došlo k tomu, že milovníci bruslařského sportu dočkají se letošní zimy změn na kluzišti. Mnozí z bruslících si stěžují na nepořádek, který na kluzišti panuje...Každý jezdí jak chce, nedbaje vyklizené dráhy. Mimo to P.T.diváci postaví se do jízdni dráhy, překážejí tak bruslícím. Jinde musí státí buď na kraji anebo uprostřed, zde však není nikdo, kdo by na to upozornil“.(Hlasy z Posázaví, leden 1911)

Pro pochopení a upřesnění podávám časový přehled vývoje zimních sportů počátku XX.století ve městě: tedy v sezoně 1907 se objevují první „bruslaři“. Rok nato se (především pořadatelé a účastníci „vrcholu zimy – tj.Karnevalu na ledě“) sdružují v Bruslařském klubu, jehož centrum je samozřejmě na Hastrmanu. Organizátoři si přispíšili, neboť již 22.XI.1908 vybízejí(ve shora jmenovaných novinách) „Bruslařský klub v Německém Brodě – prosí se uctivě všichni přihlášení členové bruslařského našeho spolku, aby se v pondělí 23t.m. najisto dostavili na ustavující schůzi valné hromady do místnosti „Občanské záložny“ o 7 ½ hodiny večer.“(Hlasy z Posázaví, listopad 1908)

2.4.1 Dvacátá léta

V roce 1909 bylo dáno do provozu „závodníkům“ upravené kluziště na již známém a využívaném rybníku Hastrman. Následuje několik let(sezon), o kterých není přesných zpráv. Jisté ale je, že každosezonní vyvrcholení čili „karnevaly na ledě“ byly populární a mluvilo se o nich po celý rok. Poslední předválečná zima(1913-1914) zřejmě posunula vývoj bruslení natolik, že(dle již citovaných novin) se 5.února 1914 objevuje první zpráva o novém zimním sportu – o bandy hockeyi.

Bandy hockey na Hastrmanu

„BK Německý Brod – Jihlava 10 : 0 (5 : 0)

Hráno 1. února na kluzišti Bruslařského klubu.

S prvním vystoupením našeho brodského kroužku můžeme být úplně spokojeni, neboť jsou v něm jednotlivci, kteří reprezentují vysokou třídu venkovského umění hockeyového. Z nich je nejlepší Mánek, který s bravurou v driblingu a spurtu nejvíce ohrožoval branku Jihlavy. Jemu poblíž stojí Strádal a Schneider svým klidem, rozvahou a přehledem. Jihlavě chybí training a souhra.

Sudí z Brodu slabý.

Revanche 8. února v Jihlavě.“(Hlasy z Posázaví, únor 1914)

O dalším působení sportovců z našeho města chybějí zprávy! Spolkový život se zastavil, před námi je doba půstu – konflikt, který se rozhořel na konflikt světový. Mladí, kteří dosud drželi sport „nad vodou“ museli „rukovat“ (sliby, které z jedoucích vagonů zněly „do švestek jsme doma“ byly jenom zoufalým přáním... Noviny, které dosud sporadicky psaly o sportu a tělovýchově byly plné válečných zpráv a událostí, mizela i sportoviště – tělocvičny a místa, která byla vhodná pro tělesná cvičení byla prakticky všude rychle změněna na lazarety či vojenské ozdravnice).

Smutné a pro český národ nedobré období jsem tedy ve své práci vynechala a navázala jsem dobou poválečnou. Byla sice složitá národnostně i politicky, složitá a velmi neklidná, sport si ale pomaloučku nacházel svoji cestu ve společnosti. Již zmíněné tiskoviny přinášejí první poválečnou „zprávu o ledu“ dne 14. února 1919:

„Hockeyový odbor Bruslařského klubu Německý Brod versus SK Chotěboř 19 : 1 (7 : 1).

Hráno 9.t.m. v Chotěboři. Mužstvo Brodské nastoupilo v sestavě: Vorlíček – Schneider, Strádal, Švejda, Novotný – Vyšín, Bockschneider. Za brodské scorovali: Švejda 8, Vyšín 7, Strádal 2, Novotný 2. Revanche v neděli 16.1. na kluzišti Bruslařského klubu v Německém Brodě.“(Hlasy z Posázaví, 14.únor 1919)

Sporé tiskové dokumenty dokazují, že bandy hokej(na ČMV spolu s lyžováním a zimní turistikou) poutají poměrně početné skupiny mladých a z nich pak hlavně studentů. Nejen těch, kteří studují v Praze a na rodnou „krabatínu“ se vracejí málo o nedělích, ale především o četných církevních svátcích. Stále častěji se zapojují studenti místního gymnasia. Opět ale nutno zdůraznit, že sport nepodporuje škola a tvrdě se proti němu staví církev.

Příjemné čtení poskytují „Hlasy z Posázaví“ ze dne 20.února 1920:

„BK NB zahájil předminulou neděli hockeyovou sezonu zájezdem do Hlinska, kde sehrálo kombinované mužstvo klubu přátelský match proti místnímu S.K. Brodští uhájili i tentokrát primát kraje a zvítězili v poměru 14 : 4 (4 : 2). Mužstvo Brodu nastoupilo k tomuto zápasu úplně bez trainingu, a proto nemohlo se do poločasu rozehráti. Teprve po halftime, kdy zdálo se, že domácí ještě vyrovnají, udáno bylo brodským teamem divoké tempo, jemuž domácí podlehli. Hlinečtí ukázali se jako dobří bruslaři a slouží jim ke cti přiznati, že dovedli do poslední chvíle udržeti hru otevřenou. Za Brod scorovali: Švejda 8, Kříčka 3, Kliment 1, Leon 1, Strádal 1.

Příjetí mužstva BK bylo ze strany hostícího teamu velmi přátelské.“(Hlasy z Posázaví, 20.únor 1920)

Poválečný život v mladé republice se pomalu zklidňoval, klidný a pokojný vývoj byl patrný i ve sportu. Oknem do sportovního života zůstávaly především noviny. Ty byly již pestřejší a sport byl jejich častějším námětem. Nebudu ale ve své práci dále komentovat stále pestřejší klubové styky a zdůrazním pouze vrcholová střetnutí.

Kvalita borců BK NB se potvrzuje v závěru ledna 1924, kdy na Hastrman přijel nejlepší klub z Prahy. Nejlepší nejen co do výkonu, ale také co do vybavení hráčů a zejména goalmana. Výsledkem zápasu byli asi nejvíce překvapeni sami hráči od Vltavy!

B.K. Německý Brod – Č.S.K. Vyšehrad 8 : 7 (6 : 4)

Zápas se hrál na kluzišti v Německém Brodě v neděli 29. ledna. O výkonu nedělního utkání s pražským prvotřídním klubem číselný výsledek nic nevyprávěl. Naši stáli morálně výše nežli poražení hosté byť pouhým rozdílem jedné branky. Tentokrát Brodští opětovně dokázali fair vystupování a slušnou hru proti tvrdé, mnohdy až surové hře hostů. Vesměs všichni naši hráli s vervou a po celou hru udrželi vysoké tempo. Kombinačně, přes defekt boty levého křídla, kterému hned na počátku uletěl podpatek, pádem si poranil koleno, a za stálého obsazování téhož hráče nadprůměrným backem (doktorem Porgesem), domácí si vedli skvěle. Naše pravé křídlo přišlo poprvé „do ohně“ proti cizím klubům a obstálo dobře. Vyšehradským nepomohla úplná stranickost soudce, která provokovala nejen samotné hosty, ale i obecnost (nejen spontánní výkřiky mladé generace...).

„Doufám, bude-li snahu našich borců podporovat veřejnost svou návštěvou, bude možnost alespoň našeho brankáře i ostatní mužstvo alespoň tak dokonale a dostatečně vyzbrojit, aby přiblížilo se „gumovému“ brankáři Vyšehradských

Scorovali: Bockschneider 4, Švejda 3, Prokš 1.“ (Hlasy z Posázaví, leden 1924)

Komentáře dalšího není třeba, i na českém venkově vyrůstají dobří sportovci. Snad ještě dodatek ze stejných novin, který dokazuje, že finanční hledisko bylo problematické již před osmdesáti lety:

„Sportumilovné veřejnosti

Vedoucí činitelé B.K. Německý Brod vznášejí na brodské obecnost snaznou prosbu, aby nevyhýbalo se pořádným meziklubovým hokejovým zápasům a zaplacením nepatrného vstupného přispívalo tak k úhradě velkých nákladů se zájezdy cizích klubů spojených. S bolestí nutno konstatovati, že zejména kruhy zámožné nejeví účast, což výkon našich hokejistů by si zasloužil...“ (Hlasy z Posázaví, 1924)

Konec „bandy“ hokeje a počátek „kanady“...

Koncem dvacátých let XX.století nastává období, kdy ve městě pomalu doznívá bandy hockey a do popředí se dostává kanadský hockey. Studenti gymnasia se chtěli v roce 1928 pokusit o obnovení dřívější slávy brodského hokeje s míčkem, po „kanadě“ zatím jen pošilhávali. Z této přechodné doby přibližují citované noviny několik vzájemných zápasů mezi studenty a druhým klubem, který ve městě existoval – A.F.K.Německý Brod. A těsně před Vánoci měl Havlíčkův Brod možnost shlédnout zápas studentů místního gymnasia proti družstvu pražské průmyslové školy, kteří se stali vítězi mistrovství středních škol v ČSR v roce 1928. Hrála se tehdy dvě utkání(dopoledne a odpoledne). Dopolední utkání bylo velmi pěkně navštíveno, ale v obou pak zvítězili brodští studenti(6 : 0 a 1:0).

„Hlasy z Posázaví“ dne 10.ledna 1930.

„Studentský sportovní kroužek sehrál svůj 1.zápas v kanadském hockey se studenty jihlavskými, kteří zvítězili 1 : 0(0 : 0, 1 : 0, 0 : 0). Hráno v neděli na kluzišti v Havlíčkových sadech za přítomnosti četného obecnstva. Zdejší studenti udrželi proti jihlavským, kteří hrají kanadu již tři roky, otevřenou hru a při lepší střelbě mohli i zvítězit. Dobře hrála u domácích obrana, útoku chyběla kombinace a rychlost.“(Hlasy z Posázaví, leden 1930)

Týden poté uvítali studenti další jihlavský klub – S.K.Jihlava.

Hrálo se dopoledne před 400 diváky. Zápas byl velice rušný a ostrý. Jihlava vyrovnala na 2 : 2 v poslední minutě zápasu po nesprávném napadení našeho brankáře Hájka, který hrál nejlepší zápas sezony. Sudího výkon v tomto utkání byl velice slabý.

Studenti, kterým chyběly prostředky na úpravu kluziště a především na drahé hráčské vybavení, začali s nadšením. Z prken, která zbyla otci jednoho z hráčů, upevnili na ledu mantinely, zbývalo ale to poslední a důležité – brusle a chrániče. Brusle – zpočátku na kličku(později čekany) se nosily v kufříku podobně jako od maminky vyrobené a filcem opatřené chrániče. Pouze jednotlivci, kteří se z různých důvodů dostávali do Prahy, se občas objevili v moderním vybavení. Počátek roku 1932 byl pro uvedený sport ve městě velmi důležitý – po určitém napětí došlo ke sloučení existujících klubů – Studentského teamu a AFK v BK Německý Brod a ta skutečnost poněkud(ale jen poněkud) vylepšila špatnou finanční situaci. Příznak nastupující hospodářské krize ale obchází Evropou...

2.4.2 Třicátá léta

Jiskra Havlíčkův Brod – byl název hokejového oddílu založeného 1928 v tehdejším Německém Brodě, v roce 1945 přejmenovaném na Bruslařský klub(BK) Havlíčkův Brod, 1950 Pletařské závody a od 1952 Jiskra Havlíčkův Brod. Ve 30.letech byl tento klub účastníkem župních soutěží(mistr Východočeské župy se stal 1932), účastník nejvyšší ligové soutěže v sezoně 1947/48 (Blažek – Petr, Zvěřina, Dostál – Choutka, Chytráček, Vávra, Klement, Klofáč, Gruber). „Mezi významné osobnosti havlíckobrodského hokeje patřili: M.Pelán(do roku 1945 nejznámější hráč), M.Choutka(kapitán a trenér ligového mužstva, docent na FTVS UK Praha), „táta“Tománek(dlouholetý pracovník s mládeží). V Havlíčkově Brodě vyrostli nejen ligoví hráči, ale i reprezentanti jako Jar.Holík, Jiří Holík, J.Suchý, J.Augusta, M.Chalupa, J.Kubát(Křídla vlasti, Zbrojovka Brno) – J.Benák, V.Chytráček(ATK Praha), L.Maršík, Z.Čech, P.Pertl(všichni TJ Gottwaldov, E.Svoboda(VSŽ Košice) S.Mečiar(Dukla Jihlava, Tesla Pardubice. Oddílové barvy: modrá a žlutá. Utkání hraje na z.s. pro 4300 diváků(otevřen 20.10.1957).“

(Gut, Pacina, 1986)

Brzy po sloučení dvou klubů(které byly na malém městě luxusem) se Bruslařský klub Německého Brodu začíná orientovat také na východní Čechy(po vzoru fotbalistů AFK NB, kteří již hrají 1.A třídu Východočeské župy fotbalové – VŽF). A ještě v roce 1932 hrálo naše mužstvo přebor Východočeské župy hokejové, kterou celkem bez problémů vyhrálo – výsledky byly zcela lichotivé:

LTC Pardubice – BKNB 0 : 1

BK NB – Jihlava 2 : 0

BK NB – TC Dvůr Králové 1 : 0

Jako vítěz východních Čech byl ale poražen vítězem jižních Čech DSK Tábořem 0 : 5!!

Štědřejší ke sportu byl týdeník STAR, který v roce 1933 otiskl lichotivé řádky o hokeji na Českomoravské vysočině:

„Těšíme se ze současného velkého rozmachu kanadského hockeye v naší oblasti, její obliba u celé sportovní veřejnosti stoupá. Na Českomoravské vysočině pěstují kanadu závodně

v Hlinsku, Jihlavě, Humpolci, Ledči nad Sázavou, Světlé nad Sázavou, Čáslavi, Pelhřimově a v Německém Brodě. Že kanadský hokej roste do šíře, dokazuje pět sehraných zápasů německobrodských hockeyistů, kteří v jeden den postavili tři devítičlenná družstva. Tak se získávají družstva. Tak se získávají kanadskému hokeji další jeho podporovatelé a výkonní hráči.“(týdeník STAR, 1933)

Co přinesla třicátá léta hokeji v Německém Brodě? Především konečné sloučení dvou klubů, spolupráci se studenty, kteří většinu času trávili v Praze, a hlavně obrovskou chuť a zápal věnovat se novému sportu a udělat v něm pokroky. To všechno znamenalo, že po čtvrtstoletí existence tohoto sportu ve městě bylo možno hovořit o prvním vyvrcholení ušlechtilého snažení v tomto oboru lidské činnosti!

Tyto myšlenky potvrzuje výroční zpráva z valné hromady – přepis novinové zprávy:
„Bruslařský klub sněmoval...

Za velmi četné účasti členstva konala se v úterý dne 19.prosince 1933 za řízení ing.arch.Šupicha letošní řádná valná hromada Bruslařského klubu, která měla hladký a důstojný průběh. Valná hromada uctila povstáním památku zemřelých členů klubu. Zprávy činovníků, jednatele Vošického, pokladníka učitele Dubna a správce kluziště prof.Svobody byly pozorně vyslechnuty a odstupujícímu výboru bylo na návrh revizorů účtů uděleno absolutorium. Bruslařský klub v Něm. Brodě sdružuje 204 členy. Finanční obrát v minulém sportovním roce činil téměř 30 000 Kč. Loňská sezona končí se ziskem 1 602,75 Kč.

Německobrodští hokejisté BK Německý Brod sdružení vykazují dobrou sportovní bilanci. Prvé družstvo sehrálo celkem 13 zápasů, z toho 9 vítězných, 2 nerozhodná a 2 s porážkou při score 36 : 10. Druhé mužstvo hrálo jenom 6 zápasů, 5 vítězných a 1 prohraný při score 22 : 5. Ve volbách byl opět zvolen celý odstupující výbor v čele s ing.arch.Prokopem Šupichem jako předsedou. Zvolení členové výboru prof.Svoboda, Vosický, Duben, dr.Neuern, Havel, Bednář, Staněk, Stuna, dr.Eggert, Šrámek jsou známkou další dobré činnosti B.K.Německý Brod.

Revisory účtů zvoleni byli Sušický a Rotta, předsedou hockeyového odboru BK NB byl zvolen W.Mahler, jehož úkolem jest provést řádnou reorganizaci v hockeyovém odboru BK Německý Brod.

Bruslařský klub oslaví v letošní sezoně význačné jubileum 25 let nepřetržité činnosti.

Správnímú výboru uložila valná hromada provést důstojnou oslavu tohoto jubilea.“(Naše hlasy, 1.ledna 1934, W.Mahler)

Jednou z prvních akcí v rámci oslav uvedeného výročí byl turnaj, který se stal středem pozornosti hráčů i početné skupiny příznivců – chystaný turnaj – „1.ročník poháru Českomoravské vysočiny, který měl uspořádat právě BK NB. Týdeník „Naše hlasy“ o tom ve své sportovní rubrice píše:

„Bruslařský klub v Německém Brodě, vzpomínající v letošním roce své 25 leté nepřetržité činnosti, rozhodl se uspořádat prvou zkušební soutěž Českomoravské vysočiny v kanadském hockeyi, ve sportu, který se v poslední době těší velikému zájmu, popularitě a oblibě. Vděčíme našim hockeyistům za to, že nelekají se finančních obětí, pořádají turnaj, kterého se zúčastní přední družstva hockeyová našeho kraje a že dávají příležitost střetnutí moravských a českých hockeyistů. Německobrodského turnaje o krásný křišťálový pohár, dotovaný pořádajícím klubem a dodaný známým závodem Bratři Císařové – sklárny Německý Brod – Květinov, zúčastní se družstva těchto klubů: SK Okříšky, HC Stadion Jihlava, TK Čáslav a BK Německý Brod. Dopoledne v 10 hodin bude turnaj zahájen vylučovacími zápasy. Odpoledne ve 14 hodin utkají se poražení z odpoledních zápasů a poté vítězové o Pohár Českomoravské vysočiny. Všechny zápasy slibují přinést velký a tuhý boj. Lidové vstupné 3,- Kč a 1,-Kč umožňuje shlédnutí pohárových zápasů, které mají za úkol, aby propagovaly krásný sport – kanadský hockey. Podnik našich kanadčanů zasluhuje plné podpory naší sportovní veřejnosti.“(Naše hlasy, 1934)

Následovala série přípravných zápasů(BK NB se mimo jiné utkal s LTC Pardubice a poražen 7 : 2 a v Třebíči s Horáckou Slávií, kde rovněž poražen 9 : 2). A nyní k vlastnímu chystanému turnaji: „Naše hlasy“: turnaj se i přes obavy z počasí uskutečnil 11.února 1934. Ve vyřazovacích zápasech porazili nejdříve nečekaně HC Stadion Jihlava domácí BK v poměru 4 : 3 (1 : 0, 3 : 0, 0 : 3). V boji o třetí místo zklamali domácí své četné příznivce podruhé – podlehl totiž Okříškám(sice až v nastaveném čase) 2 : 1. Bojovali o prvenství v turnaji tedy HC Stadion Jihlava a TK Čáslav. Po šedesáti minutách hry byl stav nerozhodnut(0 :0), pět minut se tedy prodlužovalo. Ani po 65 minutách nebylo rozhodnuto o vítězi 1.ročníku Poháru, oba finalisté se rozhodli v zápase pro naprostou vyčerpanost hráčů nepokračovat a sehrát jiný den nový finálový zápas. K tomu však vůbec nedošlo pro nepřízeň počasí, které sezoně 1933-34 přálo velmi málo.

Nutno ještě doplnit nepříliš populární část z tiskovin(a to ke všem zápasům konajících se na Hastrmanu):

„Obecenstvo hokejových zápasů, které o tento sport projevuje zde velký a jistě potěšitelný zájem, mělo by si uvědomiti, jakou režii má pořadatelstvo na jeden zápas. Pak by jistě neodbývalo výběrčí vstupného lichými výmluvami. Apelujem proto na zdejší publikum, aby,

když se po celý zápas na match dívá, uznalo svou povinnost zaplatit nízké vstupné.“(Naše hlasy, únor 1934)

Náplastí na nepodařený turnaj bylo, že BK Německý Brod se kvalifikoval do finále Východočeské župy kanadského hockeye. Soupeři mají být LTC Pardubice, Petrof Nový Hradec Králové a náš BK. V neděli 31.ledna 1935 nebyl led způsobilý ke hře, a tak byly finálové zápasy o mistra Východočeské župy, které měl BK sehrát dopoledne s LTC a odpoledne s Petrof Nový Hradec, odloženy. Hrací komise byla požádána o stanovení nového termínu těchto zápasů.

„Havlíčkův Kraj“ dne 14.února 1935: „A konečně se hrálo“:

„BK Německý Brod – LTC Pardubice 0 : 4 (0 : 0, 0 : 1, 0 : 3)

První finálový zápas hraný v neděli dopoledne 10.2. v Pardubicích nevyšel, broďští podali slabší výkon. Přesto už v sedmé minutě poslední třetiny, kdy LTC vstřelil druhou branku, rozhodnuto o výsledku. Do té doby udrželi hosté otevřenou hru. Vynikající výkon podal Blažek v brance, Ficek v obraně, útok chyboval tím, že málo kombinoval. Domácí hráli rychle a s důrazem, zřejmě jen na vítězství, aby získali titul mistra župy. Dobrým byl brankář Zahradník, jemuž ostatně umění je dát gól. Svými rozměry totiž brankový prostor zcela vykryje. Po zápase předseda LTC dr.Kostínek poděkoval BK za krásné vystoupení, fair hru, kterou uznalo i četné obecnstvo. Předseda Kostínek prohlásil, že to byl jeden z jeho nejlepších a nejslušnějších matchů v Pardubicích.“(Havlíčkův kraj, únor 1935)

V Hradci uplaval led a tak druhý finálový zápas odehrál BK NB odpoledne opět v Pardubicích.

BK Německý Brod – Petrof Nový Hradec Králové 1 : 3 (1 : 1, 0 : 2, 0 : 2)

V tomto zápase sympatie velmi četného publika byly na straně Bruslařského klubu. Hned zpočátku udával tón hry Brod, který je obecnstvem mocně povzbuzován. Převaha našich je zřetelná. Ve druhé třetina hra našich pozbyla důrazu, byli zřejmě unaveni z dopoledního matche. Přesto udrželi vyrovnanou hru a kdyby alespoň 1/3 krásných střel na branku se ujala – musel být výsledek opačný.(Ve svazovém mistrovství se utkal LTC Pardubice a BK Mladá Boleslav a zvítězil 1 :5 – čerpáno z brožury Pardubický hokej 1923 – 1978).

Od sezony 1936 – 37 hraje BK NB jinou soutěž. Dle zprávy z „Havlíčkovy kraje“ ze 3.prosince 1936 „bude mistrovství v kanadském hokeji sehráno dvoukolovým způsobem mezi těmito kluby: BK Německý Brod, SK Chotěboř, SK Humpolec a HC Světlá nad Sázavou. Vítěz této mistrovské soutěže bude se kvalifikovat o postup do hockeyové divize českého venkova.“(Havlíčkův kraj, prosinec 1936)

30 let BK v Německém Brodě – „Havlíčkův Kraj“ dne 30.ledna 1938:

„Za řízení předsedy ing.arch.Šupicha konal BK NB svou jubilejní valnou hromadu. Ve zprávách činovníků a hockeyového odboru bylo konstatováno, že klub má 142 řádných členů a že se jeví zájem o krasobruslení. Klub se stal členem Bruslařského svazu RČS. Pavilon na kluzišti byl značně rozšířen velkým nákladem. Sehráno bylo 10 hockeyových zápasů. S potěšením vzata na vědomí zdravotice HŽ ČMV, letos ustavená a dobře pracující. Pokladna vykazuje jmění ve výši 13 000,- Kč.

Ve volbách zvoleni: předseda ing.arch.Prokop Šupich, místopředseda JUDr Robert Neučen, jednatel Jar. Vosický, pokladník V.Duben, odborový předseda hockeye Jan Tománek, sekretář K. Princ, pokladník Jan Stuna. K oslavě jubilea bude letos velký lední karneval na rozsáhlém rybníku v městských sadech a též několik krasobruslařských podniků. Večerní hockeyové zápasy letos ještě nebudou. Vedení BK NB uvažuje již delší dobu zavést elektrické světlo nad celé hockeyové hřiště, aby zápasy bylo možné hrát večer. Instalace osvětlení vyžádala by si však nákladu 6 000,-Kč. Zatím nedojde proto k provedení námětu . teprve v roce příštím!!“(Havlíčkův kraj, leden 1938)

Rok následující i léta další přinesly lidu Československa tragedii! Lid v Čechách i na Moravě byl fyzicky a morálně devastován nacisty, trpěl samozřejmě i sport.

2.4.3 Léta okupace 1939 – 1945

Pro německobrodský hokej nebyla první sezona v okupaci příznivá. BK neudržel I.A třídu Horácké župy a sestoupil. Naštěstí jenom na rok, po roce se vrací mezi „horáckou hokejovou elitu“. Roste i členská základna, v roce 1941 měl hokejový oddíl BK NB již 30 registrovaných hráčů a 21 dorostenců. Zvýšeny byly i členské příspěvky – u dospělých na 10

korun měsíčně, u dorostu na 5Kč. (Doba válečná znamenala, že se více lidí orientovalo na sport, ona je to mnohdy jediná šance, kdy lze v kolektivu hovořit otevřeně). Dokazuje to i skutečnost, že o rok později má BK již 80 registrovaných hráčů a 144 přispívajících členů.

Takže v sezoně 1941-42 je BK NB opět v I.A třídě Horácké župy ledního hokeje, za soupeře má HC Pelhřimov, DSK Třebíč a SK Humpolec. Jde sice o nejvyšší soutěž Horácka, ale nehraje ji nejlepší klub – Horácká Slávia Třebíč. Ta spolu s kluby z velkých měst hraje I.ligu. Nabízí se poznámka o tehdejších možnostech hraní ledního hokeje v Čechách a na Moravě. Jediný stadion s umělým ledem je v Praze, ani Brno ani Ostrava či jiná města tuto výhodu nemají a jsou odkázána na led přírodní. V uvedené sezoně provedlo vedení klubu šťastný tah – rozšířilo kádr mužstva dospělých o talentované dorostence Stojana, Choutku a Petra (donedávna oba pracovali jako odborníci na FTVS v Praze) a dále Chytráčka (jmenovaný dosud obouvá brusle a věnuje se výchově těch nejmenších nadějí v HB – v další části mé DP s ním provedu krátký rozhovor. Konečná tabulka sezony 1941-42 vyzněla takto:

HC Pelhřimov	6b
BK NB	4b
DSK Třebíč	2b
Humpolec	0b

Vůbec se nepovedla sezona 1943 – 44 mužstvu mužů se nevedlo a skončilo poslední!! Snad blížící se konec války měl nějaký vliv na brodský hokej, poslední válečná sezona byla zoufalá. „Při mistrovském zápase na Hastrmanu s Humpolcem vběhl na hřiště jeden dospělý divák a ručně domluvil rozhodčímu. Utekl kamsi do parku a policajti neměli šanci. Zápas byl samozřejmě kontumován a následovalo zastavení činnosti.

Na sklonku války začal vyvíjet činnost další brodský klub – ŽSK NB. Obětaví mladíci využili prázdné louky u železničního mostu a zde postavili mantinely. Zpočátku nosili vodu v konvích z nedaleké Sázavy, později jim jeden občan ze Škvárovány zapůjčil čerpadlo a voda se vedla trubkami přímo na hřiště. A tak v Brodě vzniklo stříkané kluziště, které mělo velmi kvalitní led z říční vody (nedal se s ledem na Hastrmanu srovnávat). Parta ze Škvárovány hrála i mistrovskou soutěž a Brodští sem našli cestu. A když tento klub brzy po válce spolu s kluzištěm zanikl, zůstává dojem, že „hlad po sportu a hokeji byl především značný ve městě... (ze vzpomínek Mgr. Z. Vašáka)

Druhou světovou válku jsem samozřejmě nezažila, ale z vyprávění prarodičů, příbuzných i řady dalších pamětníků si dovedu (i když dosti nejasně) představit toto utrpení.

Pokusím se skloubit dva neslučitelné pojmy – sport a válka! Pro sportovní činnost člověk potřebuje klid a pohodu, to válka nedávala. Ráda ale slyším či čtu o doslovné explozi úspěchů čs.sportovců po skončení války(košíkáři – mistři Evropy, vynikající atleti, Sokolové atd.). A což teprve hokej – spolu s otevíráním dalších umělých ledových ploch(Brno, České Budějovice, Ostrava a další) – to je opravdu potěšující skutečnost pro toho, kdo tuto dobu nezažil. Zde se pomalu ČSR dostává mezi elitu tehdejšího světa.

Z posledních týdnů 2.světové války je zpráva, kterou otiskl dne 8.února 1945 týdeník „Havlíčkův Kraj“(viz Příloh č.4). Je nejen zajímavá, ale i logická a já ji pro zajímavost uvádím v této diplomové práci.

Skončila jsem část diplomové práce, která měla objasnit počátky a vývoj ledního hokeje v našem městě. Použila jsem pramenů uvedených zpravidla u textu, vyslechla jsem řadu pamětníků. Záměrně jsem neuváděla všechny výsledky všech hokejových zápasů, uváděla jsem jen ty, které měly určitý význam a určitou návaznost.

2.5 VÝVOJOVÉ OBDOBÍ DO ROKU 1957

Start do první poválečné sezony byl dobrý, i když mužstvo opustili někteří hráči(odešli do osvobozeného pohraničí. Mladý kolektiv hrál I.A třídu Horácké Župy ledního hokeje – HŽ LH), písmenko „N“ na zeleném dresu bylo nahrazeno písmenkem „H“. Kolektiv hrál dobře. V rozhodujícím boji o prvenství s HC Pelhřimov jsme zvítězili 4 : 1 a získali tak právo hrát o postup do divize. Z trojice vítězů žup nám los přidělil AFK Přelouč. Vítězství 2 : 1(0 : 1, 1 : 0, 1 : 0) znamenalo, že příští sezonu(1946 – 47) se bude na Hastrmanu hrát východní A skupina divize českého venkova. Postup byl krásnou předehrou k oslavám KHB, jichž se mimo jiné zúčastnil prezident Beneš a oblíbený ministr Jan Masaryk.

V přípravě na další sezonu se děly velké věci: neúnavný funkcionář Zadina prosadil, aby se přestalo hrát na rybníku Hastrman a navrhl, aby se lední hokej odstěhoval do nedalekého a neupraveného plácku v Kotlině. V sezoně 1945 se tedy hrálo na neupraveném plácku, který se za mrazu jednoduše postříkal vodou z nedalekého rybníka. Pokrokem byly vysoké mantinely a 2 boudy(vznešeněji kabiny), které stály hned za mantinelem. A ještě o prázdninách deník Svobodné slovo(měl tenkrát svoji redakci v Havl.Brodě) oznámil, že „dne 5.srpna umělé kluziště v Kotlině dokončeno. Bez velkých příprav a hluku upravil pan Lád'a Zadina s řadou poctivých spolupracovníků plochu v Kotlině, postavil 1m vysoké dřevěné mantinely, dřevěné převlékárny a dvanáct železných sloupů pro elektrické osvětlení, které tvoří 28 lamp. Ještě hodně práce museli sportovci a jejich příznivci vykonat, aby bylo vše dobře připraveno na hokejovou sezonu 1946-47. Ta začala na přírodním(stříkaném ledě) dne 19.prosince s věčným rivalem – Chotěboří(ta si odvezla devět branek!). A začíná se hrát divize!“(Svobodné slovo, prosinec 1945)

2.ledna 1947 hodnotí Svobodný Havlíčkův Kraj(týdeník regionu) začátek divize.

„Třikrát sedm...“

BK NB o Vánocích sehrál 3 mistrovské zápasy ve východočeské divizi hokejové a ve všech zvítězil, když na neděli svým soupeřům vždy po sedmi brankách. AFK Svítkov v Kotlině poražen na Boží hod 7 : 2, LTC Pardubice v neděli 7 : 5, Přelouč na Nový rok poražena 7 : 4. Tuto neděli bude rozhodující zápas s Třebíčí.“(Havlíčkův kraj, leden 1947)

Stejně tiskoviny oznamují příští týden, že „BK vyhrál divizi bez porážky, když za dvacetistupňového mrazu porazil soupeře z Třebíče 6 : 3.

Je to jistě úspěch potěšující a záslužný, dosažený po poctivém a pravidelném treningu, kamarádství i bezvadným sportovním vystupováním všech hráčů BK. Ano, tak se má pěstovat

sport, čestně hájit barvy města. Není v tom velký kus propagace? 3000 diváků všech stavů tleskalo chlapcům, kteří ze sebe vydali vše, aby zvítězili. Výhrou kvalifikoval se BK do turnaje o postup do státní ligy. Jeho prvním soupeřem bude vítěz skupiny středočeské divize Dolnobousovský SK, s nímž se má BK utkat v neděli 12.ledna t.r. na vlastním ledě. V případě vítězství hrál by BK opět na vlastním ledě v neděli 19.ledna s vítězem západočeské skupiny divize. Máme se tedy na co těšit a hlavně nezapomeňte naše hochy opět plně povzbudit.“(Havlíčkův kraj, leden 1947)

Rozhodující zápasy o titul vítěze divizních skupin Čech komentuje a hodnotí opět nejméně redaktor Svobodného Havlíčkova kraje(fotokopie článku viz Příloha č.4):

„První kvalifikační zápas o postup do hockeyové ligy v Havlíčkově Brodě by hráli hokeisté BK teprve po napínavém a rušném boji jen těsně 6 : 5(2 : 2, 3 : 2, 1 : 1). Domáci nepodali tentokrát očekávaný výkon a museli o výhru pevně bojovat. Vedení se ujali hosté v 10.min brankou M.Holého. Brod teprve v 17.min Chytráčkem vyrovnává. Chytráček o několik minut později doráží druhou branku, Dolnobousovský však znovu vyrovnává. Ve druhé třetině se zdá, že Brod vysoko vyhraje, když Chytráček, Klofáč a Choutka zvyšují na 5 : 2. Do konce třetiny Bousov snížil opět na těsný poměr. Poslední třetina byla nejrušnější a obě strany vstřelily po brance. V posledních minutách bylo před oběma brankami několik nebezpečných situací, brankáři však byli na místě. Blažek v brance zachránil několik vyložených situací, v obraně vynikal Petr, ač z jeho chyb padly dvě branky. Zvěřina byl dosti pomalý a zapomínal někdy na obsazování křídla. Zklamáním byl výkon první útočné trojice, kde úplně vynechal Vávra, který se ani nevracel. Chytráček zůstal rovněž za obvyklým standartem a tak nejlepším hráčem byl obětavý Choutka. Druhý útok byl na výši a jeho útoky byly nebezpečnější. Potřebuje však větší rozhodnost při zakončování akcí. Velmi se zlepšil Klement, Klofáč se pěkně rozehrává, zatímco Gruber, který je technicky nejlepší, špatně bruslí. Před rekordní návštěvou 3000 diváků řídili příliš úzkostlivě Bareš a Vyhlička.

Příští neděli hraje se opět v Havl.Brodě rozhodující zápas o postup do hockeyové ligy mezi BK Havlíčkův Brod a SK Felbabka. Marně se těšilo brodské obecnstvo na Mirka Palána-Fajfku, neboť jeho klub Čechie Louny byl ve Felbabce poražen 3 : 7. V neděli 19.ledna půjde tedy v Kotlině o všechno. Co by znamenala účast BK Havl.Brod v lize, nemusíme ani zdůrazňovat, tož všichni v neděli 19.ledna ve 13.30 hod na kluzišti v Kotlině opět na shledanou!“(přepis článku ze Svobodného Havlíčkova kraje, leden 1947, fotokopie viz Příloha č.4)

Finálové utkání o titul divize českého venkova bylo určeno na neděli 19.ledna 1947 v Kotlině. Hodně starostí však nadělalo počasí, protože téměř celý den pršelo a kluziště se

pomalou měnilo v malý bazén. Vedení BK žádalo o přeložení zápasu na dopoledne či raději večer, kdy byly větší naděje na kvalitní led. Vedení soupeře na návrh nepřistoupilo, neboť již mělo zajištěno řadu autokarů pro své příznivce do Havlíčkova Brodu. Brodští hokejisté se po celý týden nedostali na led! Na poslední chvíli se počasí poněkud umoudřilo a k velkému zápasu tedy došlo. Brodští překonali poslední překážku a před nadšenými 3000 diváků soupeře přehráli 7 : 2 (2 : 1, 2 : 1, 3 : 0). Ještě před zápasem žádala dvojice sudích z Prahy (Banket a Stecher) o umožnění prohlídky strojovny ZS a odpovědí jim byl upřímný smích funkcionářů!

Bruslařský klub z malého města si vybojoval pro příští sezonu účast v I.lize ČSR. Postup si též vybojoval CSK Říčany a Moravský Prostějov. Na závěr úspěšné sezony a před další neméně důležitou sezonou se konala valná hromada klubu, z níž vzešel nový výbor klubu v tomto složení: Předseda J.Duben, místopředseda JUDr. Sommer, pokladník Jan Stuna, členové Bednář, Prof.Eliáš, MUDr. V.Hirš, V.Krupička a J.Vosický. A z Prahy přichází rozdělení I.ligy do skupin: oddělení A: LTC Praha, Sparta Praha, ŠK Bratislava, Stadion České Budějovice, SK Říčany a BK Havlíčkův Brod. Oddělení B: IČLTK Praha, Stadion Podolí, SK Prostějov, Horácká Slávia Třebíč, VŠ Bratislava a ŠK Banská Bystrica. Jako oddíl bez umělého ledu byl BK HB určen domácí umělý led v Brně.

Díky dobrým výkonům si tedy v uplynulé sezoně málo známý venkovský klub vybojoval účast v I.lize ČSR. Bez nadsázky – to už něco znamenalo, vždyť Havlíčkův Brod se zařadil mezi tučtější města ve státě, který se prodíral na evropskou a snad i světovou úroveň. Mezi tučtějšími městy byla pouze tři, která neměla umělý led (Třebíč, Prostějov a Havl.Brod), ovšem v našem případě byla situace nejhorší, protože jsme měli k umělému ledu nejdále. A také skupina A, v níž jsme byli, se zdála být silnější. Další nevýhodou našich bylo, že sezona začínala podstatně dříve než jiné soutěže (začínalo se 11.listopadu). A tak k prvnímu mistráku do Českých Budějovic odcestovalo mužstvo o několik dnů dříve s nadějí, že správa ZS v Českých Budějovicích jim umožní několik treningů na celé ploše. Neumožnila, dle svědectví některých hráčů si tedy byli zabruslit s ostatními bruslícími při odpoledním bruslení.

Prvoligové zápasy skončily porážkami (v ČB 23 : 4, na LTC Praha 17 : 1, v Bratislavě 13 : 3, v Brně ČSK Říčany 5 : 0. Dočkala se i Kotlina 22.února 1948 zde vyhrála pražská Sparta 9 : 4).

Skončilo jednoroční hostování mezi elitou československého hokeje. Přineslo spokojenost nebo zklamání? Odpověď není jednoduchá. Ten, kdo se díval na účast v I.lize

očíma minulých sezon, byl možná zklamán. Ovšem bylo nutno si uvědomit, že ta se hrála v divizní soutěži a následná kvalifikační utkání opět se soupeři, kteří měli rovněž divizní výkonnost. Mezi divizí a I.ligou byl už tenkrát podstatný rozdíl. Navíc měl oddíl bez umělého ledu svůj osud předem zpečetěný. Jediná sezona v I.lize byla klubu prospěšná(a nejen klubu ale i městu). Klub i město získaly jméno, klub se dostal mezi tucet nejlepších celků v ČSR a získal neocenitelné zkušenosti. Sezona odhalila také některé slabiny(ty vyplynuly především z toho, že se začalo hrát už tehdy, kdy se v okolí sklízely brambory). Důležitá byla také poznání, že hokej už se nedá hrát v deseti, ale hráčská základna musí být podstatně širší. A zde možno hledat počátky systematické práce s mládeží. Do sportu opět promluvila politika. Stát, který se léčil z válečných ran, poslal komunistický puč ke dnu a začíná se „budovat socialismus“. Nové krajské zřízení zařadilo Havlíčkův Brod do Jihlavského kraje, který neměl v žádném sportovním odvětví liguovou úroveň. Až na sklonku padesátých let, kdy stranické orgány přemístily do Jihlavy velenský celek Duklu.

Po sestupu z I.ligy se několik sezon hrála v Brodě divize a po vzniku krajského zřízení divize nebyly, hrál se krajský přebor. Pro sezonu 1953-54 rozumně rozhodlo ústředí, aby byla zřízena nová celostátní soutěž: II.liga. Samozřejmě, že HB byl coby vítěz kraje do nové soutěže zařazen: II.liga se hrála dobře, HB byl vždy v popředí, pouze byl několikrát přerazován do moravské skupiny. Úspěšně si vedli dorostenci. Vyhráli krajský přebor bez porážky s neuvěřitelným brankovým poměrem 44 : 0!!(dorost neměl kategorie mladší a starší), po přestupu z žáků hráli v dorostu již Jaroslav a Jiří Holíkové a Jan Suchý.

(z archivu Mgr.Z.Vašáka a V.Chytráčka)

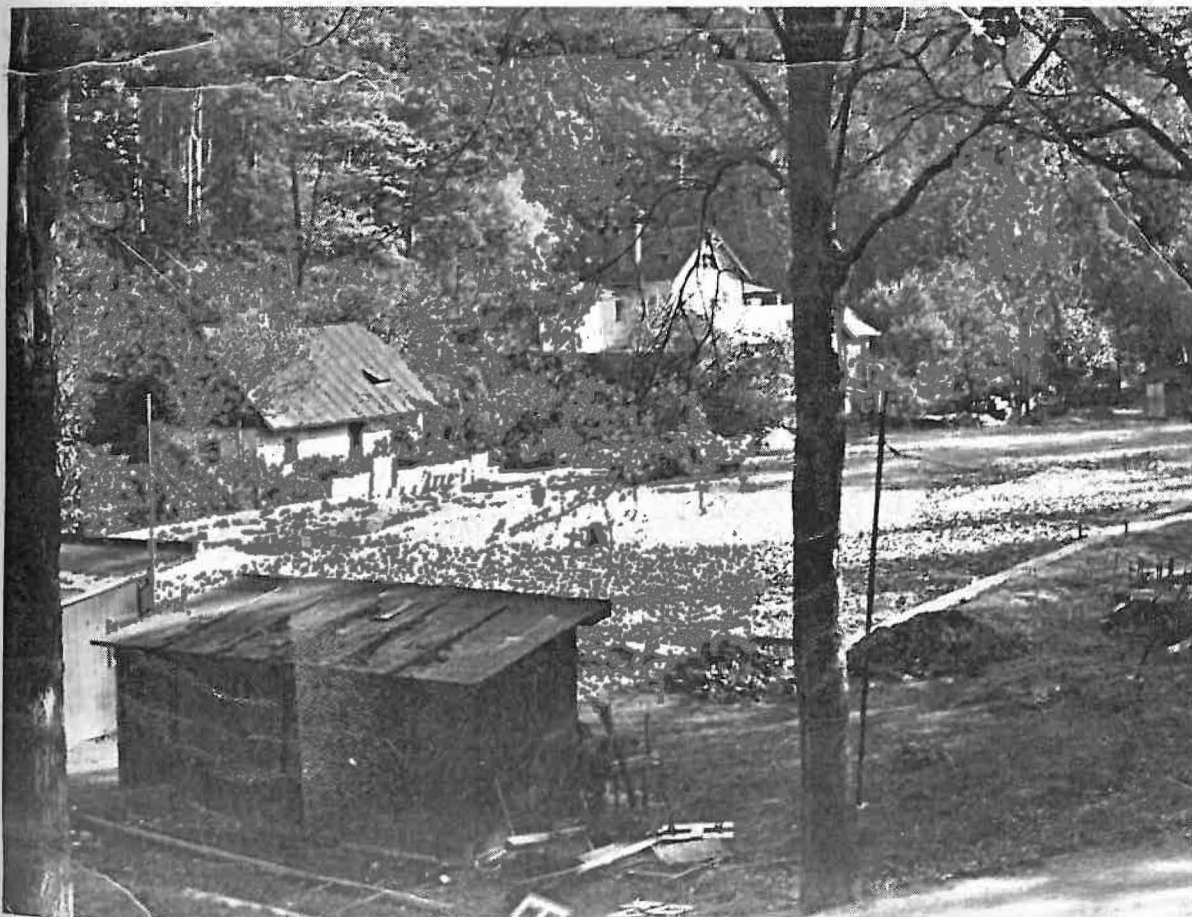
2.5.1 PRVNÍ ETAPA výstavby zimního stadionu v Havlíčkově Brodě

V roce svého otevření(tj.výroby umělého ledu) byl náš stadion jako 22. v celé tehdejší ČSR. V bývalém Jihlavském kraji byl již v provozu zimní stadion v Jihlavě a k otevření se připravoval v Třebíči.

Po skončení sezony 1945-46(vítězství v krajském přeboru) prosadil sportovní nadšenec a „všeuměl“ pan Lád'a Zadina, aby se lední hokej přestal hrát na rybníku Hastrman a navrhl, aby se „odstěhoval“ na nedaleký a neupravený plácek v Kotlině(část městských sadů). Správa města neměla námitek a tak se začíná rovnat a upravovat plácek(mimo jiné

tehdy se připravují Havlíčkovy oslavy a město se upravuje, čistí a vylepšuje – vždyť má přijet pan prezident Beneš, ministr Masaryk a další hosté) – pracuje se tedy „na všech frontách“! V zimním středisku v Kotlině se postavily vysoké dřevěné mantinely a dvě dřevěné boudy za severním okrajem kluziště(sloužily jako šatny hráčům a rozhodčím). A tak může deník Svobodné slovo(měl mutaci Havlíčkobrodsko) dne 5.srpna 1946 oznámit, že „kluziště v zimním středisku dokončeno, kromě úprav terénu a postavení mantinelů rozmístěno 12 železných sloupů pro umělé osvětlení“. 19.prosince zahájena sezona zápasem s Chotěboří na přírodním stříkaném ledu na solidně upraveném povrchu plácku.

Sezona 1946-47 byla úspěšná a klubu přinesla vítězství v kvalifikaci vítězů divizí o I.ligu ČSR!!! Po úspěchu v kvalifikaci o první ligu se klubu podařilo vykoupit tzv. Bockschneiderovu chalupu, která stála hned vedle východního okraje kluziště a neúnavný pan Zadina(s již početnou skupinou dobrovolníků) začal s její úpravou – měla sloužit jako převlékárna hráčů a rozhodčích. Připravuje se plocha k položení betonové desky.(viz foto)

Plocha připravovaná k položení betonové desky.

V sezoně 1953-54 byla dokončena úprava a adaptace prázdné chalupy vedle plochy. Byly zde připraveny značně nenáročné kabiny pro hráče a rozhodčí – neuvěřitelně sloužily plných 7 sezon! Ve střeše byla doslova „vykouzlená“ tribunka pro asi 200 sedících diváků a při velké obrazotvornosti bylo možno vidět zimní stadion, chyběly pouze mrazící stroje... Nedostatek financí(jak jinak) přinesl komusi nápad, aby příznivci sbírali prázdné láhve a tyto odevzdávali ve sběrně(zřízena v tzv.městském dvoře). A skutečně – sbírka přinesla 100 tisíc Kč!!

Sen Broďáků se začal plnit – na podzim 1954 se začalo s pokládáním silnostěnných bezešvých ocelových trubek chladícího systému(celkem 22km délky) a jejich zakrýváním tenkou vrstvou betonu. Trubky ale nestačily, severní část hřiště(asi jedna třetina) byla podchlazována menší intenzitou, což se obzvláště za slunce objevovalo).

Sezona 1956-57 byla velkým dopingem pro hráče i pro početnou obec příznivců ledního hokeje – měla být poslední na přírodním ledě – bez mrazících strojů. Po jejím skončení se dostavovala jižní tribuna a největší pozornost poutala strojovna. Zde pracoval pan Žvástal, strojník a rovněž zanícený příznivec tohoto sportu. S velkou pomocí odborníka na tyto stavby p.Porgese z Prahy se ve strojovně objevily stroje vyřazené v pražských Strojárnách potravinářského průmyslu. Po řadě zkoušek a testů byl v polovině září 1957 vyroben na jedené třetině kluziště led a po páté hodině ranní ho symbolicky „vyzkoušely“ brodské naděje – Jarda Čermák a Jirka a Jarda Holíkovi... Takže dvaadvacátý zimní stadion v republice začal fungovat...

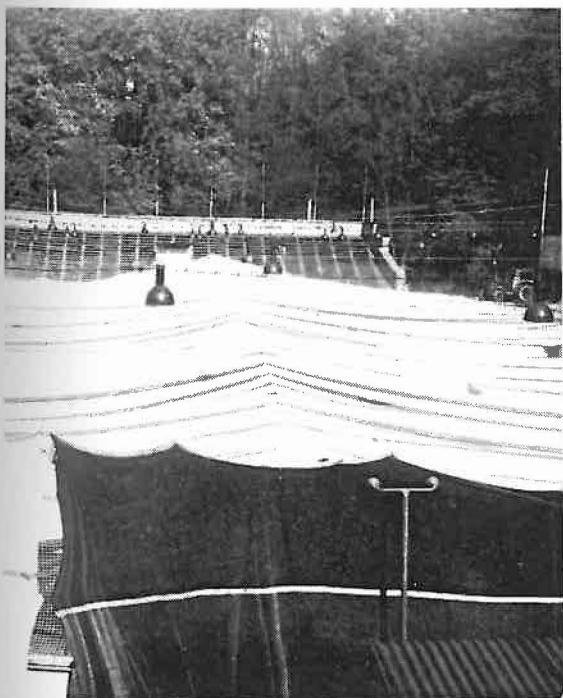

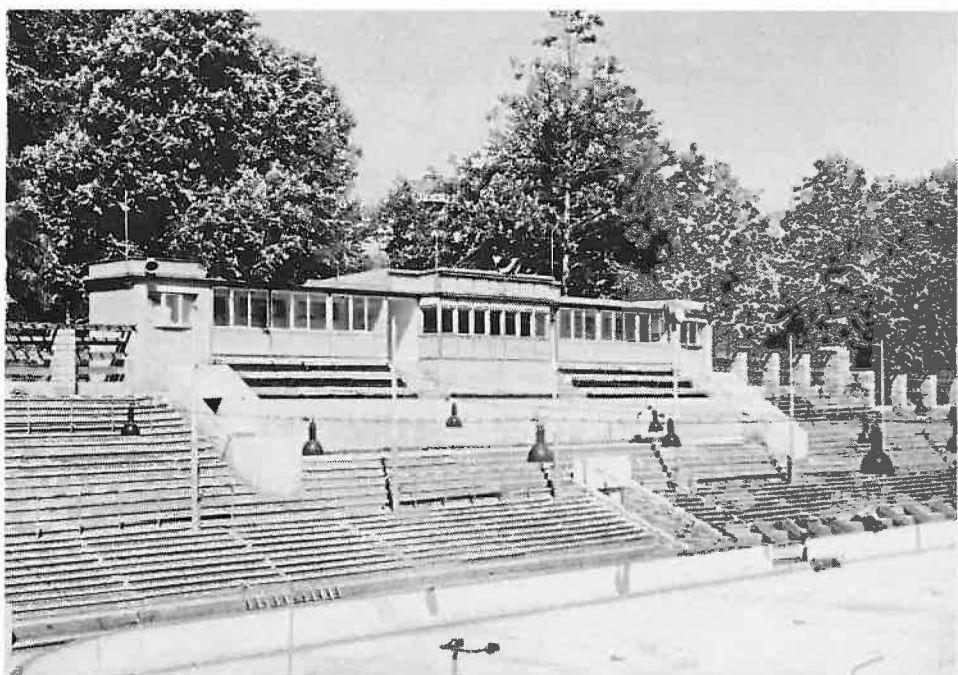
Foto – plachty, kterými se zakrývala plocha.

Krátké a dílčí hodnocení:

Od roku 1949 do roku 1957 proinvestováno 1.873 000,-Kč, hodnota dobrovolných prací byla několikanásobně větší: právem se v čs.tisku psalo o „nejlacnějším ZS s umělým ledem“. Projektantem stavby byl ing.arch. Gruss, projektantem strojního zařízení ing.Porgess – oba z Prahy.

První etapa výstavby tělovýchovného komplexu skončila, byla úspěšná a byla věcí brodských příznivců!! Za sněhu a zimního sluníčka a olemovaná vzrostlými jehličnany to nebyla Kotlina, ale „CORTINA“ – tak kdysi plácek nazývali Broďáci...

(ze vzpomínek a fotografií V.Chytráčka)

Komplex KOTLINA po první etapě své výstavby.

2.6 VÝVOJOVÉ OBDOBÍ PO ROCE 1957

2.6.1 Druhá etapa výstavby sport.komplexu KOTLINA

Běžné slůvko kotlina je užíváné často a v mnoha příležitostech. Avšak KOTLINA v Havlíčkově Brodě je pro sportovce (snad v celé České republice) pojmem, který prezentuje moderní a dokonalý areál pro různé sporty (lední hokej, krytý plavecký bazén, dobře vybavená a prostorově vyhovující tělocvična, sauna, posilovna, squash), navíc okolní cesta v Havlíčkových sadech skýtá dokonalou možnost výběhů do terénu lemovaného vzrostlými jehličnany. Toto zařízení (tento komplex) vyrůstalo pomalu a dlouho, a já bych ráda přiblížila cestu od počátků výroby umělého ledu k zastřešení stadionu.

V roce 1968 byla nutně provedena výměna trubkového roštu včetně následné betonáže (dosavadní trubky sloužily od roku 1957), nové pak až do roku 1984. Hodnota tohoto díla byla 980 tisíc Kč.

Dále se betonovaly patky pro chystanou kovovou konstrukci.

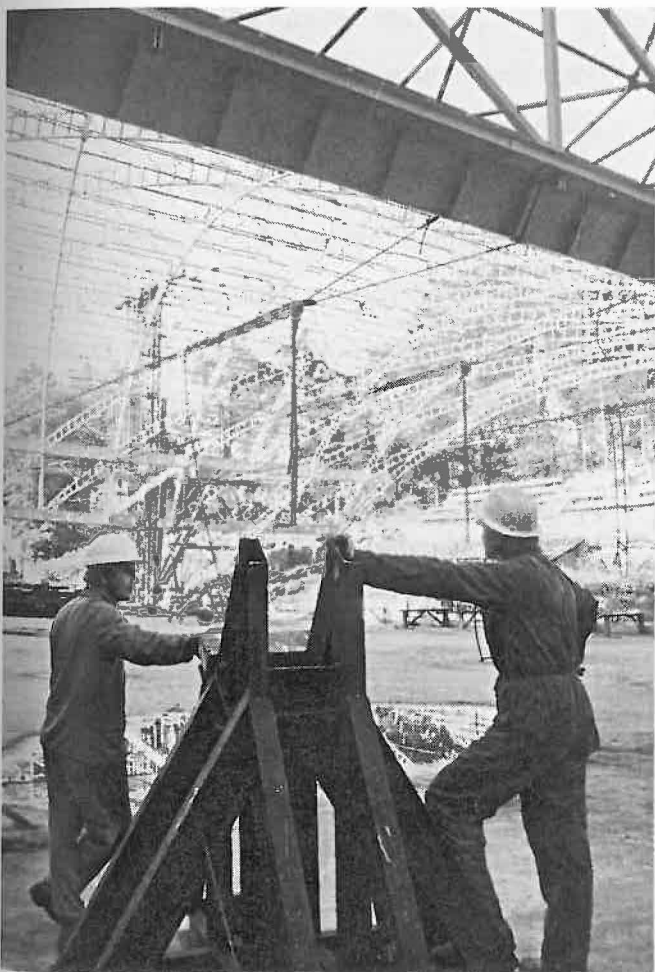

Foto – konstrukce.

Ta se v létě 1979 montovala na betonové ploše (odborníci měli obavy, zda plocha vydrží nebývalou zátěž), ale přesto byla smontovaná konstrukce za pomoci speciálních jeřábů

vyzdvížena a usazena na patky(šlo tehdy o ojedinělou akci, která poutala pozornost a zájem odborníků – tehdejší ČS VTS = Čs.vědecko technická společnost sem z Prahy uspořádala autokarovou exkurzi odborníků. A rok nato byla konstrukce zakryta střechou(projektant ing.arch.Zeman – projektoval mj. Žďákovský most). Konstrukce byla výjimečná v tom, že byla lehká, vážila 120tun(u některých stadionů vážily střechy až 450tun!!). Střecha tedy byla, dosud chybělo opláštění a kompletace. Rok 1984 přinesl změnu v systému chlazení – dosavadní solanku(viz pozn.) vystřídalo chlazení přímé. Výměna trubek v roce 2002 a zúžení plochy(o 1 metr) skončily technologii výroby ledu. Následovalo opláštění a umístění sedadel pro diváky. Tím skončila etapa výstavby areálu pro lední hokej a krasobruslení. Zájem o další výstavbu areálu převzalo město a dnes je skutečně celý komplex v provozu, problémy se prakticky nevyskytují. Jestliže byl v roce 1957 náš stadion jako 22. v ČSR, údaj z roku 2005 hovoří o 165 stadionech! V přílohách této práce přikládám současnou fotografii podoby havlíčkobrodského zimního stadionu, respektive celého sportovního komplexu(Příloha č.5).

Po výstavbě umělé ledové plochy odpadly nepříjemné starosti s ledem(vedoucí a trenéři jednotlivých družstev se nemuseli starat, zda pojedou na led do Jihlavy či do Pardubic, zda autobusem či nákladním autem s plachtou apod.). Trénovalo se doma, prakticky denně a pravidelně! Kromě A mužstva dělal oddílů i městu radost dorost, který od roku 1958 hrál tzv. dorosteneckou ligu(kategorie dorostu se dosud nedělila na mladší a starší). Navazuji na vyprávění pamětníků a na novinové články a obracím své řádky k tehdejšímu významnému trenérovi mládeže(tj.žáků a především dorostu) panu Janu Tománkovi: padesátiletý(bývalý fotbalista a hokejista) Jan Tománek byl zaměstnancem tehdejšího okresního národního výboru a od roku 1950 se věnoval především hokejovým žákům. Svými tréninkovými metodami, přístupem k chlapcům, rozvahou a optimismem si získával chlapce a ti jej uznávali a respektovali. A přišel zasloužený(i když nečekaný) úspěch: v sezoně 1960-61 vyhrál náš dorost skupinu hokejové ligy dorostu a jako outsider se stal účastníkem finále. Nemrzela porážka s favoritem soutěže Slezanem Opava

(2 : 3), tím více ale překvapilo vítězství na Štvanici nad Spartakem Sokolovo Praha(dnes Sparta) 6 : 4, v Kolíně dokonce 9 : 1, kladenský dorost byl zase lepší v Kotlině (2 : 6), na Kladně ale zase byli lepší Broďáci (0 : 3). O přeborníku se rozhodovalo v posledním kole v Opavě. Proti sebejistému soupeři uhráli naši chlapci remizu 2 : 2 a stali se vítězi

Pozn.: solanka – chemická látka, která umožňuje podchlazení betonové plochy – tj.výrobu ledu.

dorostenecké ligy ČSR. Dorostenecké družstvo Jana Tománka tuto tolik obtížnou soutěž hrálo pouze se třemi obránci a se dvěma útoky – tedy s minimem hráčů, kteří pro své mládí měli hokejovou budoucnost teprve před sebou. Např. Slezan Opava měl 9 hráčů ročníku 1943, 6 hráčů ročníku 1944. Jiskra naproti tomu hrála se dvěma hráči ročníku 1943, se třemi hráči ročníku 1944, se třemi hráči ročníku 1945 a 2 hráči narození roku 1946 hráli na lékařský dispens! Tím více vyniká úspěch chlapců. Díky Janu Tománkovi a několika tatínkům, kteří mu pomáhali, skončila slavně jedna etapa brodské hokejové školy.

Stejná sezona nebyla stejně úspěšná pro dospělé. V závěrečném zápase II.ligy na ledě v Kotlině stačilo porazit Mladou Boleslav a byla by opět I.liga ČSSR. Nestalo se, diváky přeplněná Kotlina viděla porážku domácích 0 : 1 a do nejvyšší soutěže postupovala DUKLA Litoměřice! Ale důkaz, že se v Kotlině hraje dobrý hokej, zde byl dán...

Začíná se projevovat vliv mocného souseda – Dukly Jihlava! Do profesionálního mužstva rukuje Jaroslav Holík, za dvě sezony po něm Jiří Holík a Jan Suchý. Další mladí nastupují do vojenských celků hrajících II.ligu a oddílům typu JISKRY HB nastávají problémy...Hraje se dosud II.liga, ale mnozí odchovanci Kotliny po vojenské službě v Dukle dávají přednost ekonomicky silnějším celkům. Konec 70. a počátek 80.let 20.století – ve všech sezonách je výsledek stejný – neúspěch v kvalifikaci o I.NHL, v sezoně 1982 – 83 dokonce vítěz KP postupoval přímo – ani to se nás netýkalo. Ve stejné sezoně byla zřizována tzv. Krajská střediska mládeže – politická motivace byla silnější – středisko bylo v Jihlavě.

V sezoně 1984-85 započata výstavba trafostanice a kopal se přívod plynu z blízké ulice Za klášterem. Jevila se také nutnost generální opravy chladícího zařízení. Zahájení sezony tedy proběhlo na ZS v nedaleké Chotěboři.

Stejný obraz dávají i další sezony – dorost(kategorie již rozdělena na dorost a juniory) bojuje ve svých ligových soutěžích, mužstvo dospělých zápasí s nedostatkem kvalitních hráčů, kteří by byli schopni vybojovat kýženou druhou ligu. Odchovanci, kteří dobře hrají v druholigových či dokonce v prvoligových vojenských celcích, se do Kotliny nevracejí, dávají raději přednost bohatším a větším oddílům, které alespoň tu druhou ligu mají. Zásadní změny ve společnosti v roce 1989 přinesly změny i do sportu a tedy i do ledního hokeje. Odstupuje dosavadní výbor oddílu, představitelé nového výboru žádají armádní složky, aby hráči původem z HB a hrající v různých Duklách, mohli dokončit vojenskou službu v HB a hrát soutěž za svůj mateřský oddíl. Tento pokus vyšel, navíc sám tehdejší trenér extraligových Pardubic pan Karel Franěk přišel s návrhem spolupráce našeho oddílu s pardubickým. Týkalo

se to samozřejmě i hráčské výměny. A tak v každém mistráku posilovali náš celek někteří hráči z Pardubic, do Pardubic naopak odešel talent Karel Pavlíček. Protože armáda začala rušit (ve všech sportech) svá družstva, rušila se i Vojenská tělovýchovná jednota (VTJ) LETEC Pardubice a několik jejích hráčů (dobrých) bylo převeleno k dokončení vojenské služby do posádky v HB. Samozřejmě značně posílili náš oddíl, který dočasně přijal název Bruslařský klub vojenské tělovýchovné jednoty Havlíčkův Brod. V této sezoně se sice kvalifikace o I.ligu nepovedla, kvalitní celek získal další zkušenosti a v sezoně 1992-93 konečně do I.ligy postoupil! Těsně před zahájením soutěže vznikla akciová společnost REBEL HB (Měšťanský pivovar), která spolu se sdružením BK HB a městem HB se stala garantem klubu.

I.liga změnila chod a režim klubu, který se stal profesionálním. Modernizuje se stadion (krytá hala), před stadionem se zbourala dosavadní budova sauny a začal se stavět krytý plavecký bazén. Za severním okrajem haly postupně vyrostla moderní tělocvična.

První liga ČR se hrála 5 sezon, následoval pád do nižší soutěže. Představenstvo klubu se snažilo sehnat kvalitní hráče, ovšem stále jenom II.liga! V sezoně 2004-05 navázána jednostranná dohoda s pražskou Slávií, která některými svými hráči (kteří neměli post v A mužstvu) pomohla Rebelům v kvalifikaci o I.NHL. Vyšlo to až v příští sezoně (2005-06), kdy se HB do I.ligy (NHL) celkem bez problémů dostal. Sezonu 2006 – 2007 s úspěchem odehrál a obohacen o zkušenosti kvalitní soutěže hodlá stejně pokračovat i nadále. Po skončení tohoto ročníku byla podepsána pražskou Slávií a HC REBEL oficiální smlouva o vzájemné spolupráci obou klubů. Spolupráce sice již trvala asi tři sezony, ale legalizace přišla až po ročním působení HC REBEL v I.NHL. Článek z regionálního tisku Noviny Vysočiny z května 2007 přibližuje smlouvu a uvádí slova některých funkcionářů obou klubů (viz Příloha č 4).

2.6.2 Někteří slavní odchovanci Kotliny

Usoudila jsem, že součástí mé diplomové práce by mohla být i kapitola o některých z těch, kteří (z žákovských kategorií Kotliny) v dospělosti oblékli dres se lvíčkem na prsou a nezapomenutelně se tak zapsali nejen do historie LH v Havlíčkově Brodě, nýbrž celé sportovní historie naší země. Nejprve zdůvodním, proč jsem si některé z nich vybrala a následně s nimi provedu „symbolické interview“...

Václav Chytráček(narozen 1927)

Pan Václav Chytráček je populární osoba v našem městě a je legendou na celé Českomoravské vrchovině. Narodil se 18.října 1927 a s výjimkou vojenské služby zůstal věrný svému rodnému městu. Přes svůj věk je fyzicky a psychicky velmi zdatný a má mimořádnou paměť, o sportu ve městě dovede poutavě vyprávět. Letos oslaví významné životní jubileum, ale ještě před několika roky trénoval malé hokejisty v nedaleké Světlé nad Sázavou. I přes určité osobní problémy je společenský, veselý a zvláště vůči sportu je nenapravitelným optimistou. Při psaní mé diplomové práce jsem s ním strávil hodně času. Vyprávění nejen o brodském sportu mělo svoji logiku, bylo jasné a přesné, a proto se stalo pro tuto práci velice významným a hodnotným.

Díky vlastnímu nadání a pílí byl motorem poválečného vzestupu tohoto sportu ve městě. Pouze jedinou sezonu hrál BK HB I.ligu ČSR. Chytráček se jako jediný vyrovnal hráčům soupeřů, kteří již měli umělý led. Brzy po II.světové válce šla jeho výkonnost rychle nahoru, tehdejší vedení čs.hokeje jej zařadilo několikrát do čs.reprezentace a „půjčovaly“ si jej některé ligové kluby na své přáteláky či turnaje v zahraničí. Zůstal věrný barvám města(proto také fandové z rivalitní Jihlavy nazývali naše město „Chytráčekov“(Broďáci zase Jihlavu zvali „Šakalov“). Možnosti působit v zahraničí tehdy sportovci jeho typu neměli! Hrál závodně do svých 42 let a dodnes je jej možno vidět mezi nejmladšími nadějemi Kotliny. Talent po něm zdědil i jeho vnuk Petr, který by v této oblasti sportu mohl také dosáhnout úspěchu.

Svůj sportovní život přibližuje pan Chytráček takto:„Jako ostatní kluci jsem chodíval sportovat na tzv.“močky“ – tj. před zimou se řeka zpravidla vylévala z břehů a na lukách pod starým hřbitovem zůstávaly močály, které brzy na podzim zamrzaly. Nebezpečí nechtěného vykoupaní nehrozilo, nevadily nám ani drny, které místy nad led vyčnívaly. A tak jsem v letech 1939-40 začínal „závodně“ hrát za žáky BK(kategorie nebyly členěny). V roce 1944 jsem(s několika kamarády) byl již zařazen do „A“mužstva BK NB. Zápas se hrály tehdy ještě na rybníku Hastrman. Hned po válce se hokej stěhuje z rybníka na nedaleký plácek v Kotlině(nedaleko našeho působení na Hastrmanu). Dařilo se mi, s mužstvem jsme postupně vyhráli župu, venkovskou divizi i kvalifikaci v roce 1947 postoupili do I.ligy ČSR. Rok 1947 byl úspěšný i v osobním životě – složil jsem maturitní zkoušku na Havlíčkově gymnáziu v HB. Zkusil jsem, ale bez úspěchu, studovat na VŠ(chemii). V sezoně 1947-48 jsem byl hráčem mužstva BK HB, které zkusilo hrát v I.lize. Jako oddíl bez umělého ledu jsme vydrželi pouze jednu sezonu, ale získali jsme neocenitelné zkušenosti(my venkovani!!). No a

následující rok znamená nástup na vojenskou základní službu. V tzv.přijímači v Českých Budějovicích jsem měl možnost hrát hokej, zahrál jsem si proti Švédům a následně jsem byl převelen do Prahy k armádnímu hokejovému celku ATK Praha (armádní tělovýchovný klub – dnes Dukla). Po celou dobu v ATK jsem byl opravdu spokojen, setkal jsem se s významnými čs.hráči LH, s několika dobrými trenéry, výborné bylo materiální zajištění apod.

Ještě musím krátce odbočit: jako většina hokejistů jsem byl i já tzv.“obojživelník“ – tj. v létě jsem hrál kopanou a v zimě hokej. A asi mi kopaná šla, hrál jsem za Tatran HB jednu sezonu před vojnou II.ligu kopané.

Jak již jsem uvedl, v ATK jsem byl spokojen především proto, že jsem pravidelně hrál I.ligu LH ČSR. Byl jsem také v „hledáčku“ pro státní reprezentaci. V roce 1950 jsem se v HB oženil, což byl jeden z důvodů mého návratu z voj.služby domů zpět do HB v roce 1951.

V sezoně 1951-52 opět hraji v Kotlině za BK HB a pracuji v podniku Pleas HB. Hrajeme II.ligu ČSR a v sezoně 1955-56 jsem nastoupil k několika zápasům v dresu se lvíčkem na prsou, odchod do nějakého zahraničního klubu nebyl tehdy z politických důvodů možný. Alespoň jsem za Baník hostoval na vítězném turnaji ve Švýcarsku. A potom jsem si zahrál za ČSR „A“ proti Kanadě. Jako hráč reprezentant končím v roce 1956 v „B“ mužstvu.

Rád vzpomínám na léta 1953-57, kdy byla v Brodě v činnosti tzv.SŠD(sportovní škola dorostu), kterou pro Brod „vydupal“ nezapomenutelný pracovník s mládeží – pan Jan Tománek. Spolu s dalšími třemi trenéry jsme celoročně pracovali nejen s dorostem, ale i s nadějnými žáky(mj.bratři Holíkové, Honza Suchých a další).

V roce 1956 přejmenován můj mateřský oddíl BK na JISKRU. Při mistrovském zápase se Slávií na Štvanici mě protihráč vážně zranil na oku. Ani roční léčení(a samozřejmě pauza od hokeje) nezabránilo oslepnutí zraněného oka. Po vážném úraze hraji se speciálně upravenou helmou – až do roku 1969 převážně II.ligu. Závodně jsem hrál za svůj klub do svých 42 let – tedy neuvěřitelných 25 let...

Na závěr své hráčské kariéry jsem získal průkaz trenéra II.třídy(na FTVS) a po skončení závodní činnosti jsem se stal trenérem(„A“ mužstvo HB, ligový dorost, žáci apod.).

Pokud jde o pracovní zařazení – tedy:v letech 1951 – 1957 podnik Pleas v HB, dále 32let(!) ředitelem zimního stadionu v HB a v roce 1989 jsem se stal důchodcem. Dlouho jsem si ale klidu neužil, v roce 1994 se na mne obrátily TS(technické služby HB-majitel kryté haly) se žádostí o výpomoc – tedy 2 roky opět záprah. Ani potom jsem nezhálel – v letech 1998-2000 jsem zastával sekretářskou práci v HC REBEL v kanceláři kryté haly.

Říkají o mně, že jsem velký srdcař a patriot brodské Kotliny! Asi mají pravdu...“(vzpomínal Václav Chytráček, v Havlíčkově Brodě 11.července 2007)

Jaroslav Holík(1941)

...představuje již další generaci brodských nadějí. Díky nekompromisní a spartánské výchově svého otce Jaroslava vyrůstal v Tománkově SŠD, potom v dorostu jako mladík okusil druholigový dres Áčka. Samozřejmě si jej v roce 1961 vybrala ligová Dukla Jihlava jako útočníka. V Dukle se brzy stal tahounem, byl symbolem tvrdosti(ne však záludnosti), bojovnosti a vůle. Neměl to snadné s politickými pracovníky v armádě...Jeho věcné a trefné připomínky k mladým hráčům lze dodnes slyšet prakticky při každém prvoligovém utkání v Kotlině.

Jaroslav a Jiří Holíkovi

Oba bratři Holíkové patří mezi nejvýznamnější odchovance Kotliny. Žijí v Jihlavě a do mateřského města dojíždějí za maminkou, která již žije sama. Na rozhovor jsem je(i přes velkou snahu) nesehnala(Jaroslav jezdí často za synem, který hraje zámořskou NHL a nevrací se brzy zpět do ČR). Využívám tedy situace, kdy se blíží narozeniny obou bratrů a kdy „Havlíčkobrodský Deník“ otiskl 28.června 2007 celostránkovou reportáž s přílehlavým titulkem „Kluci z řeznictví, co omámili hokejový svět“.

„Každý jiný, oba jsou však jedineční. Jak hokejově, tak lidsky. Při zmínce o nich každý zpozorní a zavzpomíná. To jsou oni, starší Jaroslav(3.srpna 1942) a mladší Jiří(9.července 1944). Brácha je po tátovi, já po mámě. Jarda se pořád s někým hádal – po kom ty kluku jsi – přitom byl stejný. Se mnou máma trable neměla, vzpomíná na klukovská léta mladší ze slavných útočníků.“

Red.: „Chtěli jste hrát hokej odmala?“ „Otec skákal na lyžích, tak jsem začal lyžovat, ale jen rok, dva. On říkal: jestli se v tomto režimu chcete dostat ven, tak musíte dělat sport, zpívat nebudete. A hokej byl v Havlíčkově Brodě hodně populární. A už to začalo.“ A Jiří dodává. „Jsme válečné děti, moc možností nebylo.“

Red.: „Jací byli rodiče?“ „Táta byl ras, stačilo, aby se na nás podíval. Poprvé nás pochválil až v roce 1972, když jsme se stali mistry světa. Máma zase dbala na školu.“

Red.: „Otec měl řeznictví, pomáhali jste mu?“ „Ne, byly jsme děti: jen vím, že jsme chodily ke kráječce krást salám. Ten jsme pak truhlářovi dávali za hokejky.“

Red.: „Brali jste školu jako nucené zlo?“ „Trošku. Brácha byl chytrý, já byl na spodní hranici a trochu syčák, řekl bych grázl. Hodně průšvihů, trojky, dvojky z mravů“ sděluje Jaroslav.

Red.: „Jaké bylo dětství po válce?“ Jiří: „Nádherné. Praštili jsme s taškou ze školy a celý den

lítali. Hráli si na vojáky, ochmatávali holky. Prostě normální kluci. Materiální chudoba, ale zážitky skvělé. Jaroslav dodává, že dětství měli krásné. Počítače, televize nic nebylo – my furt sportovali.“

Red.: „Změnil se hokej od vašich dob?“ Jaroslav: „ Je o hodně rychlejší, hráči jsou silnější. Já zvedal 105 kilo v benči, a to jsem byl mimo Jardy Šímy nejsilnější v lize. Dnes není problém 140 kilo. Jídlo, regenerace, výstroj, to je jiné.“

Red.: „Pojďme k současnému hokeji. Co říkáte letošním výkonům českých reprezentantů?“

Jaroslav: „Áčko bych do toho nemotal, protože lepší hráče nemáme. Osmnáctka a dvacítko, to mě mrzí! Pořád si myslím, že mladé hráče vychovávat umíme, ale musíme být mnohem a mnohem tvrdší. To si myslím. Víím, že proto nejsem oblíbený...“ a podle Jiřího „ je to ústup ze slávy. Takové roky jsou. Mládež je zaražející. Ani nemáme generaci mladých, která by měla za pár let hrát v dospělých.“

Red.: „On už něco naznačil draft NHL. „I dospělí se ztrácí. Jarda Jágr pomalu ale jistě končí. Mladší generace Havlát, Eliáš už nejsou takové megahvězdy. Ale je to přirozené. Nemůžeme chtít, abychom v naší malé zemi vychovávali skvělé hokejisty, fotbalisty, atlety, to nejde. Až tak sportovní národ nejsme.“ A Jaroslav dodává: „Hráči se rozmazlili. Zahraniční skauti to vidí jinýma očima než naši.“

Red.: „Jsou třeba naši mladí rozmazlení?“ Podle Jaroslava rozhodně!!!

Red.: „Poslední otázka: je hokej věda?“ Dle Jiřího „trénink je složitý proces, ale hokejová hra není věda. Vymyslet lék na rakovinu – to je věda!“ A Jaroslav výstižně: „Není. Málo se pracuje a hodně kecá!“ („Havlíčkobrodský deník“, 28.červen 2007)

Tolik valná část z reportáže uvedeného deníku. Stránka upoutala nejen Broďáky, ale prakticky celou Vysočinu. Vždyť do Jihlavy(když hrála DUKLA ještě o titul mistra republiky) jezdili lidé fandit od Dačic až po Habry. A Holíci, Suchý, Augusta, Chalupa a další – to byli chlapci z Kotliny. A že nemají momentálně na prsou brodský znak, to nevadilo.

K uvedenému článku přidávám ještě krátkou vzpomínku pracovníka oddílu ledního hokeje HC REBEL HB, jak otec Holík přivedl oba synky na led do Kotliny:

„Na počátku padesátých let XX.století vznikly v ČSR v některých městech(převážně majících již stadion s umělým ledem) tzv. Sportovní školy dorostu(SŠD). A pravděpodobně již vedení čs.hokeje uznávalo perfektní a dokonalou práci s mládeží, tato škola byla zřízena i v HB. Ředitelem byl pan Jan Tománek, jedním ze čtyřech instruktorů jsem byl i já. A v prosinci 1954 přivedl pan Holík dva chlapece – jeden viděl přes vysoký mantinel na led,

druhý se musel hodně natahovat. A protože pan Holík pana Tománka znal, a protože ve škole nebyli jen dorostenci, ale i žáci, oba mladí Holíkové již Kotlinu neopustili a naopak ji proslavili. Bruslit uměli(z močálů u Sázavy, z Piváku či z Hastmanu v sadech), problémy řediteli ani instruktorům nedělali.“ Mgr. Zdeněk Vašák

Jan Suchý(1944)

...ve svých třiašedesáti letech je jedním z odchovanců havlíckobrodské Kotliny. Byl vždy přísný a nekompromisní k sobě jako hokejistovi. Byl členem družstva dorostenců Jiskry HB, které se v roce 1961 stalo přeborníkem republiky. Samozřejmě jej uvítala Dukla Jihlava, brzy i národní mužstvo a svět neměl lepšího hokejového beka. Spolu s Horešovským vytvořili stálíci hokejových obránců. I když by si dnes mohl užívat důchodu, je však téměř denně v areálu kryté haly a pomáhá organizovat chod oddílu ledního hokeje HC REBEL Havl. Brod.

Položila jsem mu několik otázek a pan Suchý srovnal odpovědi tak, jak je uvádím v následujícím textu.

„Narodil jsem se v roce 1944 a již jako malý kluk jsem se rád pohyboval na zamrzlém piváku(tj.pivovarském rybníku) a samozřejmě s kluky na zamrzlých močálech. Od žáků jsem hrál za BK HB(dnes by to byla kategorie benjamínků), před nástupem na vojnu jsem byl členem dorosteneckého mužstva Jiskry HB, které v roce 1961 získalo titul dorosteneckého přeborníka republiky. A myslím, že mi šel dobře i fotbal, protože jsem byl v krajském výběru a čekal pozvánku na soustředění. Ale dříve přišla pozvánka na LH, zvítězil tedy hokej. Po několika sezonách ve II.lize za HB jsem, spolu s Jirkou Holíkem, narukoval do nedaleké Jihlavy a začal hrát I.ligu za Duklu. Dostal jsem se do základní sestavy – první pětky a tento post jsem si udržel po celou dobu mého působení v Jihlavě. Perfektní práce trenérů Jaroslava Piknera a Standy Neveselého mi pomohla do národňáku. Působil jsem v něm řadu sezon, dával jsem i branky. Skvrnou působení ve vrcholovém hokeji byla zranění – namátkou si vzpomínám na přeražený prst, čtyřikrát zlomený nos, zlomená žebra, čtyřikrát těžký otřes mozku vyražené zuby apod. Rozhodně se však nedá zapomenout na všechna mistrovství světa a Evropy a též na všech sedm titulů s Duklou Jihlava. Se sportem jsem se podíval do světa, v závěru své sportovní činnosti jsem působil v Rakousku a v Německu, nerad vzpomínám na dvě porážky se Švédskem, které nás stály titul mistra světa!

Sport mi dal hodně, nejen radost ze hry, ale i navázání kamarádských vztahů(o ta není v kolektivním sportu nouze) a samozřejmě radost z dosažených úspěchů. Poznal jsem kromě řady trenérů i hodně významných lidí, kteří se kolem hokeje a vůbec sportu pohybovali.

Hokej za naší éry a dnes se změnil. Býval mnohem techničtější a kolektivnější, dnešní hokej je založen na síle. Za mého mládí by mne hokej v žádném případě nezabezpečil na celý život – i v tom je dnes hokej jiný. I vybavení se podstatně odlišuje. Boty (brusle) už nejsou zdaleka tak těžké a vodunasávající, perfektní je vybavení chrániči, helmami i materiál na dresy. A podobně je tomu i s otázkou skloubení závodního sportu a studia: Profesionální hokej je třeba dělat na sto procent a na studium nezbývá čas a určitě ani chuť.

A ženský hokej? Ženy by se v první řadě měly věnovat rodině a výchově dětí. Já sportování žen nejsem nakloněn! Při vši úctě k ženám-reprezentantkám a rekordmankám mám svůj neměnný názor.

Nakonec ošidná otázka – peníze a sport či peníze ve sportu: bez peněz by se v dnešní době sport nedal pořádně dělat! Jenom výstroj, vybavení, pronájem a údržba stadionů, soustředění, cestování – to představuje šílené částky – a to nemluvím o odměnách pro hráče. Bez peněz zkrátka v dnešní době nelze dělat sport na úrovni!

Mé rodné město má velmi pěkný areál v Kotlině. Nejen krytá hala, ale i kabiny, bazén, sauna a perfektní tělocvična mi vnucuje vzpomínky, kdy se brigádnicky dělala betonová deska anebo když pan Chytráček sháněl brigádníky, aby mu pomohli v časném jaře plachtami přikrývat led, aby se mohlo večer trénovat...“

K hezkému příspěvku pana Jana Suchého ještě dodávám: na zápasy I.NHL v Kotlině se často jezdí z Jihlavy dívat pan Neveselý. Ten zcela odpovědně prohlásil na adresu pana Suchého, že ve své době byl nejlepším obráncem na světě. Bohužel politické zřízení tehdejší doby mu nepovolilo startovat v kanadsko-americké NHL.

JUDr. Josef Košmider – odchovanec Kotliny: Hokej a studium

Jedním z členů HC Rebel Havlíčkův Brod je i JUDr. Josef Košmider, právník v HB. Rád se se mnou podělil o své vzpomínky na aktivní i trenérskou činnost – prakticky ji vykonával stále ve svém rodném městě. Do své práce jsem si jméno tohoto bývalého hokejisty a trenéra vybrala také proto, že vedle závodního hokeje velmi dobře vystudoval havlíčkobrodské gymnázium a bez problémů byl přijat ke studiu na právnické fakultě UK. Kdyby jej nehradilo zdraví, určitě by v pražské Hvězdě hrál po celá vysokoškolská studia. On je příkladem toho, že středoškolská i vysokoškolská studia lze s úspěchem skloubit se sportem. A nyní vzpomínky JUDr.Košmidera:

„Lední hokej jsem v Havlíčkově Brodě hrál jednak při studiu na gymnáziu (tehdy na střední všeobecně vzdělávací škole) a v prvních dvou ročnících vysoké školy – Právnické fakulty UK v Praze. V té době se dorostenecká mužstva JISKRY pohybovala mezi nejvyšší soutěží – I.ligou a krajským přeborem. Středoškolská studia bylo možné se závodním hokejem dobře spojit a nečinilo mi to žádný problém. Tehdy se trénovalo podstatně méně a bylo i méně zápasů. Pro nás bylo hokej pochopitelně hlavním zájmem. Nebyly ještě počítače, v televizi jeden nebo dva programy a další zábavy pro nás mladé bylo málo. Samozřejmě jinak přistupovali ke studiu spoluhráči z průmyslovek. Já jsem se musel snažit o co nejlepší prospěch, abych měl šanci se dostat na studium na vysoké škole.

Na vysokou školu jsem nastoupil v roce 1969 a pochopitelně jsem řešil problém, co dál s hokejem. Chtěl jsem ho dále hrát a chtěl jsem ho hrát doma v Havlíčkově Brodě. Je zajímavé, že již tehdy se JISKRA dohodla se Slávií Praha a Slávisté umožnili mně a Jardovi Fraňovi (studoval VŠ ekonomickou) trénovat s jejich „B“ dorostem a hrát hokej v Havlíčkově Brodě. U mě to tak fungovalo po dvě sezony. Se studiem to tak šlo spojit bez větších problémů, tréninky byly třikrát v týdnu a večer, zápasy se hrály jen o víkendech. Vysokoškolské studium je postaveno na docházkách na přednášky a semináře a s hokejem kolidovaly jen zkoušky v zimním semestru. V té době bylo zase ve škole volno a tak jsem mohl v pohodě trénovat v HB a jezdil jsem do Prahy jen na zkoušky. Já osobně jsem s tímto žádné potíže neměl a studium jsem zvládal. Samozřejmě, že studium práv bylo možné spojit s hokejem snadněji než třeba studium medicíny či techniky. Zde měli studenti mnohem více povinných hodin praxe, rýsování apod. S hokejem jsem skončil ve třetím ročníku vysoké školy, to již jsem měl hrát za kategorii mužů. Příčinou skončení s tímto sportem byly zdravotní problémy. S hokejem však tyto problémy neměly nic společného.

Na tu dobu vzpomínám rád, Slávisté nás, venkovany, přijaly dobře a získali jsme nové známé a kamarády. Komplikace byly jen s neustálým stěhováním bruslí a částí výstroje či s dopravou na tréninky. Z koleje Petřiny na trénink do Edenu byla dlouhá cesta – tramvají to trvalo skoro hodinu. Velkou radost z mé hokejové činnosti měl můj spolubydlící z koleje – student lékařské fakulty David Gudugbe z Ghany. Každý pátek jsem zmizel a přijel v pondělí ráno a on měl po celou tu dobu pokoj sám pro sebe.

Když jsem pak začal pracovat jako trenér dorostu doma v HB, fungovalo to již s vysokoškoláky jinak – trenér Jarda Čermák dohodl s kamarádem trénujícím prvoligovou Hvězdu Praha to, že všichni naši hráči, kteří šli na VŠ do Prahy, hráli po celou dobu studia za Hvězdu Praha a po VŠ se do Brodu vraceli, pokud se pochopitelně neuplatnili ve vyšších soutěžích. Spolupráce fungovala dobře k oboustranné spokojenosti a navíc byla utkání našeho

týmu s Hvězdou Praha vždy takovým derby zápasem. Pro kluky to mělo jen jednu nevýhodu. V zimě se z Prahy domů mnoho nepodívali. Tehdy se dorostenecké soutěže hrály jako dvojzápasy (sobota večer a neděle ráno) a na cestu domů nezbýval čas.“ (v Havlíčkově Brodě 3. července 2007)

Josef Vašíček(1980)

Nejmladším dotazovaným v mé diplomové práci je současná „hvězda“ americké NHL Josef Vašíček. Dnes šestadvacetiletý rodák z Havlíčkova Brodu působil nejprve v pražské Slavii, aby v osmnácti letech odešel do zámoří. Dvě sezony působil v juniorské soutěži v Sault St. Marie než se probojoval do prvního týmu Carolina Hurricanes.

V sezoně 2004-2005 (výluka v zámořské NHL) oblékal dres Slavie, patřil k nejlepším hráčům soutěže a získal si srdce fanoušků. Na konci sezony se radoval už na šampionátu dospělých ze zisku titulu mistrů světa ve Vídni. Vstřelil poslední branku MS.

V následující sezoně 2005-2006 se mu pak splnil jeho sen vyhrát Stanley Cup, který přivezl i do rodného Havlíčkova Brodu. Radost, nejen Vašíčkova, z cenné trofeje byla obrovská.

V loňské sezoně se ale Vašíček potýkal s řadou zranění a zdravotními problémy. Carolina už o něj pro následující sezonu 2007-2008 neprojevila zájem, proto bylo jistě potěšující zprávou, že příští sezonu nastoupí s jiným havlíčkobrodským rodákem a kamarádem v týmu New York Islanders.

Oslovila jsem Josefa Vašíčka v době letních prázdnin, kdy se vrací na Vysočinu za svými rodiči a kamarády z dětství. Pro porovnání jsem mu kladla stejné dotazy jako redaktor místních novin bratrům Holíkům.

„Chtěl jsi hrát hokej odmala? Proč ano, proč ne? Kdo Tě k hokeji přivedl?“

Vašíček: „Hokej hraji od svých 4 let, takže v době, kdy jsem začínal, jsem neměl rozum z toho, proč s tímto sportem začít. K hokeji mě přivedl táta s dědou, ale mám štěstí, že mi od počátků fandí celá rodina. Postupně jsem si tento sport tak zamiloval, že bych si bez něj svůj život nedovedl ani představit.“

„Jací byli rodiče?“

Vašíček: „Rodiče byli super, podporovali mě jak jen to šlo, i když častokrát na úkor jejich vlastní zábavy či odpočinku. Dali mi vše, abych svůj talent mohl rozvíjet.“

„Hokej se postupně stal tvým velkým koníčkem. Byla škola pro tebe nuceným zlem?“

Vašíček: „Školu jsem bral jako povinnost, to je pravda. Veškerý můj volný čas patřil hokeji.

Neřekl bych však, že byla škola nuceným zlem, chodil jsem tam docela rád, vždyť jsem tam měl spoustu kamarádů, kteří rovněž hráli hokej.“

„Jak jsi trávil své dětství v Havlíčkově Brodě a jak nyní trávíš svůj volný čas(v sezoně i mimo ni)?“

Vašíček: „Dětství jsem měl krásné, prakticky celé dětství jsem prožil s hokejkou v ruce při hraní bandy na ulici před naším domem. Každé léto jsem pobýval s babičkou a dědou na chatě v Jiříkově. Nyní svůj volný čas trávím stále s hokejkou v ruce. V sezoně mi příliš volného času na zábavu nezbyvá kvůli velkému počtu zápasů. Mezi zápasy se snažím hodně odpočívat a dodržovat životosprávu. Rád si zajdu na dobrou večeři, do kina a navštívit známé. Přes léto mám volného času překvapivě ještě méně. Po třítydenní pauze mi začíná dvoufázová letní příprava, která trvá až do září, kdy nám začíná sezona.“

„Co pro tebe znamená výhra Stanleyova poháru a čeho bys ještě v hokeji rád dosáhl?“

Vašíček: „Vyhrát Stanley Cup bylo pro mě splnění velkého hokejového snu. Myslím si, že je to, po psychické i fyzické stránce, nejcennější trofej, jakou může sportovec získat!! Moc rád bych se ještě zúčastnil olympijských her, ale prioritou nyní je odehrát ve zdraví všech 82 zápasů v NHL a na konci si moct říct, že ta sezona byla úspěšná.“

„Jak myslíš, že se změnil hokej od dob Chytráčka, Suchého, Holíků apod.“

Vašíček: „Hokej se určitě změnil po fyzické stránce, hodně se změnilo vybavení hráčů, zázemí. Řekl bych, že hokejová chytrost zůstává.“

„Jak vidíš budoucí úspěšnost národního týmu(kvalita hráčů apod.)? Myslíš, že jsou dnes mladí hráči rozmazlení(podmínky, finanční ohodnocení)?“

Vašíček: „Bohužel je tu dost ambiciózních rodičů(podnikatelů), kteří chtějí mít z malého synka úspěšného hokejistu a na to pak často doplácují opravdoví talenti. Synové takových rodičů si mnohdy mohou dělat, co se jim zlíbí a funkce trenéra je potlačována. To pochopitelně vede k rozmazlování.“

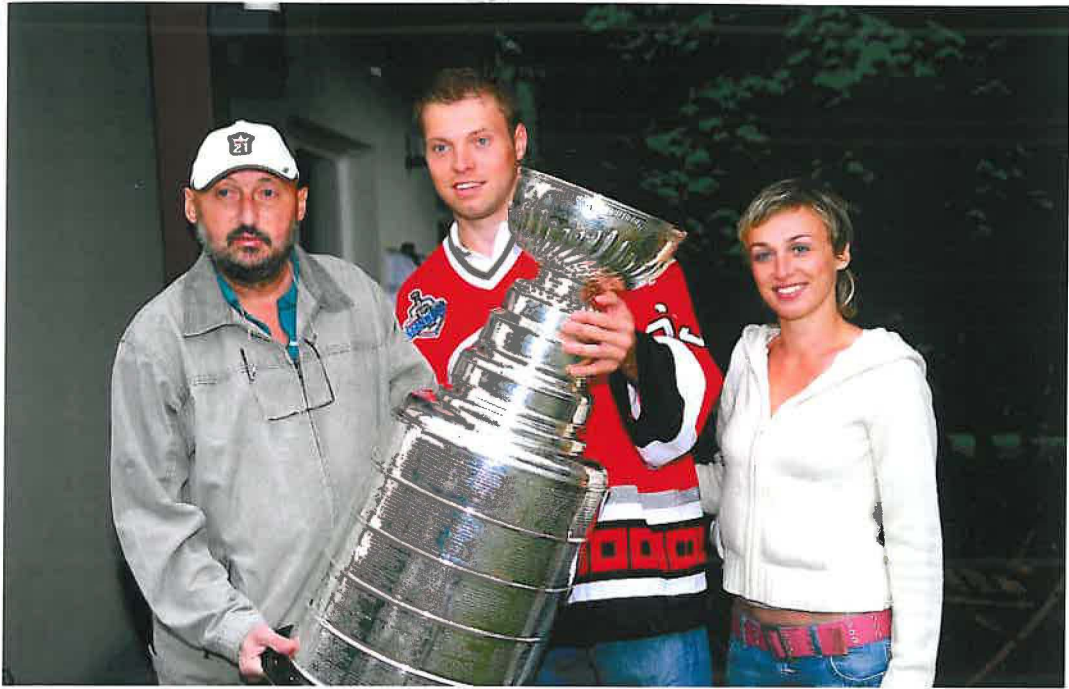
„Co říkáš na změny v I.lize(žádný s celků nesestupuje..)?“

Vašíček: „Loni to určitě ubralo na atraktivitě, jinak toho o změnách příliš nevím.“

„Chtěl bys po skončení hokejové kariéry i nadále v tomto prostředí zůstat?“

Vašíček: „Vytěsnit hokej z mého života by bylo asi velmi těžké. I když nejsem schopen říct, čemu se po skončení kariéry budu věnovat, myslím, že u hokeje zůstanu. Zatím na to moc nemyslím, ale zjišťuji, že doba, kdy se budu muset pro něco rozhodnout se velmi rychle blíží.“

„Je hokej věda?“ Vašíček: „Rozhodně není!!!“

Na zahradě Vašíčkových rodičů v Havlíčkově Brodě v roce 2006.

2.6.3 Trochu hokejového zeměpisu

Po rozdělení ČSFR na dva samostatné státy dochází zákonitě i k podstatným změnám ve sportu. V ledním hokeji nastartovala I.liga bez dobrých slovenských celků (Slovan Bratislava, VSZ Košice, Dukla Trenčín a další) a po několika sezonách se mění název na extraligu LH ČR (Extraliga LH ČR). A mění se i druhá nejvyšší soutěž – z několika skupin II.ligy je vytvořena I.národní hokejová liga (I.NHL), samozřejmě s českou specialitou – play off a baráží. Bez podstatných změn se hrála několik sezon, v té uplynulé (2006/2007), v níž hrál i náš REBEL, dochází k zásadní změně: poslední dva oddíly nesestupují ani nehrají s vítězi skupin II.ligy – soutěž se o dva celky rozšiřuje! Klad? Zápor? Těžko rozhodnout, to ukáže snad až další sezona!

Pohled na hokejovou mapu republiky je z mnoha důvodů zajímavý. Ještě po roce 1945 existovala totiž řada družstev, která v hokeji něco znamenala a která dnes buď nehrají či ustoupila značně do pozadí. Dříve narozený fanďák si jistě vzpomene, že se náš BK utkával např. s Dolnobousovským SK, Holoubkovem, Felbabkou, Horní Břízou, známé byly Velduchy, Korda Jimlín a u nás na Vrchovině např. Okříšky, Stařeč, Viktoria Pokojovice apod. Další přehled představuje celky, které byly účastníky II.ligy (druhé nejvyšší republikové soutěže ČR v LH) – ZCVZ Milevsko, Šumavan Vimperk, Dukla Tábor, Dukla Písek, Dukla Příbram, Dukla Litoměřice (vzpomínáte, jak v sezoně 1960/61 poslední mistrák v Kotlině s Mladou Boleslaví skončil 0 : 1 a místo nás do I.ligy postoupila právě Dukla?) Dále Kolín, Dukla Hodonín, Vyškov, Opava, Karviná a další. Neméně zajímavé je i nynější zastoupení jednotlivých krajů v probíhající I.NHL: včetně hl.města Prahy je 14 krajů a 7 z nich nemá v I.NHL zastoupení (mj. Praha, již. a záp. Čechy, Liberecko, Karlovarsko, Pardubicko a Zlínsko), 3 celky má v soutěži Ústecko (Most, Kadaň, Chomutov) a Vysočina (HB, Jihlava, Třebíč), Olomoucko (Olomouc, Prostějov, Šumperk), 2 celky reprezentují Středočechy (Ml.Boleslav, Beroun), Královéhradecký kraj (HK a Vrchlábí), Ostravsko 2 celky (Sareza a Havířov) a 1 celek z Brna (Kometa).

V sezoně 2006/07 byly 3 skupiny II.NHL a po nepopulární baráži si postup do I.NHL zajistily Most, Vrchlábí a Šumperk. Co se tím stalo? V seznamu krajů zmizelo Ústecko a k Chomutovu a Kadani přibyl Most, k Hradci Králové přibyl Vrchlábí a k Olomouci a Prostějovu přibyl Šumperk.

Neméně zajímavý byl boj prvních šesti celků v I.NHL o postup do EL ČR. Teprve

pátý zápas rozhodl, že I.NHL bude nadále hrát Chomutov, zmizel zástupce Ústecka a ústečtí Lvi to okusí v EL ČR. A opět se nabízí otázka: mají boje o sestup či postup do nejvyšších republikových soutěží své opodstatnění? Poslední dva celky by měly soutěž opouštět a vítěz by měl být vítězem...Ale to mi nepřísluší soudit...Alespoň se v těchto klíčových zápasech jednou také zaradují pokladníci oddílů...Hokejový svět to tak vyžaduje...

V EL hraje 14 celků, zastoupení nemá Hradec, Vysočina a Olomouc, 2 mužstva naopak zastupují Prahu, Zlínsko a Moravskoslezský kraj.

V rozpočtu každého účastníka I.NHL hraje významnou roli úhrada cestovních výdajů, vždyť nejzápadnějším místem je Kadaň(či zhruba i Chomutov) a nejdále na východ se jezdí autobusem do Havířova či Ostravy. Uvedená trasa prezentuje zhruba 290km. Havlíčkův Brod leží prakticky ve středu území ČR, takže autobus pana Mečiara najede na Ostravsko asi 290km a na západ Čech přibližně 160km. A vzhledem k systému soutěže se cestuje na Ostravsko i na západ Čech 4x!! Z dopravního hlediska jsou příjemnějšími cestami rozhodně cesty do Jihlavy či Třebíče, ale ani Brno nebo Hradec Králové nejsou tak únavné. Vzhledem k možným problémům v zimních měsících ale určitě nikdo hráčům tato svezení nezavidí! Cestování v letošní sezoně však budou ekonomicky výhodnější, vzhledem k rozdělení do skupin.

Zeměpisně statistický přehled zakončím přehledem zastoupení v nejvyšších soutěžích dvou nejpopulárnějších sportů(kopaná a lední hokej): Nejvyšší soutěž v obou sportech: Praha, SVČ, JČ, ZČ, Ústecko, Liberecko, Jihomoravané a Moravskoslezané – tedy 8 krajů, pouze v ELH 2 kraje(KV a Pce), pouze v kopané – Olomoucký a bez zastoupení v nejvyšších soutěžích – 2 kraje – Královéhradecký a Vysočina. Hledat příčiny tohoto stavu a pátrat dále v okresech by tvořilo dílo obsahu diplomové práce na VŠ. A cosi řekne čtenáři i přehled o počtu obyvatel měst hrajících I.NHL(viz mapa okresů Příloha č.6)

3 ZÁVĚR

Má práce byla zaměřena na „zmapování“ situace vývoje ledního hokeje v Havlíčkově Brodě. Cílem této práce bylo zjistit, k jakému datu v minulosti sahají počátky tohoto sportu na Vysočině a podle dostupných materiálů podat informace o jeho vývoji až do dnešních dní.

Všechny úkoly, které byly na počátku stanoveny, se s ohledem na dostupnost materiálů více či méně podařilo splnit. Výsledky mého bádání v historických dokumentech mohou mít přínos zejména pro sportovní veřejnost, nejvíce pak pro příznivce ledního hokeje, ale i pro ty, které jen zajímá dění v jejich rodném městě. Celá práce vznikla rovněž u příležitosti 50.výročí výstavby zimního stadionu v Havlíčkově Brodě v roce 1957, a proto období od tohoto roku po současnost bylo pro mou diplomovou práci obdobím stěžejním. Nemohla jsem se ale nepokusit o dohledání informací mnohem staršího data. Ačkoli tyto byly velmi strohé, podařilo se mi zjistit, že počátky tohoto sportu na Havlíčkobrodsku spadají do počátků XX.století a prakticky od svého vzniku nejen na Vysočině, ale na celém území Čech, se lední hokej těšil velkému zájmu.

První informace o tomto zimním sportu přivezli na Vysočinu vysokoškolští studenti studující v Praze. Ti přivezli na ukázkou první hole, chrániče a seznámili nadšence s pravidly. Jakýmsi vyvrcholením a oslavou každé sezony byly tehdy na počátku XX.století karnevaly na ledě, o kterých se vždy mluvilo ještě celý rok. V období I.světové války zprávy o sportu z novin vymizely a nahradily je zprávy a události válečné. Je ale jistě pochopitelné, že se občané po válce ke sportu s chutí vrátili. Obdivuhodné je nadšení s jakým se zájemci lednímu hokeji věnovali i přes nedostatek kvalitního vybavení. V moderním vybavení se objevili jen ti, co se z různých důvodů dostali do Prahy.

Třicátá léta v tehdejší Německém Brodě přinesla především sloučení dvou klubů. AFK a Studentský team se sloučily v Bruslařský klub Německého Brodu, což mělo kladný vliv na jejich finanční situaci. Dále se projevila obrovská chuť a zápal se tomuto sportu věnovat a udělat v něm pokroky. Na druhou stranu je smutným zjištěním, že už tehdy se objevily případy, kdy se obecnost vyhýbalo zaplacení řádného vstupného na zápasy.

V období II.světové války se řada lidí orientovala na sport, protože to mnohdy byla jediná možnost jak si otevřeně promluvit. Na sklonku války začal vyvíjet činnost další brodský klub – ŽSK Německý Brod, který ovšem brzy po válce opět zanikl. Hned po válce došlo k významné změně, kdy se přestalo hrát na rybníku Hastrman a lední hokej se přesunul na, tehdy ještě neupravený, plácek v Kotlině. V době, kdy ještě nestál zimní stadion

s chladícím zařízením, byly hráči odkázáni především na přízeň nebo nepřízeň počasí. To ale hokejové nadšence nemohlo odradit a v roce 1947 si Bruslařský klub z Havlíčkova Brodu pro další sezonu vybojoval účast v I.lize ČSR. Tímto úspěchem se klub dostal do povědomí sportovní veřejnosti celé země, ačkoli v I.lize působil pouze jednu sezonu. Významné bylo zjištění, že je nutné rozšířit hráčskou základnu a začít se systematicky věnovat práci s mládeží. To také později přineslo další úspěchy.

V říjnu 1957 byl uveden do provozu jako 22. v republice zimní stadion v Havlíčkově Brodě. K jeho výstavbě významnou měrou přispěli hokejoví fanoušci svými brigádnickými hodinami i bez nároku na jakoukoli odměnu. To je pro dnešní dny skutečnost zcela nepředstavitelná. Snad je z těchto řádků patrná morální síla, odhodlání a vytrvalost všech zúčastněných, kteří se o vybudování zimního stadionu zasloužili a to pouze pro slávu klubu a města. Myslím si, že s přílivem financí do sportu, se toto změnilo. Netvrdím, že odhodlání a chuť hrát lední hokej na dobré úrovni je dnes menší než v minulém století, ale možnost lepšího vybavení, zázemí a vysoké odměny v dnešních dnech motivují, nejen hráče, zcela jiným způsobem. Koneckonců to lze posoudit i z výpovědí hokejových hvězd pocházejících a působících v Kotlině před desítkami let a těch, kterým současnost umožnila vystupovat v nejznámější hokejové soutěži na světě – americká NHL (viz příspěvky odchovanců).

Je zřejmé, jak moc je lední hokej populární po celém světě, ale snahou této práce bylo přiblížit a vyzvednout město Havlíčkův Brod, které tomuto sportu rovněž propadlo a vzhledem k množství hokejových talentů odsud pocházejících, se určitě stalo v České republice pojmem.

4 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

1. Státní okresní archiv Havlíčkův Brod
2. Soukromé archivy
 - Václava Chytráčka
 - Mgr. Zdeňka Vašáka
3. Písemné příspěvky bývalých a současných hráčů a funkcionářů
4. Novinové články z regionálního tisku:
 - Havlíčkův kraj (1909 – 1945)
 - Svobodný Havlíčkův kraj (1945 – 1948)
 - Naše hlasy, Pochodeň (od roku 1961)
 - Noviny Vysočiny, Cesta Vysočiny
 - Hlasy z Posázaví (od roku 1908)
5. Publikace
 - *50 let TJ Jiskra HB*, 2003
 - MACEK, ROUS, ZBOROVSKÁ, *Historický kalendář HB do roku 1945*
 - *Havlíčkovobrodsko 1991*
 - OLŠA, J. *Z dějin památností Německého Brodu*, 1935
 - Odbor KČT. *Průvodce po Německém Brodě a okolí*. Německý Brod: Novina, 1933
 - SOCHR, J. *Havlíčkův Brod a staletí*, MNV Havl. Brod, 1971
 - SOCHR, J. *Havlíčkův Brod*, 1969
 - SOCHROVÁ, M., SOCHR, J. *Havlíčkův Brod a okolí*, MÚ Havl. Brod: Tiskárny a.s. HB, 1992
6. BUKAČ, L., DOVALIL, J. *Lední hokej – trénink herní dokonalosti*. Praha: Olympia, 1990. 245 s.
7. GUT, K., PACINA, V. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1986
8. HAVLÍČKOVÁ, L., et al. *Fyziologie tělesné zátěže II, speciální část 1. díl*. Praha: Univerzita Karlova, 1993. 238 s.
9. KOLEKTIV AUTORŮ. *Encyklopedie tělesné kultury*. Praha: Olympia, 1988
10. KOSTKA, VL. *Moderní hokej*. Praha: Olympia, 1971
11. SÁBL, SIGMUND, GUT, *Kniha o československém hokeji*. Praha: Olympia, 1969

12. VLK, G., GUT, K. *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia, 1978

13. <http://www.archivhb.cz/>

5 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

- AFK – Atleticko-fotbalový klub
BK NB – Bruslařský klub Německý Brod
BZK – Bruslařský závodní klub
ČMV – Českomoravská vrchovina
DTJ – Dělnické těl.jednoty
EL ČR – extraliga České republiky
FDTJ – Federace děl.těl.jednoty
HB – Havlíčkův Brod
HŽLH – Horácká župa ledního hokeje
KČT – Klub českých turistů
KHB – Karel Havlíček Borovský
LH – lední hokej
LTC – Lawn tennis club
SOA HB – Státní okresní archiv Havl.Brod
SŠD – Sportovní škola dorostu
VÚB – Výzkumný ústav bramborářský
VŽF – Východočeská župa fotbalová
ŽSK – Železničářský sportovní klub

6 PŘÍLOHY

K části diplomové práce, která pojednává o výstavbě zimního stadionu v Havlíčkově Brodě(I.etapa) a následně i kryté haly(II.etapa) patří přílohy(I. – postup prací na výstavbě ZS v HB a přehled o hodnotě díla a skutečných nákladů, II. – skutečnost a plánované finanční zajištění zimního stadionu v HB, jehož vlastní stavba začala v roce 1954 a počítalo se s ukončením v roce 1959, III. – zpráva o stavu zařízení ZS v HB).

Předložené dokumenty jsou od dlouhodobého ředitele stadionu v Havlíčkově Brodě pana Václava Chytráčka. Jde o poctivě a fundovaně vyhotovené dokumenty, které jsou dnes vlastně již dokumenty historickými(nelze totiž srovnávat finanční hodnoty v Kč před padesáti lety a dnes. A také by dnešní člověk(byť by šlo o fandu) nevěnoval tolik neplacených hodin, kdyby šlo o stavbu sportovního areálu(tehdy tzv.brigádnické hodiny).

Dalšími přílohami jsou fotokopie novinových článků(různé tituly dobového regionálního tisku, současný Deník Vysočiny), fotografie současné podoby zimního stadionu a badatelský řád.

Seznam příloh

Příloha 1 – Postup prací na výstavbě zimního stadionu

Příloha 2 – Skutečnost a plán finančního zajištění výstavby zimního stadionu

Příloha 3 – Zpráva o stavu zařízení zimního stadionu v HB

Příloha 4 – Fotokopie novinových článků

Příloha 5 – Fotografie současné podoby sportovního areálu KOTLINA

Příloha 6 – Mapa okresů na území ČR

Příloha 7 – Badatelský řád

Příloha 1

Postup prací na výstavbě zimního stadionu

I.

Postup prací na výstavbě zimního stadionu a přehled
o hodnotě díla a skutečných nákladech. (3 listy)

příloha : Skutečnost a plán finančního zajištění výstavby. (2 listy)

Havlíčkův Brod, 11. března 1957, F/T-0402/3, 0406/2.

Titulní strana spisu.

Rozpis postupu prací a hodnota díla při skutečných a předpokládaných nákladech zimního stadionu v Havlíčkově Brodě.

	Hodnota díla:	Předpokládané a skutečné náklady:	Předpokládané dohotovení:
0) Podtětovaná betonová deska a lpevnční potoka betonovou hrází.	435.000,-	102.000,-	1950-51
1) Severní tribuna - sociální zařízení.	550.000,-	200.000,-	1954-56
2) Jižní tribuna - šatny.	308.000,-	123.000,-	1955-57
3) Rozvodový kanál - pěnobeton - zalití chladících rour.	167.000,-	99.000,-	1956-57
4) Zimotavné zařízení ve strojovně.	1.259.000,-	500.000,-	1956-57
4a) Dopravní - projekty - solanka a špavek.	207.000,-	108.000,-	1954-57
5) Západní tribuna a strojovna.	730.000,-	283.000,-	1956-57
5a) Promítací a rozhlasové kabiny - řídicí věž.	150.000,-	50.000,-	1957
6) Vybovení trafostanice - kabelové vedení a stavba trafostanice.	57.000,-	38.000,-	1956-57
7) Přemostění potoka v délce 70 m.	130.000,-	53.000,-	1957-58
8) Východní tribuna.	496.000,-	170.000,-	1958-59
9) Plynové vytápění pro severní, jižní a západní objekt.	23.000,-	9.000,-	1957-58
S o u č e t :	4.512.000,-	1.725.000,-	1954-58

	Hodnota díla:	Předpokládané a skutečné náklady :	Předpoklad dohotovění:
Přenos z první o listu :	4,512.000,-	1,735.000,-	1954-58
Zásobování pitnou a užitkovou vodou.	29.000,-	9.000,-	1956-57
Panelový rozvaděč a jeho přípojení.	42.000,-	22.000,-	1956-57
) Elektro-vedení k tribunám	4.000,-	4.000,-	1957
) Motorová instalace ve strojovně, včetně světel	9.000,-	6.000,-	1957
) Elektro-instalace v jižní a se- verní tribuně.	10.000,-	5.000,-	1957
) Osvětlení hrací plochy, včetně trolejových sloupů.	20.000,-	20.000,-	1958
) Zavedení rozhlasu, včetně roz- hlasové aparatury.	15.000,-	15.000,-	1957-58
Zhotovení nantinelů.	12.120,-	6.200,-	1957-58
Saně na řezání ledu a pluh na odklizení sněhu.	3.000,-	1.500,-	1957-58
Traktor pro řezání ledu a odkli- zení sněhu.	20.000,-	20.000,-	1957-58
Isolace zimotvorného zařízení a rozvodných rour.	38.000,-	32.000,-	1957
I k e m Kčs.....	4,714.120,-	1,875.700,-	1956-58

Vlččkův Brod, 9. března 1957, F/T-0402.

Vysvětlení k rozpisu postupu prací a hodnotě díla při skutečných a předpokládaných nákladech na výstavbu zimního stadionu v Havlíčkově Brodě, který se staví v letech 1954-59:

Poznamenáváme, že na výstavbu zimního stadionu v Havlíčkově Brodě byla vypracovaná kompletní dokumentace, která obsahovala 10 příloh a takto vypracovaná byla odeslána na KVTVS do Jihlavy k rukám s. Horáčka, na KV DSO JISKRA do Jihlavy k rukám s. Nechvátala, na ÚV DSO JISKRA Praha k rukám s. Kameníka, na ÚRO Praha k rukám s. Nováka na SVTVS Praha k rukám s. Krombholce. Tato dokumentace byla odeslána 24. září 1955. V této dokumentaci bylo již přihlídnuto k připomínce NK ÚRO na základě již dříve předloženého dokumentačního materiálu. (Připomněnky nám byly zaslány 23. 7. 1955).

Na základě naší odeslané kompletní dokumentace byli jsme pozváni k jednání DK na ÚRO, které se konalo 20. 10. 1955. Na místě byly vysvětleny připomínky druhého odborného poradce Ing. Hřehoška a po konečném jednání byl schválen příspěvek na rok 1955 pro dílčí výstavbu (jižní tribuna) zimního stadionu. Byla vzata na vědomí připomínka DK ve výstavbě východní tribuny, že tato má být stavěna jako tribuna nýspná za pomoci cementovaných průvlaků maximálního nákladem 180.000,- Kčs. Jak již z uvedeného přehledu vidno plánujeme tuto tribunu na rok 1959 za předpokládaných nákladů 170.000,- Kčs.

V roce 1956 jsme učinili dotaz na ÚRO, zda budeme pozváni opět k jednání na DK, neboť podle dřívějšího zvyku NK projednávala se stavebníkem dílčí výstavbu každé rok zvlášť. Na 13. 11. 1956 bylo nám odpovězeno dopisem č. j. VIII/4-Ryb/Pro-60559-9. 11., že na jednání jsme nebyli zváni, protože v předložené dokumentaci dle poradce experta nebyly rozpory. Tímto lze považovat naši dokumentaci za schválenou a v případě, že by KV ČSTV v Jihlavě nebyl některý úsek jasný, nechtě si laskově vyslat předložení od TJ JISKRA, která vlastní poslední dokumentaci, která však nemůže být uvolněna, neboť se podle ní staví. Doporučujeme, aby s. Heidr si vyžádal některou kompletní dokumentaci odeslanou dřívějšími tělovýchovnými orgány.

Dovolujeme si poznamenati, že v původní dokumentaci bylo zapomenuto na panclový rozvaděč, velkou elektro-instalaci, rozhlas, mantinely, saně a pluh, traktor a izolaci zimotvorného zařízení a rozvodný šroub. Na tyto dodatky jsme zadali vypracování dokumentace a rozpočtu a věříme, že Vám je na KV ČSTV odesláno velmi brzo. V předchozím sestavení na straně 2. jsou tyto dodatky uvedeny pod číslem 11 až 15.

Takto doplněné sestavení bude předáno OV ČSTV v Havlíčkově Brodě ke schválení s poznámkou, aby toto sestavení po projednání bylo neprodleně odesláno KV ČSTV k rukám s. Heidra.

V příloze zasiláme přehled o plánu finančního zajištění zimního stadionu v Havlíčkově Brodě s přesným rozdělením, jaký obnos která složka na výstavbu zimního stadionu v Havlíčkově Brodě poskytla, respektive bude ještě na dostavbu požadováno.

Pro všeobecnou informaci uvádíme, že je počítáno pro výstavbu celého zimního stadionu odpracování neplacených brigádnických hodin ve výši 137.000 hod

Do konce roku 1956 bylo odpracováno celkem	88.024 hod.
V roce 1957 je počítáno odpracování	15.000 hod.
V roce 1958 je počítáno odpracování	15.916 hod.
V roce 1959 je počítáno odpracování	14.000 hod.
Celkem	137.000 hod.

Havlíčkův Brod, 9. března 1957, V/T-0402/7.

Příloha 2

Skutečnost a plán finančního zajištění výstavby zimního stadionu

II
 Skutečnost a plán finančního zajištění zimního stadionu v Havlíčkově Brodě, jehož vlastní stavba začala v roce 1954 a počítá se s ukončením v roce 1959. (Štětovaná deska byla zhotovena v roce 1950).

Plán předpokládá skutečné náklady ve výši		1,875.700,-Kčs
1)	Úhrada MNV v roce 1950	102.000,-
2)	Úhrada UKO Praha v letech 1954-56...	441.000,-
3)	Reditelský fond Pletavských závodů KHB přispěl na výstavbu částkou	57.385,-
4)	TJ JISKRA přispěla ze svých prostředků na výstavbu částkou	114.206,-
5)	MNV v Havl. Brodě přispěl na výstavbu v letech 1954-56 obnosem	111.155,-
6)	Závodní výbory Pletavských závodů KHB - závod 01 a 02 v Havl. Brodě v období 1955-56 částkou	460.000,-
Celkem byla uhrazena částka na výstavbu zimního stadionu do 31.12.1956		1,265.746,- 1,265.746,-Kčs
7)	MNV v Havlíčkově Brodě plánuje na rok 1957 obnos	50.000,-
8)	Krajský výbor ČSTV v Jihlavě začal díl do plánu na rok 1957 obnos	150.000,-
9)	Naši TJ byl vznesen ještě požadavek na rok 1957 u KV ČSTV v Jihlavě o úhradu na solanku ve výši	66.000,-
Celkem požadovaná částka na úhradu výstavby v roce 1957 je		266.000,- 266.000,-Kčs
10)	Na rok 1958 bude požadován obnos na výstavbu ve výši	173.954,-Kčs
11)	V roce 1959 je uvažováno dokončit stavbu zimního stadionu v Havl. Brodě čtvrtou tribunou na východní straně. Na tuto výstavbu je počítáno s obnosem	170.000,-Kčs
C e l k e m		1,875.700,-Kčs
Rekapitulace úhrady dle jednotlivých složek od roku 1950 do roku 1959 :		
a)	Závodní výbory Pletavských závodů KHB, reditelský fond Plet. závodů a TJ JISKRA Havl. Brod	611.591,-Kčs
b)	MNV v Havl. Brodě	267.155,-Kčs
c)	UKO Praha	441.000,-Kčs
d)	Krajský výbor ČSTV v Jihlavě	559.954,-Kčs
Celkem		1,875.700,-Kčs

Havlíčkov Brod, 11.3.1957, I/T-0406.

Úvodní strana spisu.

Podrobná zpráva ke skutečnosti a plánu finančního zajištění pro dostavbu zimního stadionu v Havlíčkově Brodě:

Na předchozí stránce je přehledně uvedeno kolik Kčs bylo čerpáno na výstavbu zimního stadionu v Havlíčkově Brodě k 31.12.1956, dále je tam uveden požadavek finančního zajištění na léta 1957-59.

Ke 31.12.1956 bylo vydáno na stavbu zimního stadionu 1,265.746,-Kčs a tato částka celkově byla uhrazena ÚRO Praha, TJ JISKRA, závodními výbory Pletářských závodů 01 a 02, Pediatelským fondem Pletářských závodů KHB a MNV v Havlíčkově Brodě (položky 1-6).

Na rok 1957 je stavba zajištěna příspěvkem MNV v Havlíčkově Brodě částkou 50.000,-Kčs (položka 7). Krajský výbor ČSTV v Jihlavě stavbu dotuje obnosem Kčs 150.000,- (položka 8). Není tudíž zajištěn požadavek naší TJ JISKRA u KV ČSTV na úhradu solanky ve výši 66.000,-Kčs, kterýžto obnos bychom velmi nutně potřebovali od nadřízeného orgánu zajistit, neboť předpokládáme, že zimní stadion bude uveden do činnosti v letošní nové zimní sezoně. Vlastních finančních prostředků pro tento účel již nemáme a v případě, že by se úhrada u KV ČSTV v Jihlavě nenaušla, bylo by nutně uhradit solanku z přiděleného obnosu 150.000,-Čině by však utrpěla vlastní výstavba zimního stadionu. (Požadavek je uveden pod položkou 9).

Jelikož nám nemohí být přidělen KV ČSTV v Jihlavě vyšší obnos na dostavbu zimního stadionu v roce 1957 a nebyla by to pravděpodobně ani vyšší pracovní kapacita, počítáme s konečným dokončením stavby zimního stadionu se tří stran t.j. severní, západní a jižní, v roce 1958. V tomto roce počítáme s přemostěním potoka, rozhlášen, traktorem, novými maticemi, osvětlením, plynovým vytápěním, opravou a zejména omítnutím severní, západní a jižní tribuny. Pro tyto práce požadujeme na rok 1958 od KV ČSTV v Jihlavě obnos 175.954,- Kčs (položka 10).

V roce 1959 počítáme s uzavřením stadionu, vybudováním čtvrté strany - východní tribuny a na tuto stavbu požadujeme 170.000,-Kčs podle doporučení DK ÚRO Praha ze dne 20.10.1955. Tato východní tribuna dáváme také na poslední rok výstavby zimního stadionu na doporučení s. Hejdra z KV ČSTV v Jihlavě. Tato dotace je podmíněna započítáním výstavby letního stadionu v Havlíčkově Brodě, což je nutno vzít na vědomí nejen v TJ JISKRA, ale také i na MNV, na ONV a na OV ČSTV v Havlíčkově Brodě. (Požadavek na východní tribunu je uveden v položce 11).

Podle dosavadního průběhu ve výstavbě zimního stadionu v Havlíčkově Brodě lze předpokládat, že plánované náklady nebudou překročeny, takže stadion bude dokončen za 1,875.700,-Kčs skutečných nákladů. Hodnota díla bude 4,714.120,- Kčs.

Havlíčkův Brod, 11.3.1957, 472-04-06/2.

Zpráva o stavu zařízení zimního stadionu v HB

III.

Zpráva o stavu zařízení zimního stadionu
v Havlíčkově Brodě.

Provozovatel: Technické služby města Havlíčkova Brodu
Nadřízený orgán: Městský národní výbor v Havlíčkově Brodě
Okresní národní výbor v Havlíčkově Brodě

Výstavba zimního stadionu v Havlíčkově Brodě v Kotlině byla prakticky zahájena již v roce 1950 podštětováním a provedením betonové desky pro přírodní kluziště. Vlastní výstavba s umělou ledovou plochou byla zahájena později v roce 1954 a v roce 1957 bylo uvedeno do provozu chladicí zařízení s umělou ledovou plochou. Způsob chlazení nepřímé, solankový systém, navržený s. Jos. Forgesem z Prahy a provedený technikem s. Boh. Švastalem z Havlíčkova Brodu.

Celá výstavba se prováděla ve svépomocné akci "Z" a "T" za nesmírné brigádnické pomoci občanů. Celková hodnota díla činila k 31.12.1959 -4,054.000,- Kčs za skutečného nákladu 2,045.000,- Kčs. Byly vybudovány tyto hlavní objekty: j i ž n í t r i b u n a /kameno-betonová stavba/s betonov. stupni pro diváky a s maximálním vnitřním zařízením/kabiny, sociál. zařízení atd./s plynovým vytápěním, s e v e r n í t r i b u n a /kameno-betonová stavba/stavba s betonovými stupni pro diváky s neuplným vnitřním zařízením, plynové vytápění, bez sociálního zařízení, z á p a d n í t r i b u n a se s t r o j o v n o u, násypná tribuna se stupni pro diváky, kancelář ZS, rozhlas. kabinami, sociálním zařízením, vytápění elektrické. Pod těmito prostory byla vybudována strojovna, vybavena chladicím zařízením s dvěma kompressory o celkovém výkonu 360.000 kcal. Na chladicí zařízení navazuje chladicí rošt/orourování plochy/ v rozměrech 60 x 30 m z ocelových bezeš. trubek v délce cca 23.000 m hadovitě uložených v betonu.

Jak již bylo uvedeno provoz chladicího zařízení s výrobou umělého ledu byl na zimním stadioně v Havlíčkově Brodě zahájen 20.10.1957. Instalovaný výkon zabezpečuje provoz cca 5 měsíců t. j. od října do března. Od roku 1960 se na výstavbě zimního stadionu nepokračovalo i když tomuto zařízení chybělo celkové zakončení/výchozí tribuna s šatnami pro veřejnost, sociálním zařízením, místností první pomoci atd./Provoz měl od samého začátku vážné nedostatky. Jednak na chladicím zařízením/kompressory již používané v potravinářském průmyslu a výrobní rok 1914 a 1932/ a jednak na samotných objektech. Díky finanční pomoci ÚV ČSTV byla provedena v roce 1967 a 68 generální oprava některých zařízení nákladem 980.000,- Kčs. Tato oprava

Úvodní strana spisu.

obsahovala výměnu trubkového roštu ledové plochy včetně beto-
náže, výparníků a solankové nádrže, solankových čerpadel a j..

Do 31.12.1969 byla majitelem a provozovatelem toho-
to zařízení Tělovýchovná jednota Jiskra Havlíčkův Brod. Od 1.1.1970
byl zimní stadion předán do správy MěstNV v Havlíčkově Brodě a
od 1.1.1975 jsou provozovatelem Technické služby města Havlíčkova
Brodu.

Již v roce 1973 bylo uvažováno s rekonstrukcí/modernizací/zimního
stadionu, zejména se změnou chladicího systému a renovací stávající-
cího chladicího zařízení. Byly navázány kontakty s n.p.ČKD Chocen
o provedení této rekonstrukce. Bylo nutné učinit taková opatření,
aby byl zabezpečen plynulý provoz tohoto zařízení. Po provedení
provozních a technických rozhorech a po provedené revizi techniky
n.p.ČKD Chocen/Ing.Klazar, projekt.Březinou a s.Horáčkem/16.4.75
byla navržena opatření, která by umožnila zabezpečit provoz v budou-
cích letech. Neboť stávající zařízení je na hranici životnosti, tech-
nický zastaralý a neodpovídá současným bezpečnostním předpisům.
Tlakové nádoby nemají štítek a původní dokumentaci, nejsou evidová-
ny. Provoz takového zařízení je ve smyslu ČSN 14 0646 /předpisy
pro chladicí zařízení/a ČSN 69 0012/Provoz tlakových nádob stabil-
ních/nepřípustný.

Proto bylo rozhodnuto pro rekonstrukci stávajícího
zařízení a po posouzení stavební části strojovny tuto zrušit a
postavit nový objekt strojovny na severozápadní straně zimního
stadionu. Byl vypracován v srpnu 1976 jednostupňový projekt chla-
dicího zařízení s výhledem pro budovanou víceúčelovou halu. Předpo-
kládaný termín rekonstrukce a dodávky navrhovaného zařízení byl
plánován v roce 1978- 80. Tyto návrhy na opatření s vyčerpávacím
popisem současného stavu byly postupně předány v roce 1975 a v
roce 1976 na ONV, MěstNV a TS města Havlíčkova Brodu s žádostí o
finanční krytí nákladů.

Tento termín navazoval na prováděnou výstavbu víceúčelové haly,
neboť dle harmonogramu výstavby I. etapa byla zahájena v roce 1974
a měla být skončena v roce 1978. Tato I. etapa obsahovala:

- a./kompletní střechu /konstrukce, křtina, podhled/
- b./obvodový plášť haly/mimo východní tribunu/
- c./západní tribunu /kompletní včetně sedadel/
- d./nástavbu západní tribuny /provozní a rozhl.místnosti/
- e./lávky pro osvětlení plochy

V roce 1976 byla vypracována objednávka nového chladicího zařízení
u n.p. ČKD Chocen a podepsána hospodářská bilanční smlouva 21.9.76
zatím na částku 926.000,- Kčs. Bilance byla podepsána předs. MěstNV,
ředitelem TS a vedoucím ZS, s tím, že realizace dodávek bude usku-
tečnena v letech 1978-80. Montáž a další technologie nebyla zatím
objednána. ČKD Chocen, vzhledem k výrobním změnám v roce 1978 dodal
v předstihu chladicí kompressory/v r.1977/ a nyní pokračují smluvní
dodávky.

Přes veškerou snahu, nebyly zatím zahájeny práce na stavbě nové strojovny a rozvodného kanálu a nedostatkem finančních zdrojů je i ohrožena dodávka technologie. Plánovaná rekonstrukce se tím oddaluje o další léta a hrozí nebezpečí úplného zastavení provozu zimního stadionu, jediného zařízení tohoto druhu v našem okrese.

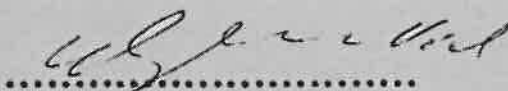
Žádám proto nadřízený orgán o řešení současného stavu, perspektivní posouzení možné rekonstrukce a výstavby a postupně uvést zimní stadion do normálního, bezpečného stavu, za technické a dodavatelské pomoci Technických služeb města Havlíčkova Brodu.

V současné době, přes stížené pracovní a provozní podmínky je zajišťován provoz zimního stadionu po dobu 5 ti měsíců t.j. od října do března. Stadion je plně využíván v průměru 12-14 hodin denně sportovci a návštěvníky nejen z Havlíčkova Brodu, ale dojíždí na něj sportovci z celého okresu. Slouží toto zařízení již plných 21 sezon a proto by bylo nepřijatelné zastavení provozu na neurčitou dobu. Jde zejména o to, aby realizovaná výstavba víceúčelové haly byla prováděna po dohodě s provozovatelem TS města Havl. Brodu dle harmonogramu, především v koordinaci prací, demontáží a demolice.

Jde o to, umožnit za stížených podmínek provoz tohoto zařízení při zachování bezpečnosti návštěvníků a samotných zaměstnanců.

Vážení soudruzi,

podávám tuto zprávu proto, neboť mám zájem o provoz tohoto zařízení ve kterém jsem již zaměstnán 21 let. Rád bych se zúčastnil jednání, ve kterém bychom nastínili perspektivní výhled a společně s občany města uskutečnili výstavbu víceúčelové haly, která by sloužila i jiným účelům než sportovním.

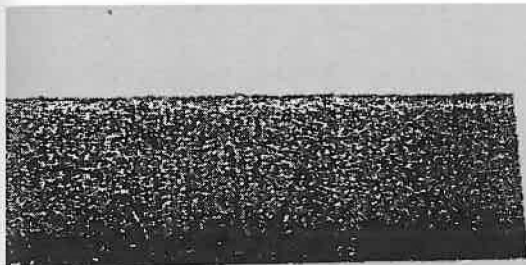

Chytráček Václav
vedoucí zimního stadionu
TS města Havlíčkova Brodu

14.8.1978.

Příloha 4

Fotokopie novinových článků

HLASY Z POSÁZAVÍ.

Bruslařský klub v Nēm. Brodě skončil letošní krátkou spolkovou činnost 15. únorem t. r. a s potěšením může pohlížeti na zvýšenou, proti loňskému roku, účast členů i hostů. — Z činnosti klubové uvádí se, že se zřetelem na letošní nepříznivé našemu sportu počasí, bylo přece jen 35 dnů, kdy bylo možno bruslit, a že kluziště navštívilo mimo členy klubu, kteří mají vstup volný, 5600 osob platících. — Nebývalá tato účast umožnila, že nejen mohla býti passiva z roku předešlého vyrovnána, ale že mohlo býti kluziště ve 3 násob. téměř výměře udržováno, že mohla býti opatřena koupí nová luhová lampa (svítivosti 500 svíček), že stará lampa (1000 svící) mohla býti zcela nově upravena, a že mohla býti opatřena rádná ohřívárna a oblékárna, že byly opatřeny koly ohraničující kluziště, tak že, připočetli se bohatý a účelný inventář z roku minulého, nebude již potřebí ničeho v příští sezoně zvláště opatrovat. — Všichni brusličci shodovali se pak v úsudku, že by nákladná stavba pavillonu byla nad síly klubu, a že opatřena-li bude podobná ohřívárna, ja-

ko byla roku letošního, úplně postačí. To zůstává ještě píum desiderium klubu pro rok příští. — Ku konci saisony bruslařské pořídán na ledě karneval, který shromáždil hojně obecenstva na kluzišti, ač nutno doznati, že proti roku loňskému účast maskovaných byla menší. O karnevalu bylo o návštěvníky postaráno buffetem, při kteréž příležitosti pokládá výbor klubu za svoji milou povinnost, vzdáti díky velectěným dámám, které přehojnou měrou svými dárky buffetu s nevšední, avšak jemu nejvlastnější v ohledu finančním se přičinily. V prodeji buffetu s nevšední, avšak jenom nejvlastnější ochotou činným byl restauratér p. Karel Ellner, který svoje znalosti odborníka ku platnosti jak náleží přivedl, a k výpomoci klubu laskavě propůjčil dvě odborné síly. Za tuto velmi vzácnou ochotu vzdává výbor klubu p. K. Ellnerovi své nejsrdečnější díky. Ku konci děkuje výbor sl. zastupitelstvu král. města Nēm. Brodu za laskavou ochotu, s jakou vycházelo klubu v každém případě vstříc, dále všem dámám i pánům, kteří jakýmkoli způsobem o zdar klubu se přičinili, zvláště pak buď co nejuctivěji poděkováno p. prof. J. Stránskému, c. k. okr. inspektorovi, který s nevšední ochotou dal klubu k dispozici potah ku nutnému rovnání ledu strojem, čímž klubu uspořil značný obnos za práci dělníků, dále pak za darování různých potřeb pro klub. Mimo to děkuje výbor klubu p. arch. Prokopu Šupichovi za postavení ohřívárny a za darování stožáru pro lampu a kolů pro ohraničení kluziště, jakož i p. továrníkovi Ing. J. E. Vonkovi, za laskavé bezplatné zapůjčení žárových dvou lamp i se stojany na celou saisonu. — Za obezřetné a účelné technické vedení kluziště děkuje výbor správci ledu p. arch. Boh. Šelovi, ck. ingeniery, jehož neunavné píli a zkušenostem technickým se podařilo, že vzdor nepříznivým poměrům povětrnostním letošní zimy, mohlo se naše kluziště důstojně řaditi k prvotřídním podnikům svého druhu. (Pro nival látky opozděno. Pozn. red.)

„Hlasy z Posázaví“, rok 1909

Bude mít Českomoravská vysočina svoji župu ledního hockeye? BK N. Brod nadhodil otázku zřízení hockeyové župy se sídlem v N. Brodě, která by sdružovala všechny okolní kluby. Jistě šťastná myšlenka německobrodských hockeyistů, za jejíž uskutečnění byla by jistě povděčna řada klubů, od Hlinska

k Polné, či ke Zruči n. Sáz. Pro příznivé vyřízení návrhu Čes. svazem ledního hockeye na vytvoření t. zv. »Posázavské župy« mluví ne jeden pádný důvod. Především je to výhodné vlakové spojení z N. Brodu, resp. přes N. Brod pěti směry, které by umožnilo hráčům při zájezdech, i do míst od sebe nejvzdálenějších, pohodlně sehrání dvou zápasů během jednoho dne. Tato možnost měla by především velký význam pro sport samotný, který nutno klásti na prvé místo, ačkoliv nelze přehlížeti i finanční stránku klubovou. Totiž bez peněz není možno provozovati žádný sport, tím méně lední hockey, který je jedním z nejnákladnějších. Návrh BK N. Brod na zřízení župy v N. Brodě je dále odůvodněn i poměrně velkým počtem okolních klubů, jichž povinností by však bylo, aby všemožně se přičiňovaly vzorným vystupováním a slušnou hrou svých mužstev propagovati lední hockey ve svém kraji a počet klubů takto ještě více rozmnožili. Prozatím přicházely by v úvahu do »Posázavské župy« kluby: SK Hlinsko, SK Zdirec-Krucemburk, SK Chotěboř, BK N. Brod, SK N. Brod, HC Zruč n. S., Sázavan Zruč n. S., SK Ledec, AFK Světlá n. S., SK Humpolec, SK Polná, SK Přibyslav, AFK Veselý Zďár a dále kluby, které se hodlají dáti registrovati: SK Lučice, SK Lípa atd. Nemalý prospěch by přineslo ustavení župy v N. Brodě i rychlému spojení klubů se župou v záležitostech administrativních. K dalšímu rozvoji hockeye na Českomoravské vysočině přispěla by pokud možno častá utkání klubů, mezi nimiž panuje rivalita z ostatních sportů, ať již je to kopaná, házená, košíková, cyklistika nebo lyžaření atd. Župa hockeye v N. Brodě byla by na pravém místě!

bv

„Havlíčkův kraj“, 8. února 1945

Havlíčkův Brod jednou nohou v lize

První kvalifikační zápas o postup do hokejové ligy v Havlíčkově Brodě vyhráli hokejisté BK teprve po napínavém a rušném boji jen těsně 6:5 (2:2, 3:2, 1:1). Domáci nepodali tentokrát očekávaný výkon a museli o výhru perně bojovat. Vedení se ujali hosté v 10 min brankou M. Holého. Brod teprve v 17. min Chytráčkem vyrovnává Chytráček o několik minut později doráží druhou branku, Dolnobousovsky však znovu vyrovnává. Ve druhé třetině se zdá, že Brod vysoko vyhraje, když Chytráček, Klofáč a Choutka zvyšují na 5:2. Do konce třetiny Bousov snížil opět na těsný poměr. Poslední třetina byla nejrušnější a obě strany vstřelily po brance. V posledních minutách bylo před oběma brankami několik nebezpečných situací, brankáři však byli na místě. Blažek v brance zachránil několik vyložených situací, v obraně vynikal Petr, ač z jeho chyb padly dvě branky. Zvěřina byl dosti pomalý a zapomínal někdy na obsazování křídla. Zklamáním byl výkon první útoč-

né trojice, kde úplně vynechal Vávra, který se ani nevracel. Chytráček zůstal rovněž za obvyklým standardem a tak nejlepším hráčem byl obětavý Choutka. Druhý útok byl na vyši a jeho útoky byly nebezpečnější. Potřebuje však větší rozhodnost při zakončování akcí. Velmi se zlepšil Klement, Klofáč se pěkně rozehrává, zatím co Gruber, který je technicky nejlepší, špatně bruslí. Před rekordní návštěvou 3 000 diváků řídili příliš úzkostlivě Bareš a Vyhlídka.

Příští neděli hraje se opět v Havl. Brodě rozhodující zápas o postup do hokejové ligy mezi BK Havlíčkův Brod a SK Felbabka. Marně se těšilo brodské obecnstvo na Mirka Palána-Fajfku, neboť jeho klub Čechie Louny byl ve Felbabce poražen 3:7. V neděli 19. ledna půjde tedy v Kotlině o všechno. Co by znamenala účast BK Havl. Brod v lize, ne musíme ani zdůrazňovat, tož všichni v neděli 19. ledna ve 13.30 hod. na kluzišti v Kotlině opět na shledanou!

řia

„Svobodný Havlíčkův kraj“, leden 1947

Růžička: Zodpovědnost už máme i za Rebely

JAN HAMMER

Havlíčkův Brod - „Tak už to prej podepsali. To jsem na to zvědavěj. Snad to bude v příští sezoně lepší než letos,“ šuška-lo se často v Havlíčkově Brodě v posledních dnech.

Castým tématem debat se totiž stala smlouva o vzájemné spolupráci mezi hokejovými kluby z pražské Slavie a Havlíčkova Brodu.

Za klub z pražských Vršovíc kontrakt podepsal kapitán naganských olympijských šampionů Vladimír Růžička, který nyní dělá ve Slavii generálního manažera i trenéra A-týmu.

Jak vůbec bude spolupráce mezi oběma kluby fungovat?

Letos už to funguje a mys-

lím si, že panuje na obou stranách spokojenost. Proto jsme se tedy rozhodli uzavřít farmářskou smlouvu mezi HC Slavia a HC Rebel. Mělo by to být na podobné bázi jako v Americe.

„Mně se spolupráce líbí, navíc se mi výborně jedná s Gustou Žákem.“

Říkáte, že se spolupracuje letos. Ale hráči Slavie se v Havlíčkově Brodě objevovali už dříve...

To je pravda. Hráčská výpomoc funguje už asi tři sezony, ale předtím se jednalo jen o krátkodobou pomoc v play off a baráži.

Generální manažer a trenér Slavie Praha Vladimír Růžička (vlevo) si spolupráci s Havlíčkovým Brodem pochvaluje. Letos už využil v extralize služeb několika Rebelů. Foto Libor Blažek

Kdyby naši hráči chodili do druhé ligy, kterou předtím hrál Havlíčkův Brod, tak by to nebylo asi úplně nejlepší. Loni Rebelové našťastí uhráli postup do první ligy, a tak můžeme vzájemné vztahy prohlubovat.

Co to přesně znamená?

Jak jsem říkal, už letos to funguje. Znamená to, že sem někteří hráči budou chodit hrát. A naopak, když si my někoho vybereme, tak půjde do Slavie. Pokud je v letoš-

sezoně nějaké volno, tak se Havlíčkovu Brodu snažíme co nejvíce vypomoc. Touto smlouvou chceme spolupráce ještě více rozšířit, například i v mládeži.

V dresu Slavie se objevují dva Rebelové - Jirí Vašíček a Vladislav Kubeš...

Oba dostali šanci, i když Vašíček samozřejmě větší. Ten mě mile překvapil. Právě jeho mi doporučil Gusta Žák. Řekl mi: Vyzkoušej si ho tam a uvidíš. Teď hraje s Petrem Kadle-

cem a myslím, že je to dobrá dvojice. Petr je zkušený bek, který ho může nastartovat k velkým výkonům. Také je spíše ofenzivně laděný, naopak Jirka je defenzivní typ.

„Nechceme ukrást Havlíčkovu Brodu všechny hráče, aby pak hrál baráž.“

Převládají tedy pozitivní dojmy?

Já si myslím, že ano. A na obou stranách. Proto jsme se taky rozhodli tuhle smlouvu uzavřít. Mně se opravdu spolupráce velice líbí a jsem rád, že se v ní bude pokračovat i dál. Také se mi výborně spolupracuje a jedná s Gustou Žákem (sportovní manažer Rebelů - pozn. red.).

Někdy se však vypomoc

Rebelů v extralize stává terčem kritiky. Lidé říkají, že Slavia sebere Havlíčkovu Brodu nejlepší hráče. Co na to říkáte?

Samozřejmě letos je to o něco ulehčené tím, že se neseskupuje nebo se nehraje nějaká baráž. Proto je větší prostor pro nějakou zkoušku, může se dát šance mladším hráčům. Ale rozhodně nechceme ukrást Havlíčkovu Brodu všechny hráče, aby příští rok byl na posledním místě a hrál baráž. Teď už nemáme zodpovědnost jen za Slavii, ale také za Rebely.

Na závěr, jak je to vůbec s placením hráčů?

Hráčům Slavie, kteří zde letos nebo i vloni působili, jsou ze Slavie vypláceny základní mzdy. Co se týče prémie za zápasy, tak ty platí Rebel.

KDO JE VLADIMÍR RŮŽIČKA

- Narodil se 6. června 1963 v Mostě.
- Hokej hrál za Litvínov, Trenčín, Edmonton, Boston, Ottawu, Zug a Slavii Praha.
- Je dvojnásobným mistrem světa (v roce 1985 jako hráč a v roce 2005 jako trenér) a olympijským vítězem (1998). Jako trenér dovedl reprezentaci do semifinále Světového poháru.
- Se Slavii se stal v roce 2003 vítězem extraligy.

Příloha 5

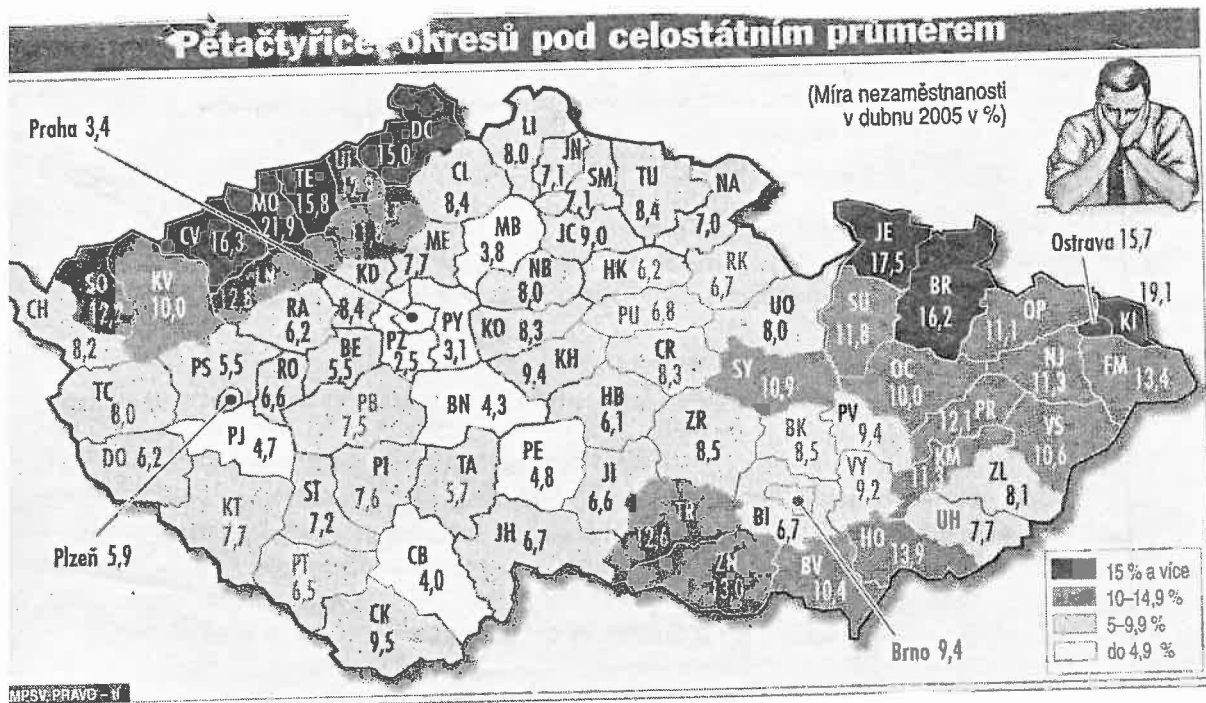
Fotografie současné podoby sportovního areálu KOTLINA

Pohled na jižní stranu sportovního areálu KOTLINA

Příloha 6

Mapa okresů na území České republiky

Fotokopie výstřížku z deníku PRÁVO.

Badatelský řád
Moravského zemského archivu v Brně

vydaný na základě § 36 písm. a) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů:

Čl. 1

Obecná ustanovení

(1) Nahlížet do archiválií lze jen po splnění podmínek stanovených v zákoně a v prostorách k tomu určených (dále jen „badatelna“). Do prostor, v nichž jsou archiválie uloženy, nemají žadatelé o nahlížení (dále jen „badatel“) přístup.

(2) Badatel se při vstupu do badatelny zapíše do knihy návštěv badatelny, kde uvede datum návštěvy, své jméno a příjmení a podpis.

(3) V badatelně archivu badatel vyplní badatelský list, který je i žádostí o nahlížení do archiválií. Badatel je povinen prokázat svou totožnost občanským průkazem, cestovním pasem, popřípadě jiným osobním dokladem zaměstnanci pověřenému dozorem v badatelně, který zkontroluje správnost údajů uvedených v badatelském listu. Nový badatelský list badatel vyplňuje vždy pro každý kalendářní rok, ve kterém nahlíží do archiválií a při každé změně účelu nahlížení, popřípadě změně tématu studia.

(4) Badatel před vstupem do badatelny odloží plášť, příruční zavazadla a jiné obdobné věci na místě k tomu určeném (šatna badatelů). Do badatelny nemají přístup osoby znečištěné, pod vlivem alkoholu nebo drog.

(5) V badatelně je nutné zachovávat klid, není v ní dovoleno kouřit, jíst, pít a telefonovat.

Čl. 2

(1) Při nahlížení se badatel řídí pokyny zaměstnance pověřeného dozorem v badatelně. Zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně může na badateli požadovat, aby při pořizování výpisů a poznámek z některých druhů archiválií používal pouze obyčejné tužky střední tvrdosti. Zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně není povinen poskytovat badateli pomoc při čtení textu archiválií, jeho překládání do jiných jazyků, podávání výkladu o historických reáliích souvisejících s archiváliemi apod.

(2) Při nahlížení badatel archiválie co nejvíce šetří. Archiválie nelze používat jako psací podložky, přímo z nich kopírovat průpisovým papírem, podtrhávat v nich, škrtnat nebo do nich vpisovat nebo je používat jiným způsobem či k jinému účelu než je nahlížení. Badatel nesmí při nahlížení do archiválií, popř. při objednávání reprodukcí, vyjímat jednotlivé archiválie ze složek, porušovat jejich sled a vynášet je mimo prostor badatelny.

(3) Do archiválií vyžádaných badatelem může nahlížet současně jen jedna osoba, a to badatel, do jehož badatelského listu byly předloženy archiválie zapsány. V odůvodněných případech (např. didaktických, při exkurzích apod.) může zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně povolit nahlížení více osobám.

(4) K nahlédnutí se badateli předkládají archiválie ve lhůtě, v celkovém množství a v množství na jeden návštěvní den podle provozních podmínek a technických možností archivu s přihlédnutím k významu a účelu nahlížení. Během jednoho návštěvního dne se badateli předkládají maximálně 3 kartony nebo 5 jednotlivin. Archiválie ze Sbírkky matrik se předkládají v množství maximálně 5 knih a maximálně 5 studijních reprodukcí archiválií (mikrofilmů) na jeden návštěvní den. K vlastnímu studiu se badateli do badatelně předkládá jen takové množství archiválií, jejichž počet a stav při vracení může zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně bez obtíží zkontrolovat (zpravidla jen jeden karton nebo 1 složku). Badateli se předkládají jen ofoliované archiválie.

(5) Archiv nevyhradí badateli archiválie v badatelně, nezahájí-li badatel nahlížení do archiválií do třiceti kalendářních dnů od sjednaného dne pro jejich předložení nebo přerušil-li nahlížení na dobu delší třiceti dnů.

(6) Archiv umožní nahlížet do archiválií jinému badateli, než který si tyto archiválie vyžádal k nahlížení jako první tehdy, jestliže badatel, kterému jsou vyhrazeny jako prvnímu, dá k takovému nahlížení druhým badatelem souhlas nebo jestliže každý z těchto badatelů prokazatelně nahlíží do těchto archiválií za jiným účelem nebo studuje jiné téma. V případě, že by došlo k souběžnému nahlížení dvěma a více badateli, archiv umožní nahlížení do těchto archiválií jen tomu badateli, kterému je archiv vyhradil jako prvnímu. Ve sporných případech rozhoduje ředitel archivu.

Čl. 3

(1) V badatelně je možné při splnění stanovených podmínek (např. zachování klidu v badatelně, nepoužívání blesku) a pokud nebudou ostatní badatelé obtěžováni, používat vlastní reprodukcí zařízení k pořizování reprodukcí archiválií pro osobní studijní potřebu badatele jen se souhlasem zaměstnance pověřeného dozorem v badatelně. Souhlas se vyjádří podpisem na badatelem vyplněné písemné žádosti, jejíž vzor je přílohou badatelského řádu. Tím není dotčena ochrana případných vlastnických a autorských práv a práv souvisejících.

(2) Zařízení usnadňující nahlížení do archiválií, např. přenosné počítače, magnetofony apod. je možno používat po dohodě se zaměstnancem pověřeným dozorem v badatelně, pokud nebudou ostatní badatelé vyrušováni. Transportní brašny pro přenos přenosných počítačů či jiných zařízení badatel odloží na místě k tomu určeném.

(3) Badatel po ukončení nahlížení do archiválií své místo v badatelně zanechá v řádném stavu. Výpisy, poznámky a jiné pomůcky či věci v badatelně nezanechává, nýbrž si je odnáší s sebou.

(4) Po každém ukončení nahlížení do archiválií je badatel povinen vrátit archiválie v rozsahu a stavu, v jakém mu byly předloženy. Kontrolu při vracení archiválií provádí pracovník badatelně, který o tom učiní záznam v badatelském listu.

(5) Informace získané z archiválií užívá badatel jen k účelu uvedenému v badatelském listu. Při jejich využití ve vědeckých nebo jiných pracích se uvádí název archivu, využití archivní soubory a signatury nebo inventární čísla archiválií (archivní údaje), z nichž bylo čerpáno.

(6) Jestliže badatel publikoval práci, která vznikla nahlížením do archiválií uložených v Moravském zemském archivu, zašle Moravskému zemskému archivu jeden její výtisk (např. edice archiválií). Jestliže čerpal z archiválií uložených ve více archivech, zašle publikovanou práci pouze archivu, z jehož archiválií čerpal nejvíce; ostatním archivům sdělí bibliografické údaje o publikované práci.

Čl. 4

Využívání archivních pomůcek

(1) Archiv umožňuje badatelům nahlížení do archivních pomůcek po jejich zapsání do badatelského listu.

(2) S archivními pomůckami předloženými k nahlížení se zachází obdobně jako s archiváliemi a jako s literárními díly, pokud splňují znaky předmětu ochrany podle autorského zákona.

Čl. 5

Pořizování reprodukcí archiválií

(1) Reprodukce archiválií poskytuje archiv z archiválií, které badatel studuje nebo potřebuje pro účely úřední nebo vlastní práce uvedené v badatelském listu v závislosti na případném předem uděleném souhlasu vlastníka archiválií nebo na ochraně případných autorských práv a práv souvisejících. Reprodukce archiválií se poskytují v závislosti na provozních podmínkách a technických možnostech archivu, o nichž podá badateli bližší informaci zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně. Reprodukce archiválií, u nichž to nedovoluje jejich fyzický stav, se neposkytují.

(2) Reprodukce nepublikovaných archivních pomůcek se neposkytují, pokud tak nepovolí případný vlastník autorských práv k této pomůcce.

Čl. 6

Zapůjčování archiválií za účelem studia mimo archiv

(1) Zapůjčování originálů archiválií k nahlédnutí do jiného archivu, než jsou uloženy, povoluje ředitel archivu výjimečně na základě předchozí písemné žádosti, s přihlédnutím ke smyslu, účelu a okolnostem jejich využívání, bezpečnosti převozu a zajištění ochrany archiválií v místě dočasného uložení a s ohledem na náklady s tím spojené. Archiválie nelze zasílat poštou, nýbrž se vždy za předem dohodnutých podmínek převážejí pověřeným zaměstnancem určeným ředitelem archivu, který archiválie zapůjčuje.

(2) Zapůjčování originálů archiválií mimo archiv povoluje ředitel archivu výjimečně a za podmínky podle odstavce 1 pouze vlastníkovi, případně původci archiválií, pokud původce není fyzická osoba, a státnímu orgánu, orgánu územní

samosprávy a osobám, které jsou podle zvláštního právního předpisu oprávněny nahlížet do dokumentů, pokud to účel nahlédnutí z důvodu výkonu úřední funkce vyžaduje.

(3) Pokud archiválie uložená ve veřejném archivu není ve vlastnictví České republiky, právnické osoby zřízené zákonem nebo územního samosprávného celku, je k zapůjčení archiválie nezbytný písemný souhlas jejího vlastníka.

(4) Při zapůjčování archiválií je archiv povinen vystavit vypůjčitelovi revers, obsahující

- a) přesný soupis zapůjčovaných archiválií,
- b) účel výpůjčky,
- c) datum výpůjčky a lhůtu vrácení archiválií,
- d) jméno, příjmení a adresu trvalého pobytu vypůjčitele podle průkazu totožnosti, pokud jde o fyzickou osobu nebo,
- e) v případě právnické osoby sídlo vypůjčitele a jméno, příjmení a adresu trvalého pobytu jím pověřené osoby a
- f) vlastnoruční podpis vypůjčitele nebo jím pověřené osoby a úřední razítko vypůjčitele, pokud jde o právnickou osobu.

(5) Zapůjčené archiválie se zapíše v archivu do zvláštní knihy výpůjček a zápisů.

Čl. 7

Využívání knihovny archivu

Badatel může využívat knih, časopisů a novin z knihovny archivu v souvislosti s jeho studijním tématem a v jeho rozsahu. Studijní využívání knih, časopisů a novin z knihovny archivu se řídí výpůjčním řádem, vydaným ředitelem archivu.

Čl. 8

Exkurze do archivu

Při exkurzi do archivu se návštěvníci zapisují do knihy návštěv badatelny. Vstup do jiných prostor archivu než do badatelny archivu povoluje ředitel archivu a uskutečňuje se pouze v doprovodu jím pověřeného zaměstnance.

Čl. 9

Úhrada za služby poskytované badatelům

(1) Úhrada za služby poskytované archivem na žádost badatelů je stanovena ceníkem služeb, který je přílohou tohoto badatelského řádu.

(2) Ceník služeb je badatelům přístupný k nahlédnutí ve všech badatelkách Moravského zemského archivu v Brně.

Čl. 10

Závěrečná ustanovení

(1) Poruší-li badatel některou ze základních povinností uložených badatelským řádem, může mu být další nahlížení do archiválií odepřeno, popřípadě udělený souhlas odvolán.

(2) Tento badatelský řád nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2007.

V Brně dne 28.12.2006

PhDr. Kateřina Smutná

ředitelka Moravského zemského archivu v Brně